

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodo«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 800 lir - Leto XLIII. št. 192 (12.823)

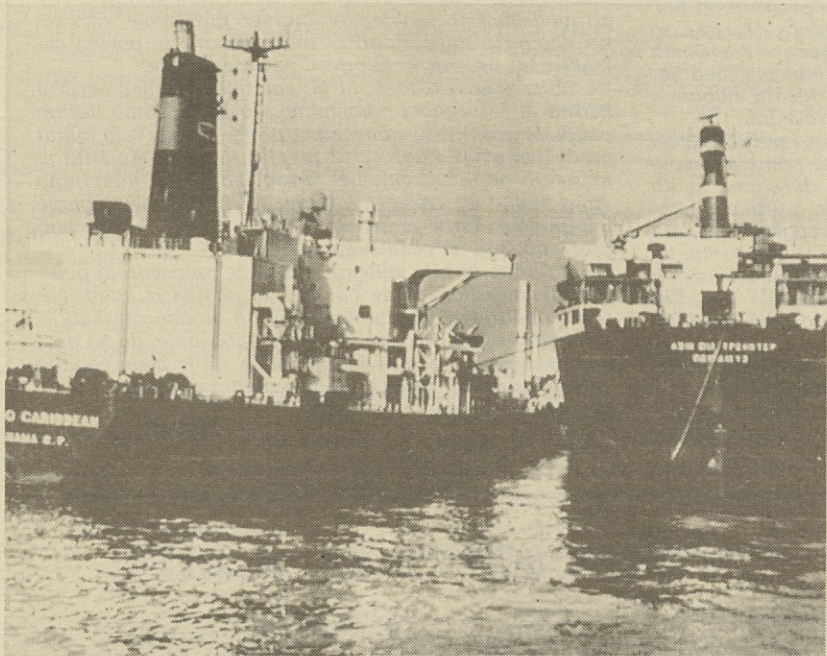
Trst, četrtek, 13. avgusta 1977

P.P. 132
66001 KOPER
OSREDNJA KNJIZNICA
B554 AA
60100200
P. 559
linije
1
15723

V Teheranu so končno sprejeli stališče do resolucije št. 598 Varnostnega sveta OZN

Iran nadaljuje s svojo dvolično politiko ne sprejema, a niti ne zavrača pobude OZN

Sklep dejansko onemogočil sprejem embarga orožja za Iran - Naslednji konvoj bo najbrž počakal

NEW YORK — Drugi konvoj ameri-
kaniziranih kuvajtskih tankerjev je
srečno priplul v kuvajtski petrolejski
terminal, svetovna pozornost se je zato
od nevarnih zalivskih voda preusmeri-
la na nič manj težji teren diplomacije.

Po pričakovanju Iran nadaljuje svo-
jo nejasno in dvolično politiko do po-
bud OZN za prenehanje sedemletne
vojne v Zalivu. Iranski veleposlanik
pri OZN v New Yorku Said Radžaj
Horasani je med 20-minutnim pogovo-
rom z generalnim tajnikom svetovne
organizacije Perezom De Cuellarjem
končno oddal pismeno stališče iranske
vlade — podpisal ga je zunanji minis-
ter Ali Akbar Velajati — do resolucije
Varnostnega sveta OZN št. 598, ki so
jo sprejeli 20. julija. Vlada iz Teherana
resolucije sicer ne sprejema, je pa tudi
ne odbija, De Cuellarju je Horasani
enostavno predložil nekaj pripomb
glede resolucije in mu je objasnil pod-
ročja, za katera iranska stran meni, da
so potrebna nadaljnje preučitve. Iran
sicer podpira »pozitiven doprinos ge-
neralnega tajnika OZN«, istočasno pa
izraža upanje, da »se bo Varnostni svet
ob koncu le odločil kaznovati agresorja«.

Mnogi ocenjujejo iransko stališče
kot priložnost, da bi pridobili na času,
nedvomno pa bo doseglo pomemben
politični učinek. Namen podpisnikov
resolucije o takojšnjem prenehanju
vojne v Zalivu, ki ga je VS sprejel
soglasno, je bil namreč sestava novega
dokumenta, v katerem bi sprejeli
sankcije — tu gre predvsem za embar-
go orožja — proti tistemu, ki bi reso-
lucijo zavrnil. Z večerajšnjim odgovo-
rom pa je formalno nemogoče sprejeti
sklep o embargu orožja za Iran, saj
Iran resolucije sploh ni zavrnil.

Spričo očitno velike nevarnosti, ki
jo predstavljajo morske mine, bodo
ZDA veliko bolj oprezne pri nasled-
njem tankerskem konvoju. Mnogi
opazovalci v Zalivu ocenjujejo, da bo
naslednji konvoj štirih ladij zapustil
Kuvajt šele po prihodu za iskanje min
opremljenih helikopterjev. Američani
nimajo namreč v Zalivu nobene enote
primerne za odkritje in uničenje mors-
kih min, štirje stari minolovci, ki so
jih odposlali, pa plujejo po morju in
bodo prispeli v Zaliv šele septembra.

Podoben cilj kot Američani imajo
očitno tudi Iranci, večeraj so namreč
prosilili vladu Združenih arabskih emi-
ratov, da dovoli dostop v ozemelske
vode iranskim minolovcem. Novico je
večeraj oddal Radio Teheran.

Londonske pomorske zavarovalnice
so večeraj sklenile, da bodo morale pla-
čati ladje, namenjene v pristanišči Fu-
zairah in Hor Fakan v Združenih arab-
skih emiratih dodatno premijo v višini
0,125 zavarovane vsote.

Na sliki (telefoto AP): iz ameriške-
ga tankerja Texaco Caribbean, ki je
na popravilu v Združenih arabskih
emiratih, raztovarjajo iransko nafto.

Nesoglasja v vladni večini glede dogajanja v Zalivu

RIM — Ministrski svet je na večeraj-
šnji zadnji seji pred poletnim oddihom
obravnal predvsem stanje v Perzij-
skem zalivu. Seja je bila kratka, je pa
pokazala, kako globoka so nesoglasja
znotraj vlade glede možnosti, da tudi
Italija pošlje v Zaliv minolovce; tem-
bolj, ker sta to storili Francija in Vel.
Britanija, čeprav sprva tega nista ho-
teli.

Republikanci, socialisti in liberalci
ne prikrivajo naklonjenosti takšnemu
ukrepu, demokristjani pa so opreznj-
ši. Andreotti, ki se sicer ni udeležil
seje, ker je na počitnicah v Cortini, se
je v radijskem intervjuju izrekel proti
temu, obrambni minister Zanone pa,
ki trdi, da je v stalnem stiku s kole-
gom iz Farnesine, je izrecno poudaril
novo francosko-britansko stališče, na-
glasil nujnost »evropskega sodelova-
nja« in podčrtal »izvedljivost« tovrstne
pobude v kratkem času.

Podobno kot Andreotti, je previden
tudi ministrski predsednik Gorla. Na
srečanju z novinarji pred odhodom na
počitnice je označil iranski odgovor
OZN — ne DA ne NE — kot zname-
nje, da se nekaj premika: »Med dru-
gim najavlja obisk teheranske delega-
cije v New Yorku.«

Republikanci se, kot rečeno, ogreva-
jo za plovbo italijanskih minolovcev v
Zaliv: njihovo glasilo je po »izjavi ge-
neralnega tajnika OZN o predaji« več-
raj zahtevalo revizijo vladnega stališ-
ča. Koalicijo sestavlja pet strank —
piše La Voce repubblicana — in med
njimi so tudi republikanci, »ki hočejo
uveljaviti lastno stališče do krize«.
Vlada mora spoštovati gledišča vseh
strank večine — nadaljuje glasilo —
»sicer to ne bi bila nobena vlada«. Gre
za trditve, ki ima rahel prizvok grož-
nje, v resnici pa v koaliciji gotovo ne

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Medtem ko so se večeraj vrnili na svoje domove prebivalci Cepine

Predsednika vlade Gorio še vedno skrbi »alarmistično poročanje« iz Valtelline

SONDRIO — Medtem ko so se več-
raj vrnili na svoje domove prebivalci
Cepine in so v jezeru Pola našli še eno
truplo, pa so predvečerajšnje kritike
predsednika vlade Gorie na račun ra-
diotelevizijskega poročanja iz Valtelli-
ne sprožile ostre reakcije v novinar-
skih krogih. Po sindikatu novinarjev
RAI je tudi redakcijski odbor drugega
televizijskega omrežja obsodil Gorio-
ve izjave in izrazil solidarnost prizade-
tim kolegom. Predsednik vlade je več-
raj skušal nekoliko omiliti svoje kriti-
ke, a je v bistvu ponovil svoje zadržan-
je. Po njegovem ni položaj v Valtelli-
ni katastrofalen z izjemo plazu v
Dolini Pola, bolj katastrofalno bi bilo
izkrivljeno poročanje o položaju v
Valtellini, ki preusmerja turistične to-
kove mimo te »varne doline«. Ned-
vomno bodo te izjave še dvigovale
prah in to ne samo v novinarskih kro-
gih. Celo novopečeni minister za ci-
vilno zaščito Gaspari je večeraj izrazil
mnenje, da ni bilo poročanje iz Valtel-
line alarmistično. Povodenj je bila res
katastrofalna, saj take ni bilo v za-
dnjem stoletju, plaz v Dolini Pola pa
je bil s svojimi 40 milijoni kubičnih

metrov materiala še hujša katastrofa,
ki po ministrovem mnenju zgovorno
priča o razsežnosti te naravne nesreče.

Ne vemo, če se bo Gorio obregnil
tudi ob večerajšnje izjave gasilcev, da
ne bi vedeli, kakšno prvo pomoč nudi-
ti človeku, ki bi padel v jezero v Dolini
Pola, ali umetno dihanje ali izpiran-
je želodca. Zaradi greznih in drugih
odplak z zgornjega toka Adde je
namreč voda tako onesnažena, da vse
skrbi, kaj se bo zgodilo, ko bo ta smr-
dljiva tekočina nadaljevala svojo pot.
Že sedemnajstega avgusta bi morali
začeti z nameščanjem črpalk, ki bi čr-
pale vodo preko umetne pregrade, saj
bi v nasprotnem primeru konec se-
ptembra voda v novonastalem jezeru
dosegla vrh jezua z nepredvidljivimi
posledicami.

Če so se po namestitvi laserskih ge-
odinamičnih merilcev, lahko vrnili na
svoje domove prebivalci Cepine, pa
bržkone ne bo lahko pri srcu delav-
cem, ki bodo nameščali črpalke, saj bi
zanje bil usoden že minimalni plaz.
Večeraj so se tako že širile govorice, da
bi morali predhodno z razstrelivi spro-
žiti plazove nestabilnih materialov.

V metu krogle

Andrei fantastičen

VIAREGGIO (Lucca) — Italijan-
ski metalec krogle Alessandro
Andrei je na sinočnjem atletskem
mitingu v Viareggiju imel never-
jetno, sanjsko serijo, v kateri je
najprej izboljšal državni rekord,
zatem pa kar trikrat zaporedoma
svetovnega, med »najslabšim« in
najboljšim metom pa je bilo kar
72 centimetrov razlike.

Andrei je svoj show začel z
znamko 22,19 m, kar je že bilo
dva centimetra več od dosedanje-
ga državnega rekorda, ki mu je
prav tako pripadal. Zatem je
orodje pognal 22,37 m daleč, pri
tretjem pa je potolkel svetovno
znamko (22,64 m) Uda Bayera. V
četrtm poskusu je Andrei šel še
dlje, 22,84 m, da bi svoj fantastič-
ni podvig sklenil pri petem po-
skusu z 22,91 m, zadnji met pa se
je končal pri 22,74 m, kar je bilo
tudi bolje od najboljšega doseda-
njega svetovnega dosežka.

Italijanski roparji za zapahi

LONDON — Britanska policija
je končno prišla na sled zlikov-
cem, ki so sredi letošnjega julija
vdrli v caveau londonske banke
in iz nje odnesli za približno 20
milijonov funtov šterlingov, se
pravi več kot 40 milijard lir. Gre
za četverico Italijanov, katerih
imen policija še ni sporočila, ki
pa so prav gotovo, trdi policija, v
tesni zvezi z mafijo.

Kaže, da je policija aretirala
tudi drugih pet oseb, ki so jim na-
taknili lisice po skrbni operaciji,
ki je trajala vso noč. Preiskovalci
so tudi našli dobršen del plena.
Samo dva dragulja sta vredna pri-
bližno 3 milijone funtov. Ropar-
sko tolpo je sestavljalo nekaj ljudi
z bivališčem v Veliki Britaniji, drugi
pa so prišli iz Italije kot turisti.

Tudi kuža se je s svojo gospodinjjo vrnil domov

(Telefoto AP)

Včeraj v ječo 86 članov sindikata NUM Botha poskuša zatreti stavko z aretacijami

JOHANNESBURG — Policija je aretirala 86 članov sindikata NUM, ki je organiziral stavko temnopoltih rudarjev. Agenti so vdrli v sedež sindikata v Klerksdorp (160 kilometrov zahodno od Johannesburga), na katerem se je zbralo 300 stavkajočih, sindikaliste postrojilo na dvorišču in jih nato odpeljalo s tovornjaki v zapor. Od predvčerajšnjim je za zapahi še drugih 16 sindikalistov iz Johannesburga.

Stavke, ki traja že več kot tri dni, se udeležuje 340.000 do 370.000 mož, in to v 28 zlatokopih ter 18 premogovnikih. Značilno je, da je prekrizalo roke tudi mnogo rudarjev, ki niso včlanjeni v NUM, tako npr. v zlatokope v Lorainu (zvezna država Orange). Lastnica tega rudnika Angloval Mining Company je pozvala

stavkajoče, naj se brž vrnejo v rove, sicer jih bo odpustila.

V spopadih s policisti, ki so jih menda izzvali sami varnostniki, je bil en rudar ubit, nekaj desetih pa jih je bilo ranjenih. Vodstvo sindikata NUM je zatrdilo včeraj, da ne bo popustilo, dokler ne bodo delodajalci sprejeli zahtev o zvišanju prejemkov, ki znašajo komaj petino plače belopoltega rudarja, in podaljšanju letnega dopusta, ki traja za temnopolto delovno silo 12 do 16 dni, za belopolto pa približno en mesec. Stavka pomeni za rudarske družbe 14 milijonov dolarjev škode na dan.

Vrhovno sodišče v Capetownu je medtem naložilo hude zaporne kazni 10 pripadnikom vojaškega krila ANC: enega je obsodilo na dosmrtno ječo, dva na 25 let in sedem na od 5 do 15 let zapore.

Libijci so v Čadu bombardirali območja pod 16. vzporednikom

PARIZ — »Francija podpira čadsko državno integriteto in ne izključuje vojaške intervencije, da bi to zagotovila«. To je včeraj izjavil francoski obrambni minister André Giraud, predsednik Mitterrand pa je potrdil namen francoske vlade, da se v vsakem primeru ne bo vmešavala v čadsko-libijski spor glede pripadnosti pasa Aouzou, ki so si ga Libijci prilastili leta 1973 in ki so ga čadske enote prejšnji teden ponovno zasedle.

Čadska uradna radijska postaja je včeraj oddala novico, da so libijski bombniki bombardirali območja pod 16. vzporednikom, se pravi območje za katero so se Francozi večkrat obvezali, da ga bodo branili. Zaenkrat niso znani podatki o škodi, ki so jo povzročile bombe in o morebitnih človeških žrtvah.

Medtem ko na čadsko-libijski meji divjajo boji, državi zvrata krivdo za agresijo druga na drugo. Čadski politiki poudarjajo »divje in slepo libijsko bombardiranje«. Libijci pa to opravičujejo »kot odgovor na čadsko agresijo in kot pravico do obrambe«.

V zvezi s tem je včeraj posegli tudi Sovjeti, ki so čadski napad na pas Aouzou ocenili kot »poskus destabilizacije naprednega libijskega režima«.

Novo ozračje v Srednji Ameriki Podpis mirovnega sporazuma

Predsedniki srednjeameriških držav Gvatemala, Salvadorja, Hondurasa, Kostarike in Nikaragve so v glavnem mestu Gvatemala, Ciudad de Guatemala, sprejeli mirovni sporazum, iz katerega nameravajo izhajati pri urejanju bodočih odnosov. Bolj kot sporazum je to že načrt, kar je seveda še bolj pomembno, saj potrjuje resne namene podpisnikov.

Dogovorili so se, da bodo pospešili demokratizacijo in uresničili nacionalno spravo, ustavili oborožene spopade z uporniki (na primer s protisandinisti v Nikaragvi in pripadniki gibanja Farabundo Marty v Salvadorju) ter da nobena država ne bo podpirala gverile v sosedni državi. Dogovor vsebuje še nekaj pomembnih postavk.

Zanimivo je, kako so usmerjene te srednjeameriške države, med katerimi so značilne razprtije vseh vrst. Vemo, da je Nikaragva sandinistična ter da sta Honduras in Salvador prozorno ameriška zaveznika. Gvatemala in Kostarika sta nekoliko bolj neodvisni. Ni naključje, da so sporazum podpisali prav v Gvatemali. Dogovor je bil veliko presenečenje, takšno, da so ga morali pozdraviti vsepovsod, tudi tam, kjer sprava med temi deželami zanesljivo ne ustreza politiki vmešavanja.

Spori med njimi so bili domala vsakodnevni. Agencije so nedavno poročale, da so samo lani zabeležili nad tisoč oboroženih akcij, ki so nosile pečat te ali one države na račun druge. Te dežele Srednje Amerike so bile kot je bilo slišati na rednem zasedanju Združenih narodov, na katerem so razpravljali o odnosih med Severom in Jugom, »pravo leglo za intrige in napade«, bržčas skovane pri ne prav oddaljenih sosedih.

Mirovni sporazum, ali pa načrt, ustreza politiki dežel Contadora, ki jim gre zlasti za to, da bi prenehale sovražnosti med Nikaragvo in sosednimi deželami, ki jih podpirajo Združene države. Znano je, da politika Contadore uživa podporo posebno mehiške republike. V prid politike Contadore so se izrekli tudi na vrhunski konferenci neuvrščenih lani v Harareju, kjer so zlasti ožigosali sklep ameriške administracije o dodelitvi 100 milijonov dolarjev »kontrasom«, da bi strmoglavili zakonito nikaragovsko vlado.

Komentarji o sporazumu so kajpak pozitivni. Generalni tajnik Združenih narodov De Cuellar je izrazil pripravljenost za sodelovanje ter ocenil, »da gre za pomemben korak tudi za svetovno organizacijo«. Izraze

soglasja so spregovorili na vseh celinah. V Evropi so si domala enotni v podpori listine, sprejete v Gvatemali. Nekoliko zadržane so sicer ocene predstavnikov Velike Britanije, v bistvu pa seveda podpirajo sporazum.

Podprl ga je celo Reagan, pa čeprav s protislovno frazo, »da sicer pozdravlja sporazum, ki pa naj upošteva interese Združenih držav in protisandinistov«.

Pomen te listine je večstranski. Potegniti se da med drugim zaključek, da so se dežele podpisnice obvezale reševati medsebojne probleme in odnose strpno, na temelju konstruktivnega dialoga. V Latinski Ameriki je žal še marsikje v navadi, da se pri reševanju nesoglasij brž zatečejo k orožju in, v skrajni liniji, k organizaciji prevratov. Dokument utegne biti začetek preobrata takšnega dosedanjega ravnanja, ki je seveda zmeraj koristil tujim nakanam. Da tokrat mislijo resno, je potrdil na primer sklep Nikaragve, ki je brž sporočila, da je pri mednarodnem sodišču v Haagu umaknila tožbi zoper Kostariko in Honduras, ki ju je bila prijavila zaradi doždevnih vdorov »kontrasov« iz teh dveh držav.

Vse potemtakem kaže, da je zavel nov veter. Nema-ra še ni tak, da bi resnično razvedril okolje, je pa to najbrže le sapica, ki lahko blagodejno vpliva na takšne razmere. V vsakem primeru je listina zanimiva tudi za to, ker ne obravnava le problemov drugih držav ali medsebojnih problemov, marveč tudi svoje tako rekoč lastne države. Mogli bi trditi, da gre za pošten samokritični pristop, ki napoveduje spremembe.

Ob tem novem toku, ki ga začenja srednjeameriška listina je še posebej pomembno, da so se zanjo dežele podpisnice odločile same, samostojno, upoštevaje tokrat predvsem svoje interese. V Srednji in Južni Ameriki je to smelo politično dejanje. Odslej bo vsako morebitno vmešavanje ali Združenih držav ali tudi Kube (gibanje Farabundo Marty je bržčas njen proizvod) mnogo bolj prozorno, bolj na oči svetovne javnosti.

Pretirano bi bilo sklepati, da so se predsedniki petih srednjeameriških držav odločili za podpis iz kakih posebnih političnih nagibov, čeprav jih ni moč zanikati. V ta korak jih je prejškoslej napotilo spoznanje, da so gospodarske razmere žal zmeraj slabše, da je beda čedalje večja, kar preprosto vsiljuje spremembo. V tem pa je že nesporna politična motivacija.

MIRO KOČJAN

Dogodki v Vevčanih odjeknili v skupščini

LJUBLJANA — Slovenska delegatka v zveznem zboru skupščine SFRJ Vika Potočnik je dala delegatsko pobudo predsedniku tega zbora Omerju Kurpejeviću v zvezi z dogajanjem v makedonski vasi Vevčani. Vika Potočnik je poudarila, da »gre za resen problem in konflikt, ki ga ne more spregledati niti skupščina SFRJ, saj so to vsebinska in konceptualna vprašanja vloge in mesta organov za notranje zadeve, kot tudi za vprašanje čigave interese ščitijo«.

Vika Potočnik je zato predlagala, da zvezni zbor takoj osnuje delovno skupino, ki bo skupaj z makedonskimi predstavniki preučila in po možnosti pomagala pri reševanju nastalega zapleta. Predlagala je tudi, da na septembrskem zasedanju zveznega zbora omenjena komisija poda celovito poročilo o dogodkih in o njihovem reševanju. Zvezni sekretariat za notranje zadeve naj bi do takrat s svojega delovnega področja podal celovito poročilo o dogodkih v vasi Vevčani.

Vika Potočnik meni »da meseci oddiha ne smejo biti ovira za ustanovitev delovne skupine«, če pa bi nastopile težave, je tudi sama pripravljena sodelovati. Osnovanje delovne skupine je po njenem mnenju v skladu s pooblastili predsednika, določenimi s poslovnikom skupščine SFRJ.

(dd)

■ **SYDNEY** — Včeraj so objavili vsa imena žrtev, ki so izgubile življenje v streljanju v nedeljo zvečer v Melbournu, med katerimi sta dva jugoslovanskega porekla. Umrli sta 24-letna Vesna Markovska, rojena v Prilepu in 53-letni Dušan Flajnik iz Bitole. Flajnik je v nedeljo zvečer okoli 22. ure po lokalnem času, ko je pobesneli 19-letni Julian Knight začel streljati na vse, kar se je premikalo po Ulici Hoddle v melbournski četrti Clifton Hill, pripeljal mimo s svojim avtomobilom. Namenjen je bil na delo v bližnjo tovarno piva in tako postal žrtev podivjanega revolverša. Dušan Flajnik je prišel v Avstralijo leta 1960.

V slepi ulici preiskava o streljanju v Novari

NOVARA — Po štiriindvajsetih urah še ni sledi za zlikovcem, ki se je izmuznil orožnikom po spopadu v središču mesta. V spopadu sta bila ubita Giovanni Narcisio in Piero De Claudi. V bolnici leži Claudio Narcisio, medtem ko so preiskovalci že identificirali četrtega člana tolpe, ki mu je uspelo zbežati z motornim kombijem ape. Motorni kombi ape, v katerem so bili tudi sledovi krvi, so preiskovalci našli v vasi San Pietro di Nosezzo, ki je oddaljena šest kilometrov od Novare. Član tolpe, ki mu je uspelo zbežati in je kot se zdi ranjen, naj bi bil visok, vitek, kodrast in plavalas jugoslovanski Rom.

Nobenega dvoma ni več o tem, da je tolpa pripravljala rop v Novari, saj so orožniki našli v torbi ubitega Giovannija Narcisia poleg dveh pištol še dvocevko z odžagano cevjo. Preiskovalci ne izključujejo niti možnosti, da obstaja še peti mož tolpe, ki naj bi prestreženemu maseratiu biturbo sledil v varnostni razdalji. Naloga tega petega člana tolpe naj bi bila ta, da bi po ropu ali ugrabitvi z neukradenim avtomobilom pospremljal pajdaše na varno.

Potem ko so preiskovalci zasilili v bolnici ranjenega Claudia Narcisia, ne izključujejo niti možnosti, da je tolpa pripravljala ugrabitev. Zato bi bil obstoj petega člana tolpe toliko bolj verjeten.

Vodja tolpe je bil po vsej verjetnosti ubiti Giovanni Narcisio, ki je bil poročen in je imel dva sinova. Z družino je živel v majhni vili v okolici Turina. Pri tem preiskovalci tudi sumijo, da je slednji pripadal tudi neki drugi tolpi, ki je bila specializirana v ropih na obiskovalce casinoja v Saint Vincentu in krajih velikih tovarnjakov. Njegovo ime pa je prišlo na dan tudi v neki drugi preiskavi o preprodaji mamil. (zvo)

● Vlada o Zalivu

NADALJEVANJE S 1. STRANI

manjka priložnosti za prekanje. Čeprav jih ministrski predsednik rajši pripisuje časnikarjem, češ da v avgustu »nimajo kaj resnega pisati« in se zato obešajo na »najbolj nesmiselne reči«, vzdušje v peterici nikakor ni najboljše. K temu je prispeval tudi »anomalni občinski odbor« v Palermu. Po kritikah iz vrst zaveznikov je prešla v napad še KD. Cabras piše v današnjem Il Popolo, da se je KD na takšen način izognila »možnosti, da očita zaveznikom podobno ravnanje drugje po Italiji«. Vodja skupine PSI v senatu Fabbri pa pravi: »Čez kakšen mesec bomo zvedeli, če sta skrpucalo v Palermu in šušljanje o skupnih protisocialističnih manevrih res uvod v skupno življenje KD in KPI.« Odgovor Macalusa (KPI): »Mi smo za alternativo, to pa ne pomeni, da ne smemo voditi politike tudi s KD!«

G. R.

Zanimivi podatki o izdatkih Italijanov za prehrano

RIM — Iz podatkov, ki jih je zbral inštitut za statistične raziskave ISTAT, se da razbrati, da v srednji Italiji pripravijo mesečno več denarja za pijačo in za jedačo, medtem ko na severu namenijo več denarja ostalim nakupom.

Prav tako lahko tudi razberemo, da na Jugu prebivalci namenijo večji del dohodka prehrani. Izkazalo se je tudi, da so Italijani na Severu vsestransko bolj zapravljivi od južnih bratov. Povprečno, v vsedržavnem merilu, vsak Italijan mesečno zapravi 547.067 lir, če vzamemo v poštev samo določene predele Italije opazimo, da so najsolidnejši »zapravljivci« na Severu, saj mesečno namenijo raznim nakupom 640.158 lir, medtem ko v srednji Italiji za iste nakupe zapravijo 569.880 lir, najmanj pa zapravijo na Jugu in sicer 421.023 lir.

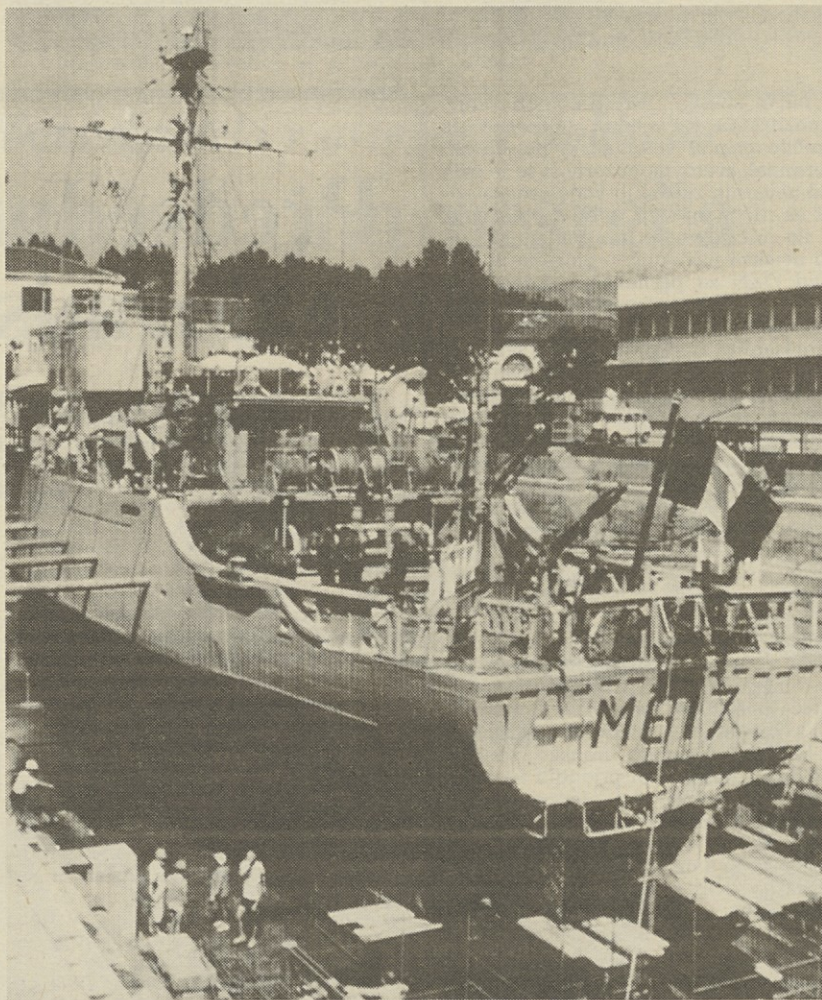
Zdi se tudi, da so največji sladokusci prebivalci srednje Italije, saj za prehrano mesečno zapravijo več kot 165.000 lir, manj zapravijo severni Italijani, najmanj pa namenijo prehrani, 140.000 lir, na jugu Italije. Če podrobneje analiziramo te prehranske podatke, vidimo, da na Severu pojedó

Italijani več kruha kot drugod, v srednji Italiji imajo zelo radi meso, za zrezke namreč porabi vsak skoraj 55.000 lir. Na Jugu pa pojejo več rib kot drugod po Italiji, za to hrano porabi vsak mesečno 12.000 lir. Največ denarja za hrano porabijo v srednji Italiji zato ni nič čudnega, da so ti Italijani tudi največji kadilci. Kakšno bi bilo namreč kosilo brez dobre cigarete? Za te pa mesečno porabi vsak 9.500 lir.

Na Severu pa so Italijani kot se zdi zelo žejni, radi namreč nazdravljajo z raznovrstnimi pijačami in tako vsak izmed njih mesečno popije 15.500 lir, na Jugu pa za pijačo zapravijo kar 4.000 lir manj.

Iz te ankete se tudi razbere, da največ denarja za zabavo, rekreacijo, kulturo in izobraževanje porabijo na Severu, saj temu nameni mesečno vsak prebivalec več kot 42.000 lir, ker ta severna gospoda ne more v gledališče ali na telovadbo dvakrat z enim in istim oblačilom porabi tudi za to več denarja od ostalih Italijanov in sicer vsak mesečno porabi za oblačila in obutev 55.120 lir.

Minolovci za Zaliv

V doku oporišča francoske mornarice v Toulonu pregledujejo minolovec Garigliano, ki bo skupaj z minolovcem Cantho in oskrbovalno ladjo Garonne izplul proti Zalivu že ta teden (zgoraj). Šele prihodnji teden pa bodo iz škotskega oporišča Rosyth izpluli štirje britanski minolovci razreda Hunter (spodaj) (Telefoto AP)

Deželni prispevki za potresno območje in prevoze

TRST — Deželni odbor Furlanije-Juljske krajine je nakazal za dokončno ureditev obnovitvenih del na potresnem območju Furlanije nadaljnjih šest milijard in osemsto milijonov lir; ta finančni prispevek bo razdeljen med sedem občin iz komprenzorija, ki ga je prizadel potres iz leta 1976.

Pristojni deželni odbornik Roberto Dominici je v zvezi s tem nakazilom izjavil, da gre že za četrtni letošnji finančni prispevek za te namene, deželna uprava pa ga je podelila na osnovi prošelj prizadetega prebivalstva za popravila stanovanj.

Prav za popravila stanovanjskih gradenj — je rečeno v poročilu deželne uprave — je deželni odbor F-JK v prejšnjih mesecih že dodelil tri serije finančnih prispevkov za skupno 36 milijard in šeststo milijonov lir; teh finančnih prispevkov je bilo deležnih devetintrideset občin.

Sedanje finančno nakazilo v višini šest milijard in osemsto milijonov lir pa bo deželna uprava razdelila občin-skim upravam Castelnouvo del Friuli, Cercivento, Rezija, Spilimbergo, Tipana, Clauzetto in Trasaghis. V letošnjem letu je za te namene deželna uprava predvidela petindevetdeset milijard lir izdatkov.

Na predlog pristojnega odbornika za promet in prevoze Giovannija Di Benedetta je deželni odbor F-JK nadalje nakazal eno milijardo in pol lir za nekatere posege za razvoj sektorja prevozov. Na osnovi deželnega zakona štev. 4 iz januarja leta 1985 namreč deželna uprava lahko dodeljuje finančne prispevke za razvoj in izvajanje nekaterih pobud, katerih namen je povečanje prometa v okviru deželnega integriranega načrta za prevoze.

Da bi valorizirala predvsem sektorje pomorskih, pristaniških in letalskih prevozov je deželni odbor F-JK smatral za potrebno in ugodil prošnjam po finančnih prispevkih, ki so jih vložile tržaška velesojemska ustanova, tržaška pristaniška avtonomna ustanova, konzorcij »Trieste marittimo fluviale«, Lloyd Triestino, konzorcij ronškega letališča, posebna ustanova za pristanišče Nogarò, tržaška zadruga za pomorske prevoze, posebna ustanova za tržiško pristanišče in družba carinskih in avtoprevoznih postaj iz Gorice.

Zadnji prireditvi v Svatnah še v soboto in nedeljo

Doslej izreden uspeh Miklove Zale '87

CELOVEC — Miklova Zala '87 v prireditvi Messnerja in Hartmana in režiji Militarova je doslej doživela izreden uspeh. Zadnji ponovitvi bosta na sporedu še v soboto in nedeljo. Obe predstavi se bosta začeli ob 20.30 na prizorišču v Svatnah pri Sentjakobu. Izkupiček nedeljske uprizoritve bodo namenili Glasbeni šoli iz Celovca, ki preživlja težko finančno krizo. Sicer pa si je to prireditev, okrog katere se je vnela široka razprava, doslej že ogledalo okrog 3000 gledalcev, kljub temu da vreme ni bilo najbolj ugodno. Zanimanje za povsem nov pristop k tej »narodni igri« koroških Slovencev je bilo torej zelo veliko, prireditelji pa si nadejajo, da bosta dve zadnji predstavi privabili še mnogo obiskovalcev, ne samo iz bližnjih koroških krajev, ampak tudi iz zamejstva.

Začetek lovske sezone tudi v naši deželi

VIDEM — V F-JK se bo lov v nižinskih predelih začel v nedeljo, 11. oktobra, torej deset dni pozneje, kot določa deželni normativ, da ne bi oškodovali prostiranih polj, ki so obdelana s sojo.

Z izjemo lagune, obmorskega pasu in odprtega morja se je lov na prepelice, kose, grlice, vrabce, škorce, sloke, kozice, deževnike, škrjance, vrane, srake, vjvke in druge ptice ter na lisice že začel v nedeljo, 9. t. m. Dne 30. t. m. pa se bo začel lov na vodne kokoške in divje race tako v nižinskih predelih kot na lagunah. Od 17. septembra dalje bo iste vrste ptic mogoče loviti tudi na obmorskem pasu. V nižinskem predelu pa bo od 13. septembra možno loviti tudi merjasce in srne.

V nižinskih predelih se bo lov zaključil: 31. oktobra na srnjaka, 29. novembra na srno, 13. decembra pa na zajce in jerebice. Splošno zaprtje lovske sezone v nižinskem predelu bo 31. decembra za stalno divjad, z izjemo fazana, katerega bo mogoče loviti do konca januarja (takrat se bo zaključil tudi lov na kose, vrabce in škrjance, 14. februarja pa se bo končal lov na divje race in vodne kokoške).

V goratih predelih pa se bo lovska sezona začela 13. septembra, končala pa 31. decembra (fazana bo možno loviti še do konca januarja). Odprt bo še ostal lov na lisico, da bi zajezili nevarno kužno bolezen slinavke.

Na morju bo lovska sezona trajala od 17. septembra pa do 10. marca.

Slavnik zmanjšuje število voženj

KOPER — Koprski izvršni svet je s pridržki soglašal s predlogom za enomesečno poskusno zmanjšanje števila voženj na nekaterih koprskih primestnih avtobusnih progah proti Slovenskemu Gračiču, v šmarsko smer in proti marežganskemu hribu. Prevoznik Slavnik je v želji, da bi povečal ekonomičnost poslovanja (mesečno bi tako privarčeval 2 avtobusa in 7 voznikov), izbral to možnost na osnovi ugotovitve, da so nekatere vožnje slabo izkoriščene, da istočasno na istih progah vozi po več avtobusov in da se s spremembami strinjajo tudi prizadete krajevne skupnosti.

Kljub takšnim zagotovilom in dokazovanju, da pri tem ne gre za opuščanje prog in voženj ob konicah, temveč le za prilagajanje voznega reda, popravke prog in zmanjšanja števila avtobusov v posameznih smereh, je izvršni svet vztrajal pri ohranitvi vseh potrebnih povezav koprškega zaledja z mestom. Hkrati je predlagal, naj v primeru, če odseki nekaterih prog zaradi premajhnega števila potnikov niso rentabilni, prevoznik poskuša v bodoče te predele pokriti v sodelovanju z zasebniki, ki imajo manjša vozila. Na ta način bi lahko zagotovili javni prevoz za vse tiste, ki nimajo druge možnosti za zvezo z Obalo in hkrati postavili temelje za sodobnejšo javno prevozno mrežo, ki naj bi v prihodnje tudi pri nas pridobila več potnikov.

Izvršni svet je še zahteval, naj Slavnik po enomesečnem preizkusu novega voznega reda (proti Slovenskemu Gračiču bo začel veljati 15. 8., na drugih primestnih progah pa 1. septembra) dokaže upravičenost in sprejemljivost novih rešitev. Zahtevali so tudi, naj do nadaljnjega ne bi uvajali sprememb na liniji proti Buzetu. Slavnik mora hkrati v dveh mesecih pripraviti tudi celovit program za izboljšanje svojega družbeno-ekonomskega položaja.

Vilenica '87 od 10. do 13. septembra

Claudio Magris

TRST — Zveza slovenskih pisateljev je objavila program druge izdaje literarne nagrade Vilenica, ki je namenjena pisateljem mitel-evropskega izvora in kulture. Prireditve bo v Lipici od 10. do 13. septembra.

Podelitev nagrade, ki jo bo določila žirija slovenskih pisateljev ob pomoči skupine intelektualcev iz drugih držav, bo vključena v okvir seminarja o mitel-evropski literarni proizvodnji; razprava na seminarju se bo razvila na osnovi eseja »La fiaccola di Ewald« Claudia Magrisa, ki je že zagotovil svojo prisotnost. Predvideni sta tudi dve mitel-evropski literarni matineji, na katerih bodo brali eseje in spise, ki bodo sodelovali na nagradnem natečaju Vilenica '87.

Na bregovih Moskove

Račun »ameriški«, vina pa furlanska

VIDEM — »Apetit ti pride ob dobrem krožniku«, pravi stari pregovor. Tako kaže, je tudi v Rusiji. Potem ko so v tej prostrani državi odprli tovarne usnjenih izdelkov furlanskega podjetja Cogolo in jeklarne ravno tako furlanskega obrata Danieli, so na bregovih Moskove pristala tudi furlanska vina. Gre za posebno vrsto uvoza, ker gre za prestižna vina iz kraja Ronchi di Cialla, ki jih prideluje priznani vinogradnik Paolo Rapuzzi.

Kako pa je do tega sploh prišlo? Zelo enostavno: na bregovih Moskove so namreč odprli prvo italijansko restavracijo v vseh Rusijah, kot sad sodelovanja med turistično ustanovo sovjetske države, italijanskim podjetjem, ki proizvaja znani šampanjec Ferrari in bergamskim gostinskim operaterjem Tinom Fontano. Restavracija ne bo prav »ljudska«. Prvič: račun bo treba poravnati v tuji valuti in drugič: le-ta bo precej... »slan« (okrog 70 dolarjev, seveda brez vina). In že smo tu: vina bodo v Moskvo uvozili — potem ko jih bodo dobro selekcionirani sommelieji Ferrari-

ja in Fontane — iz petih italijanskih dežel (Pijemonta, Lombardije, Veneta, Toskane in, kot že rečeno, iz Furlanije-Juljske krajine); nova italijanska restavracija bo razpolagala z dvema sortama vin iz vsake od teh dežel.

Iz naše dežele je izbira padla na »schioppettino« in »refošk« iz vinogradov Paola Rapuzzija, kar je seveda lepo priznanje za delo in resnost tega vinogradnika iz kraja Ronchi di Cialla.

Nova restavracija, ki na bregovih Moskove toči ta vina, je — mimo 51 odstotkov, s katerimi sovjetska turistična ustanova sodeluje pri tej pobudi — povsem italijanska. Italijanska je notranja oprema, italijanske so tudi vrvine, ki jih v SZ uvaža neki bergamski gastronomski center. V jedilni sobi in kuhinji so po štirje italijanski šefi, ki skrbijo, da gostom postrežejo na najboljši način, po italijansko. Račun pa je, kot že rečeno, kar precej »slan«, lahko bi rekli kar »ameriški«.

razumel, zakaj je oče, ki ga je bil omenil zdravnik, vdrl v porodno sobo. Sam je mislil, da ne bi zdržal še pol ure. »Težak je štiri tisoč dvesto gramov in vaša soproga se dobro počuti.«

»Jo lahko vidim?« Ward je začutil, kako se je njegovo telo ob novici sprostilo. Začutil je neskončno olajšanje, ker je vse končano, ker se Faye dobro počuti in ker je otrok zdrav.

»Čez nekaj ur. Zdaj spi. Vest, spravljeni na svet ta mala bitja niso mačje solze.« Zdravnik se je nasmehnil. Ni mu povedal, kaj vse je morala prestati Faye in kako malo je manjkalo, pa bi ji bili naredili carski rez. Ni ji hotel dati uspalnega plina, dokler ni bila glavica zunaj. Čakali so prav do konca in jo uspavali šele po otrokovem rojstvu. S tem si je zdravnik olajšal šivanje, obenem pa ni bilo več razloga, zakaj naj bi Faye še ostala budna. Njeno delo je bilo opravljeno.

»Hvala, gospod.« Ward mu je navdušeno nekajkrat stresel roko in skoraj oddrvel iz bolnišnice. Doma je imel pripravljeno darilo zanj, veliko diamantno zaponko z enako zapetnico in prstanom, ki so ležali v modro žametni škatli z napisom, Tiffany's. Hitel je domov, da bi ji jo prinesel, še bolj pa, da bi dobil požirek pijače. Nujno. Soferju je ukazal, naj ga kar se da hitro odpelje domov, potem pa je skoraj stekel v hišo. Kakšen neverjeten dan! Ko je pospravil dvojni viski brez sode, je končno sedel in se sprostil, globoko vdihnil in se končno zavedel, da ima sina. Bil je tako zadovoljen, da bi svojo srečo najraje zakričal z vrha strehe, in kar dočakati ni mogel, da bi spet videl svojo ženo. Zvrnil je pijačo in si natočil še en kozarec, nato pa je zdiral v prvo nadstropje pogledat darilo zanj. Vedel je, da bo zadovoljna, toda ne bolj, kot je bil sam zadovoljen z njo ... Deček! ... Sin! ... Njegov prvorojenec. Medtem ko se je prhal

in bril in preoblačil, preden bi se vrnil k Faye v bolnišnico, je premišljeval o vsem, kar je nameraval v prihodnosti narediti za sina, o izletih, na katere bosta hodila, o lumparijah, ki jih bosta zagrešila skupaj. Wardov oče ni bil nikoli pri volji, da bi karkoli storil zanj, toda z njim in njegovim sinom bo drugače. Igrala bosta tenis in polo, hodila na podvodni ribolov na Južni Pacifik, skupaj potovala in se krasno zabavala. Ko se je ob petih vrnil v bolnišnico, je žarel in takoj je zaprosil bolničarko, naj v Fayino sobo prinese šampanjec.

Toda ko se je po prstih pritihtopil v njeno sobo, jo je našel še vedno v omotičnem snu. Odprla je oči in sprva ni vedela, kdo je, potem pa se je nasmehnila. Jagodasto svetli lasje so ji kot sij obkrožali blede obraz, da se mu je zazdela skoraj vilinska. Zaspano ga je pogledala.

»Živijo ... kaj imava?« Njen glas se je izgubil in oči so se ji spet zaprle, Ward pa jo je poljubil na lice in ji zasepetal:

»Hočeš reči, da ti sploh niso povedali?« Bil je naravnost prizadet in bolničarka je tiho odšla iz sobe. Faye je odkimala. »Fantka! Majhnega fantka!« Zaspano se mu je nasmehnila in odklonila šampanjec. Še vedno se ni bila spsobna uvesti in zdela se mu je zelena v obraz. Strahotno ga je skrbelo zanj, čeprav so mu bolničarke zatrjevale, da je z njo vse v redu. Dolgo časa je sedel ob njej in jo držal za roko. »Je ... je bilo ... zelo ... težko, ljubica?« Besede so se mu zatikale in nekaj v njenih očeh mu je povedalo, da je bilo grozno, čeprav je pogumno odkimala. »Si ga že videl? Komu je podoben?«

Knjiga je izšla pri Založništvu tržaškega tiska in je na razpolago v Tržaški knjigarni

DANIELLE STEEL

40.

Njena družina

Prevedla Irena Trenc-Frelj

»Za božjo voljo, Faye ... karkoli ... samo hitro. Zakaj ne haljo?«

»Ne bodi smešen. Kaj, če bodo tam fotografii?« Ward jo je pogledal in se nasmehnil.

»Nikar ne skrbi zanje. Pridi.« Iz omare je potegnil obleko, ji jo pomagal obleči in jo nežno odpeljal po stopnicah v vežo. Hotel jo je nesti, a je vztrajala, da lahko hodi. Deset minut pozneje je bila že skrbno spravljen v duosenbergu, pregrinjalo iz soboljvine je imela zataknjeno okoli nog, sedela pa je na zloženih brisačah. Še deset minut za tem je šofer ustavil avto pred bolnišnico in Ward ji je pomagal iz vozila. Takoj so jo posadili v bolniški voziček in jo odpeljali, Warda pa so pustili, da je naslednjih šest ur nestrpno korakal gor in dol po veži. Vse njegove zahteve, da hoče govoriti z zdravnikom, so bile zaman; videl ga je šele ob pol treh, ko je prikorakal po hodniku, odet v modro kirurško obleko in s kapo na glavi, medtem ko mu je maska bingljala na vratu. S stegnjeno roko je stopil k Wardu.

»Čestitam, dobili ste lepega debelega sina!« Zdravnik se je nasmehnil, Ward pa je bil prepaden, kot ne bi bil pričakoval česa podobnega, pa čeprav je v zadnjih nekaj urah skoraj ponorel od korakanja po veži. Zdaj je dobro

Sekcije SDGZ se pripravljajo na občni zbor Hitre družbene spremembe terjajo konkretne pobude

Dopustniškemu razpoloženju namreč ni še zamrlo organizacijsko delo v uradih Slovenskega deželnega gospodarskega združenja. Te dni so se namreč načelniki sekcij Guštin za gostinstvo, Švagelj za trgovino na drobno in Andolšek za obrtništvo sestali s tajnikom Kalanom, da bi preverili naloge, ki čakajo sekcijo do občnega zbora združenja, ki bo predvidoma koncem meseca oktobra. Pred rednim občnim zborom bodo morali potekati občni zbori sekcij, ki so dejansko osnovne celice delovanja združenja. Načelniki so ugotovili, da morajo sekciji občni zbori izluščiti konkretne probleme posameznih strok. Tu ne gre le za ugotavljanje stanja, ampak moramo misliti na razvojne perspektive. Živimo namreč v obdobju naglega tehnološkega in tudi socialnega razvoja. Zaradi tega prihaja do naglega spreminjanja potreb in navad prebivalstva in tudi industrije. Prav tako so na vidiku v Trstu velike državne in zasebne investicije, ki bodo imele določene posledice na gospodarsko tkivo pokrajine. Nujno je torej, da se slovenski gospodarstveniki aktivno vključijo v nove tokove trženja. Zgrešeno bi bilo pasivno čakati na razvoj dohodkov, saj bi nas čas prehitel in bi lahko drugi vzeli pobudo v svoje roke. Zaradi tega bodo morali sekcijski odbori poskrbeti, da se vsi

člani vključijo v predkongresno razpravo, kar bi omogočilo novim sekcijskim vodstvom sestaviti zaokrožen perspektivni program dela, ki bi bil predstavljen deželniemu glavnemu odboru združenja, oziroma ki bi postal osnovna tema debate na deželnem občnem zboru. Tajništvu združenja je bila poverjena naloga, da sestavi na podlagi iznešenih idej in predlogov, ki so izšli že iz prejšnjih sekcijskih odborov, konkretne programe dela za vsako panogo posebej tudi na osnovi zamisli, ki so bile izražene ob priložnosti 40. obletnice ustanovitve združenja. (zk)

»Platoon« v Aristonu

V areni kinodvorane Ariston se v okviru poletnega filmskega pregleda nadaljuje predvajanje filmov, ki so v prejšnji sezoni doživeli velik uspeh med svetovno publiko. Po filmih »Top Gun« in »Betty Blue« je od danes na vrsti znani in sporni »Platoon«, ki ga bodo vrteli do 15. t. m. Ta film je prejel štiri oskarje, kljub temu da je ameriško kritiko in publiko popolnoma razdvojil. 16. avgusta pa bodo predvajali še film »Labyrinth« Jima Hensona, v katerem je svoje igralske veščine pokazal znameniti David Bowie.

Uradno odprtje s Kmeclovim predavanjem o kulturi Septembra seminar za slovenske šolnike

Čeprav do začetka novega šolskega leta manjka še dober mesec, se na tržaškem šolskem skrbništvu že pripravljajo na obveznosti, ki jih čakajo pred ponovnim odprtjem šolskih vrat. Tako so v preteklih tednih izdelali program tradicionalnega seminarja za slovenske šolnike, ki bo tudi letos potekal septembra, deloma pred začetkom pouka, deloma pa v prvih dneh po povratku v šolske klopi.

Seminar za vzgojiteljice, učitelje in profesorje bo letos že 23. po vrsti. Prireja ga Republiški komite za vzgojo, izobraževanje in telesno kulturo SR Slovenije v sodelovanju s tržaškim šolskim skrbništvom. Seminar, ki je obvezen za vse naše šolnike, bo porazdeljen v pet ciklov: ciklus za vzgojiteljice, ciklus za učitelje, ciklus za profesorje jezikov in humanističnih predmetov, ciklus za profesorje znanstvenih in strokovnih predmetov, in skupni ciklus za vse udeležence seminarja.

Uradno odprtje seminarja bo v torek, 15. septembra, v tržaškem Kulturnem domu. V jutranjih urah bo vsem udeležencem predaval dr. Matjaž Kmecl z ljubljanske filozofske fakultete, in sicer o kulturi za sedanjost in prihodnost. Sledila bo uradna otvoritev, ki se je bodo udeležili predstavniki šolskih oblasti iz Furlanije-Juljske krajine in iz Slovenije.

Še pred uradnim odprtjem bo stekel prvi ciklus predavanj. Vzgojiteljice bodo 9. septembra v Gregorčičevi dvorani sledile predavanju prof. Irene Levičnik z Zavoda SR Slovenije za šolstvo o novih pobudah v predšolski vzgoji, s poudarkom na problemih dela v dvojezičnem okolju. Naslednja dva dni (10. in 11. septembra) se bodo vzgojiteljice, razdeljene v dve skupini, udeležile hospitacij v sezanskem vrtcu. Hospitacije bosta vodila pedagoški svetovalec Silvo Fatur in Sonja Tasevski.

Učitelji bodo sledili predavanjem 16. in 17. septembra v Kulturnem domu. Prof. Marija Gabrijelčič iz novomeške Vzgojne posvetovalnice bo obravnavala temo »Učenje z miselnimi vzorci kot najbolj naravna pot učenja«; prof. Alberta Poles z Zavoda SR Slovenije za šolstvo iz Kopra bo

obrazložila nekatere didaktične probleme dela v kombiniranih odelkih; prof. Darko Opara, ravnatelj šole s prilagojenim programom v Strunjanu pa bo predaval o vedenjskih težavah razvojno motenega otroka.

Novost letošnjega seminarja predstavljajo individualne konsultacije in skupinsko delo treh mentorjev z našimi učitelji. 18. septembra popoldne bodo predavatelji v prostorih openskega didaktičnega ravnateljstva na voljo učiteljem za individualno ali skupinsko poglobitev obravnavanih in drugih tem.

Profesorji jezikov in humanističnih predmetov bodo 22. septembra sledili predavanju dr. Franceta Bernika s Slovenske akademije znanosti in umetnosti o slovenski književnosti v srednjeevropskem kontekstu z literarnozgodovinskega in primerjalnega vidika. Istega dne bo prof. Marko Kravos z Založništva tržaškega tiska obravnaval aktualne vidike istega problema.

Dan kasneje bo za isti ciklus prof. Rafka Kirn s srednje pedagoške in naravoslovno-matematične šole iz Kopra predavala o osrednjih smereh v sodobnem jezikoslovju. Zatem bodo profesorji sledili še predavanju prof. Martine Križaj z ljubljanske filozofske fakultete o teoretičnih izhodiščih pouka slovenščine kot tujega jezika.

Seminar bo sklenil 5. ciklus predavanj (za profesorje znanstvenih in strokovnih predmetov). 24. septembra bosta docenta na ljubljanskem inštitutu Jožef Stefan dr. Miha Tomšič in inž. Severin Mafi predavala na temo »Energija — ekonomija — ekologija kot osrednji problem našega časa. Profesorji bodo dan kasneje obiskali jedrski reaktor v Podgorici pri Ljubljani. Obisk bosta vodila dr. Tomšič in inž. Mafi.

Organizatorji v programu opozarjajo, da so vse teme zamišljene v obliki spleta predavanj, vprašanj, odgovorov in razpravljanja. Zato vabijo udeležence seminarja k aktivnemu vključevanju.

Novi zakon o tujih delavcih

Na kvesturi se je prijavilo 1243 tujcev

Včeraj smo v našem dnevniku objavili podatke o vpisu tujih delavcev v posebne sezname Urada za delo. Naš članek dopolnjujemo z najnovejšimi podatki, ki nam jih je posredovala tržaška kvestura. Dr. D'Agostino, načelnik Oddelka za tuje državljane, nam je povedal, da je novi zakon o prijavi tujih državljanov odpravil marsikatero zakonsko nedoslednost, ki je povzročala precejšnje preglavice pristojnim oblastem in prizadetim tujim gostom. Dr. D'Agostino meni, da se je velika večina tujih državljanov, ki živijo v Trstu, prijavila na kvesturi in s tem uredila svoj pravni status. Kdor pa tega ne bo storil do 27. septembra — takrat namreč zapade zakonski termin za prijavo — bo tvegala zakonski pregon.

Od dne 27. januarja do včeraj se je na tržaški kvesturi prijavilo 1243 tujih državljanov. Največ je Jugoslovancev, in sicer kar 1083 oseb. Iranec je 34, Izraelcev 18, Špancev 9, Avstrijcev, Turkov, Libanoncev in Maročancev je 6, Grkov 5, ravnoličnikov oseb je iz Kameruna in iz ZDA, iz Kitajske, Jordanije in Brazilije 4, 3 so Argentinci, Alžirci, Peruanci in Etiopci, po dve osebi sta se prijavili iz Avstralije, Romunije ter Sri Lanke in samo po ena iz Bolgarije, Čila, Hongkonga, Indije, Poljske, Somalije, Madžarske, Urugvaja, Sovjetske zveze in Tajske.

■ Tržaška občina obvešča, da bosta urada za sprejemanje potrdil o smrti in za izdajanje potrdil za pokope v nedeljo, 16. avgusta, odprta od 8. do 10. ure.

Pogovor s parom 13. Kraške ohceti

»Na dosedanjih ohceti sva le svatovala na letošnji pa se bova v noši poročila«

»Zelo sem ponosen, da se bom lahko poročil na letošnji Kraški ohceti. Zavedam se namreč, da vsako nima možnosti praznovati svoje poroke na tako edinstven način: v narodni noši, po starodavnem običaju, s podoknico, prevozom bale, poročnim sprevedom, s slavaloki...« To so besede Pavla Puriča, ki se bo čez dva tedna poročil z Anamarijo Bašo na trinajsti Kraški ohceti. Tudi nevesta z veseljem v srcu pričakuje dan, ko bo lahko uresničila svoje sanje o poroki v narodni noši. »Že kot otrok sem si izredno rada nataknila barkovljansko dekliško narodno nošo in sodelovala pri rožnovenski procesiji prvo nedeljo v oktobru. Do 12. ali 13. leta si namreč barkovljanska dekleta na ta dan oblečejo belo bombažno nošo s svetlo modrim trakom v pasu. Ko sem odrasla pa sem belo nošo zamenjala z običajno barvasto in se začela udeleževati Kraških ohceti.«

Tako ženin kot nevesta sta torej zrasla z ljubeznijo do narodne noše in starih običajev. Oba sta se rodila v Trstu, in sicer Anamarija 15. februarja 1961, Pavel pa 24. januarja 1962. Bodoča nevesta je obiskovala osnovno šolo v Barkovljah, srednjo v Rojanu, nato pa je diplomirala na DTTZ Žiga Zois. Kmalu zatem se je zaposlila kot tajnica pri uvoznem izvoznem podjetju. Pavel je s svojo prirojeno živahnostjo povzročal nemalo težav učiteljicam v osnovni šoli na Repentabru. Po končani srednji šoli na Opčinah si je izbral poklic mehanika, ki ga zelo uspešno opravlja še danes. V prostih urah marljivo pomaga očetu pri delu v vinogradih in na kmetiji. Tudi Anamarija mu priskoči včasih na pomoč, drugače pa rada igra odbojko pri Boru.

»Spoznala sva se na Koroškem, na izletu, ki so ga za velikonočne počitnice leta 1982 organizirali mladinski krožki s Tržaškega. Naslednje leto sva že skupaj v noši sodelovala na enajsti Kraški ohceti, ko sta

se poročila Romana Majano in Sergij Štoka. Takrat sva prvič pomislila, kako bi bilo lepo, če bi se tudi midva vzela po starih običajih. Tudi prijatelji, ki so poznali najino skrito željo, so nama začeli prigovarjati, naj začneva skupno življenjsko pot v narodni noši. Tako sva se končno tudi odločila za Kraško ohcet.«

Dekliščino bo Anamarija imela, kot je običaj, v gostilni Pod Tabrom, pri »Štefjetovih« na Colu in sicer na četrtek pred ohceto. Za to priložnost je med prijateljice razdala že okrog sto vabil. Pavel pa je povabil že preko 150 fantov na svoj dom, pri »Muhčevih«. Pravi pa, da na fantovščini »ne bo ne oranžade ne vode — samo vino!«

Ko sem ga vprašala, katere lastnosti mu najbolj ugajajo pri Anamariji, se je Pavel zamislil, Anamarija pa je izginila iz dneвне sobe v kuhinjo. »Pri dekletih običajno ne gledam na zunanost... Pri Anamariji mislim na bodoče življenje. Prepričan sem, da mi bo stala ob strani in mi pomagala pri vsakdanjem življenju. Imava podobne ideje, več skupnih ciljev. Čimprej bi rada imela otroka, nato pa bova nadaljevala očetovo delo na domu v Repnu. Zaenkrat sva si namreč uredilačasno stanovanje na Opčinah, brž ko bo mogoče pa se misli za stalno preseliti na moj dom v Repen.«

Čez nekaj časa se je na vratih prikazala Anamarija z navihanim nasmeškom v očeh in steklenico oranžade v roki. Ponudila mi je kozarec in, ko sem ji zastavila podobno vprašanje, se je Pavel dvignil s stolice, češ da bi si rad pripravil skodelico kave.

»Pri Pavlu mi je zelo všeč njegova delavnost, njegovo obzirno obnašanje do mene... Všeč mi je, da je vedno dobro razpoložen in živahen v družbi... Skratka, prepričana sem, da je »ta pravi!«

LOREDANA GUŠTIN

Domnevnomu požigalcu POT sodili le zaradi prepovedane posesti orožja Deganuttiju dve leti zaporne kazni

Včeraj zjutraj je na tržaškem sodišču potekal proces po hitrem postopku proti 31-letnemu Gerardu Deganuttiju, domnevnomu atentatorju samozvane organizacije POT. Sodne razprave se je tokrat v vlogi obtoženčevega zagovornika udeležil tudi odvetnik Dario Lunder, ki ga je osumljenec sam izbral. Proces bi se bil sicer zaključil že prejšnjo sredo, ko ne bi Deganuttijev branilec Euro Buzzi, ki ga je imenovalo sodišče, zaradi časne odsotnosti advokata Lunderja zahteval preložitve razprave za teden dni.

Obtožencu so včeraj sodili le zaradi nedovoljene posesti orožja, saj je v tem primeru predviden hitri postopek. Zaradi drugih kaznivih dejanj, predvsem namernega požiga vhodnih vrat agencije Lloyd Italico na Korzu 37, pa se bo moral Gerardo Deganutti braniti kasneje. Preiskovalci medtem še zbirajo dokaze, ki bi lahko obtožencu naložili krivdo za požigalske atentate, nad katerimi si je prevzela odgovornost »apolitična« organizacija POT.

Namestnik javnega tožilca Dario Grohmann je na včerajšnjem procesu zahteval za obtoženca 1 leto zaporne in 200 tisoč lir denarne kazni. Deganuttijev branilec Buzzi je skušal izpodbiti vse trditve obtožnice in zahteval popolno pomilostitev svoje

stranke. To je utemeljil z izjavo, da orožniki niso našli pištole beretta 7.65 v Deganuttijevem stanovanju in da torej ni mogoče dokazati, da je bilo orožje res njegovo.

Predsednik sodišča Brenici je nato

zasišlal obtoženca, ki je na sodnikova vprašanja odgovarjal precej mirno in skorajda leno, kot da bi ga proces sploh ne zadeval. Deganutti je le potrdil izjavo svojega zagovornika in se nato ni več oglašil. Sodnik Brenici je

poklical na zaslišanje tudi maršala karabinerjev Pasciuja. Slednji je pojasnil, da pištole res niso našli v Deganuttijevem stanovanju, obenem pa je pristavil, da je obtožencu uspelo skriti orožje, preden so orožniki vdrli v njegovo stanovanje. Deganutti naj bi zavil pištolo v najlonsko vrečko in jo zakopal v vazo rož. Vazo je nato postavil na streho sosedove terase, ki stanuje nadstropje nižje.

Za sodišče je bilo Pasciujev pričevanje odločilno. Kljub prizadevanju obeh obtoženčevih zagovornikov, je sodnik Brenici razpravo kmalu zaključil in se s stranskima sodnikoma Ghehinijem in Colarietijem umaknil na posvet, ki je trajal le nekaj minut. Ob vrnitvi v sodno dvorano je Brenici prebral razsodbo. Gerardo Deganutti je bil zaradi prepovedane posesti orožja obsojen na 2 leti zapore, obenem pa bo moral plačati 800 tisoč lir globe. Sodnik se je torej izrekal za precej strogo kaznen — javni tožilec je namreč zahteval 1 leto zapore. Z Brenicijevo razsodbo pa zadeva še ni zaključena, saj sta Deganuttijeva zagovornika takoj po procesu izjavila, da bosta vložila priziv.

Na sliki: Gerardo Deganutti se pogovarja z odvetnikom Lunderjem pred včerajšnjo sodno obravnavo.

KPI za sklicanje Antifašističnega odbora ob prisotnosti Eve Klotz

Svetovalska skupina KPI v pokrajinskem svetu je naslovila predsedniku Tržaške pokrajine Dariu Locchiju svetovalsko vprašanje v zvezi s sproženjem sodnega postopka zoper Evo Klotz, ki je član bocenskega pokrajinskega sveta. Bocensko sodstvo je pred nedavnim, ob odobritvi vlade, sprožilo proti Evi Klotz sodni postopek na podlagi 269. člena kazenskega zakonika (Protidržavna dejavnost državljanov v tujini), ki med drugim predvideva: »Državljan, ki izven države širi ali komunicira lažne, napihnjene ali tendenciozne novice o notranjem stanju države in ki s tem oškoduje prestiž in ugled države v tujini ali da s svojo dejavnostjo škoduje nacionalnim interesom, je kaznovan s največ petletnim priporom.«

Svetovalska skupina KPI meni, da bi bilo prav, da bi v kratkem sklicali sejo Odbora za obrambo vrednot odporništva in demokratičnih ustanov in da bi bila prisotna na tej seji svetovalka bocenskega pokrajinskega sveta Eva Klotz. S tem bi v demokratičnih forumih sprožili razpravo o argumentih, ki zelo zanimajo tudi krajevno prebivalstvo, pa tudi izrazili protest zaradi birokratskega apliciranja zakona, ki ga je uvedla fašistična zakonodajna oblast.

Mestni redarji naj bi poostrili nadzorstvo

Občina na »bojnim pohodu« proti kalivcem nočnega miru

Tržaška Občina namerava podkrepiti boj zoper akustično onesnaževanje in predvsem proti nočnim razgrajanjem. Tako piše v tiskovnem sporočilu, ki ga je včeraj izdala Občina. Tržaški župan je namreč v prejšnjih dneh posegel pri odborniku za policijo Calandrucci, da bi oddelek mestnih redar-

jev poostril nadzorstvo v nočnih urah, ko številni, predvsem mladi motoristi s svojimi železnimi konjički povzročajo obilo hrupa in tako mnogim Tržačanom krajsajo spanje.

Doslej ni še znano, če se bo ta boj proti nočnim razgrajanjem obnesel. Motorizirani oddelek mestnih redar-

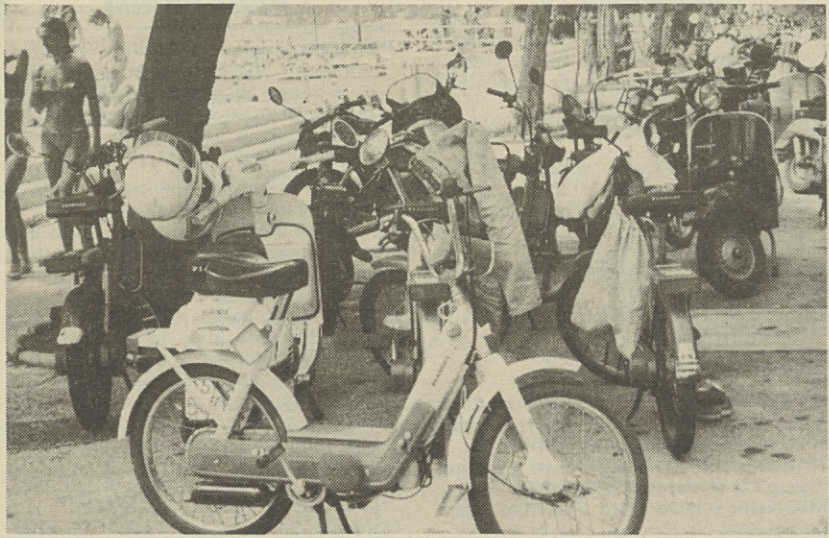
jev namreč zaključil svoje redno delo ob 21. uri, kot to izrecno določa pogodba med Občino in sindikalnimi organizacijami. Ponoči nadzoruje mestne ulice le ena redarska izvidnica, kar pa je vsekakor premalo za učinkovito akcijo proti kalivcem nočnega miru.

Nadzorstvo v nočnih urah bi lahko povečali le, če bi spremenili nekatere točke že omenjene pogodbe. Občina v tej zvezi izrecno omenja, da bi za nočno nadzorstvo ustanovili nekakšen »paket nadur«, ob koncu pa pripomni, da so redarji, pred podpisom pogodbe, že opravljali nočno delo.

Občinska uprava v tej zvezi upa, da bodo sindikalne organizacije pristale na zamisel in tako vsaj v tem sklepnem poletnem obdobju omogočile primerno nadzorstvo v nočnih urah.

Na sliki: železni konjički, ki v nočnih urah marsikateremu meščanu »krajsajo« spanje

■ **Rajonski svet Valmaura** — Nase-lje sv. Sergija se bo sestal na redni seji dne 18. avgusta ob 20. uri. Svetovalci se bodo med drugim izrekli o predlogu za dodelitev denarne pomoči družinam s prizadetimi osebami, o tem koliko na vrstini plačajo za prehrano otrok v vrtcih in šolah ter o koncesiji javnega zemljišča med Ul. Pantaleone in Ul. Miane.

Na Opčinah v okviru Tabora '87

Sinoči klavirski recital Drevi »Béseda in opereta«

Komaj dvajsetletna pianistka Katja Milič je imela sinoči klavirski recital v okviru Tabora '87 v Prosvetnem domu na Opčinah. O samem koncertu bomo obširneje poročali prihodnjič. Danes zvečer bo seniorska dramska skupina SKD Tabor po dveh letih premora podala novo Bésedo, v kateri je avtor in režiser Drago Gorup hotel na izviran in zabaven način, s pomočjo romantičnih operetnih melodij prikazati nekaj misli o kočljivih problemih naše vsakodnevne stvarnosti. Premiera predstave Béseda in opereta se bo začela ob 20.30. Jutri, v soboto in v nedeljo bodo pod kostanji na dvorišču Prosvetnega doma v popoldanskih urah odprli kioske in obiskovalci se bodo lahko vsak večer zavrteli ob zvokih ansambla Feniks iz Ilirske Bistrice in domačega ansambla Taims.

Občinska komisija za trgovino stopa na plan

Z nedavnim imenovanjem zadnjega člana (imenoval ga je tržaški občinski svet) je bila končno dopolnjena občinska komisija za trgovino. Kot izhaja iz sporočila Tržaške občine, bo komisija začela z delom 19. avgusta. Po zagotovilih odbornika Calandrucci se bo sestajala vsaj enkrat tedensko, da bi nadoknadila delo, ki se je nagrmadilo v času, ko komisija ni delovala. Zaostalo delo obsega kakih 250 dokumentacij o trgovinah in kramarstvu: komisija bo morala sedaj vso to dokumentacijo pregledati.

Na Tržaškem velesejmu mednarodni kongres jamarskih reševalcev

V prostorih Tržaškega velesejma bo od 3. do 5. septembra potekal drugi del 7. mednarodnega kongresa jamarskih reševalcev, ki ga prireja jamarski odsek Deželne gorske reševalne službe. Prvi del srečanja pa se bo odvijal od 30. avgusta do 3. septembra v Čedadu. Srečanja se bo udeležilo kar 200 jamarjev in strokovnjakov iz 15 držav. Udeleženci bodo polno zaposleni. Predvidena so vežbanja in praktična prikazovanja v kraških jamah, ekskurzije v okolico, razprave in predavanja. Predavatelji bodo spregovorili o metodah in načinu reševanja, o vzrokih in preprečevanju nesreč, o opremlitvi. V prostorih Tržaškega velesejma bodo še razstave slik, opreme in pripomočkov ter predvajanje filmov in diapozitivov.

Kdo in zakaj bo dneve »pasje vročine« prebil v mestu Veliki šmaren ni za vse čas počitnic

Naglo se bližamo velikemu šmarnu, dnevu, ki je tako rekoč sinonim za letni oddih, za dopuste, počitnice, potovanja in podobno. To je čas, ko skorajda vse gospodarske dejavnosti zamrejo, z izjemo tistih, ki so s socialnega vidika neobhodno potrebne ali ki so vezane na — turizem. To je tudi čas, ko mestni vrvež za kratek čas utihne in v katerem se naša stara mestna jedra za hip ali kaj dlje povrnejo v njih prvotno podobo, se pravi tisto, kakršno so imela, preden jih je preplaval avtomobil.

Saj, prav vsepovsod pričujoči avtomobilski pločevini, onesnaženemu

zraku in podobnim rečem, ki jih je prinesel »modernejši čas«, je treba pripisati pojav bega iz mest. Življenje med betonom in asfaltem je že v zimskem času neprijetno, postane pa docela nezno in v poletni vročini, ki navadno doseže svoj višek prav okrog velikega šmarna. In ljudje iz leta v leto bolj bežijo iz mestnih zidov, kar lahko tolmačimo tudi kot znak, da se življenjski pogoji v njih slabšajo.

V tržaških potovalnih in turističnih agencijah so nam povedali, da se je v letošnjem avgustu odpravilo na potovanja več naših soseščanov kot v pre-

teklih letih. Dokončnih števil še niso izračunali, saj je turistična sezona v polnem razmahu. Toda po prvih ocenah naj bi se število potovanj in letovanj povečalo od 15 do 20 odstotkov v primerjavi z lanskim letom. Resnici na ljubo smo tem ocenam v prvem trenutku komajda verjeli, kajti nimamo vtisa, da je mesto letos bolj mrtvo kot lani ali predlanskim v tem času: avtomobilski promet se je resda v zadnjih tednih in še zlasti dneh zredčil, a je kljub vsemu dokaj živ; tudi mnoge trgovine so še odprte, mogoče celo v večjem številu kot v preteklih letih. Vendar upoštevati je tudi treba, da je sam Trst do neke mere turistični kraj in da je letos slabo vreme vanj privleklo marsikatero dopustnika s furlanskih in istrskih plaž...

Rekli smo, da je beg iz mest prej socialna ali celo biološka potreba kot modna muha in da je ta pojav zelo razširjen tudi v našem Trstu. Ob ugotavljanju, kako se ulice praznijo in kako se trgovine in uradi zapirajo, pa ne bi smeli prezreti, da so mnogi iz enega ali drugega razloga prisiljeni ostati v mestu tudi za veliki šmaren. Kdo so ti ljudje? Kolikor nam je znano, se s tem vprašanjem ni pri nas bavil še noben raziskovalni inštitut. A ne bi smelo biti pretirano težko dokopati se do zadovoljivega odgovora na osnovi splošnih statističnih podatkov o tržaškem prebivalstvu, na osnovi izkušenj in — seveda — s kančkom zdrave pameti.

Bega iz Trsta si vsekakor ne bodo mogli privoščiti vsi tisti, ki jih priklepajo službene obveznosti. Teh ni ravno veliko, saj so industrijski obrati,

uradi in trgovine v tem času večinoma zaprti ali pa delujejo »z najmanjšo paro«. Pod avgustovskim soncem se v mestu potijo predvsem zaposleni na turističnem področju in v socialno nujnih službah, od voznikov avtobusov do policajev in dežurnih v bolnišnicah. Med te »nesrečneže« sodimo tudi časnikiarji, vsaj tisti, ki smo imeli smolo pri določevanju koledarja dopustov.

Veliko hušji je primer onih, ki ne odidejo na potovanja in letovanja, ker si tega ne morejo privoščiti iz ekonomskih razlogov. In to ni redki primer. V vsedržavnih statistikah se Trst že nekaj let uvršča med najbogatejša mesta Italije. Toda zgrešeno bi bilo sklepati, da to »statistično srečno« mesto ne pozna revščine, vsaj relativne. Najnovejši podatki Tržaške trgovinske zbornice pravijo, da je na Tržaškem ob 85.524 zaposlenih 7.125 ljudi uradno brez zaposlitve. Poleg tega velja spomniti, da je več sto delavcev daljši čas v dopolnilni blagajni, ki jim vedno ne zagotavlja rednih mesečnih prejemkov. Vsi ti si bodo le s težavo privoščili počitnice zunaj doma, razen tistih, ki jim mlada leta dopuščajo, da krožijo po svetu z nahrbtnikom in spalno vrečo.

Med revnejše člane naše družbe sodijo tudi priletni ljudje, katerih edini dohodek je tako imenovana »socialna pokojnina«. Gre za res skromna sredstva, s katerimi se z veliko težavo pretolče do konca meseca, kaj šele, da bi »zganjal turista«. Veliko boljše ni niti večini ostalih upokojujencev, saj so pokojnine na splošno dokaj nizke. Ob tem ne moremo mimo sicer znanega podatka, da je Trst po strukturi svoje prebivalstva eno najstarejših mest v državi. Na Tržaškem ima okrog 82 tisoč ljudi več kot 60 let, kar predstavlja 30 odstotkov vsega prebivalstva. Seveda so med njimi tudi še aktivni in premožnejši ljudje, a glavnina je takšnih, ki jih nizka pokojnina prisili, da ostanejo v mestu tudi v vročih avgustovskih dneh. Povrh jim mesto ne nudi veliko možnosti za razvedrilo, tako da jih najpogostejše srečamo v redkih gostilnah, ki so odprte.

V mestu bodo veliki šmaren preživeli tudi ljudje, ki so priklenjeni na bolniško posteljo. Tudi v letošnjem avgustu je mogoče zabeležiti pojav, ki se ponavlja že vrsto let v tem času, da so namreč bolnišnice skoraj popolnoma zasedene. Računajo, da je letos v bolnišnicah nad 2.500 Tržačanov. Med interniranci je tudi veliko takšnih, ki niso posebno hudo bolni, a so se zatekli v bolnišnice, ker jih doma zaradi odhodov na počitnice nima kdo varovati. Najpogostejše gre zaostarele, ki so sploh med najbolj zapostavljenimi člani naše »bogate družbe«.

Motoristu je zaprl pot

Včeraj smo v našem dnevniku objavili vest, da se je v torek v Miramorskem drevoredu z vespo 125 zaletel 28-letni Prosečan Egon Stocca. V nesreči se je lažje poškodoval njegova 26-letna sopotnica Miriam Stefancich. Izvedeli smo, da je nesrečo zakrivil Giovanni Poggi, ki se je z avtomobilom nenadoma pripeljal iz stranske ulice in Stocchi zaprl pot. Motorist se mu ni mogel več izogniti in je trčil vanj.

Med »poletnimi prebivalci« Trsta so tudi starejši

Tehnologija v korist medicine

V katarinški bolnišnici bodo uvedli »teledializo«

Sodobna tehnologija se vedno bolj razvija v korist medicine. Že pred časom je ekipa elektronskih tehnikov in zdravnikov omogočila srčnim bolnikom, da svoje počutje ali klinične spremembe sporočajo zdravnikom s pomočjo posebej opremljenega telefona, to pot pa bodo prišli na svoj račun tudi bolniki s težkimi okvarami ledvic.

Prof. Gianfranco Guarnieri, docent patološke medicine na tržaški univerzi, in prof. Giacomo Smeda, docent na inženirski fakulteti v Padovi, sta v sodelovanju z družbo Eurospital, ki ima svoj sedež v Trstu, izdelala posebno napravo, ki bo z navadnim telefonskim priključkom omogočila zbiranje podatkov o poteku hemodialize na domu. Načrt sta finančno podprla ministrstvo za šolstvo in državni raziskovalni svet. Kot je dejal prof. Guarnieri, je naprava izjemnega pomena zlasti za tiste bolnike, ki stanujejo daleč od kliničnih centrov, v katerih opravljajo hemodializo, ter za tiste, ki težko prenašajo hospitalizacijo. Nenazadnje pa računajo, da bo hemodializa na domu stala manj kot v bolnišnici. Hemodializa opravlja običajno z dializatorjem, ki ga priključijo med arterijo in veno bolnika z ledvično insuficienco in drugimi okvarami. V dializatorju, ki mu pravimo tudi umetna ledvica, se

pretaka kri skozi tekočino, v katere odhajajo odpadne sečne snovi. Ta postopek mora bolnik opraviti dokaj pogosto in mora biti pod stalnim zdravniškim nadzorstvom. Z novim načinom opravljanja dialize pa bo zdravnik redno seznanjen z bolnikovim počutjem.

Izum, ki so ga poimenovali »teledializa«, bodo v kratkem predstavili v katarinški bolnici. Poleg že omenjenih olajšav pa njegova izumitelja računata, da bo pripomogel tudi k hitrejši družbeni vključitvi bolnikov, zlasti tistih, ki so zaradi odvisnosti od umetne ledvice vse bolj izolirani tako na domu kot v bolnišnici.

Vandali v paviljonu bivše umobolnice

Neznanci so včeraj ponoči vdrli v enega od paviljonov bivše psihiatrične bolnišnice, kjer je skladišče KZE. V stavbo so prišli skozi okno v pritličju ter odnesli šest jeklenk za gašenje požarov. Agente Letečega oddelka je na dogodek opozoril čuvaj, ki je prišel v skladišče okrog 8. ure. Policija je preiskala vse prostore in ugotovila, da so tatovi izpraznili dve jeklenki kar na dvorišču.

Važno obvestilo šolskih sidikatov za letne suplente

Šolski sindikati CGIL, CISL, UIL opozarjajo letne suplente, ki jih je imenoval šolski skrbnik za prejšnje šolsko leto (1986/87), da imajo na podlagi nedavnega zakonskega dekreta Fanfanijeve vlade pravico do imenovanja tudi za prihodnje šolsko leto 1987/88.

Zainteresirani se bodo morali vsekakor od 28. avgusta dalje predstaviti na šolskem skrbništvu po koledarju, ki bo razobešen na oglasni deski skrbništva. Sindikalne organizacije nadalje opozarjajo, da bodo letni suplenti, ki se na določeni dan ne bodo predstavili na skrbništvu, ob pravico do potrditve imenovanja. V primeru nujnih zadržkov morajo zainteresirani morebitno odsotnost opravičiti na skrbništvu vsaj tri dni pred določenim rokom.

Ranjena oba: voznik in pešec

Z motorjem povozil upokojenca

Včeraj popoldne je 34-letni uradnik Domenico Ravazzolo z Reške ceste 7 s hondo 600 povozil 74-letnega upokojenca Alda Sabbadina, ki stanuje v Ulici Vero 1. Nesreča se je pripetila na križišču med Ulicama Roma in Valdirivo. Motorist je verjetno opazil pešca, ki je ravnokar prečkal cesto, ko je bilo že prepozno in se je zaletel vanj. Ravazzolo je pri tem izgubil ravnotežje; z motorjem je padel na tla in si lažje poškodoval levo nogo in komolec. Povoženi pešec je tudi utrpel poškodbe: ranil se je po obrazu in dobil pretes možganov.

Na kraj nesreče so prihiteli mestni redarji, rešilec Rdečega križa pa je oba ponesrečenca odpeljal v bolnišnico na Katinari. Motorist bo predvidoma okrevel v 5 dneh, za Sabbadina pa so zdravniki napovedali 10 dni zdravljenja.

Kopališče v Ul. Veronese še zaprto

Občinsko kopališče v Ul. Veronese bo ostalo zaprto do 20. avgusta. Oddelek za mladino, šport in prosti čas pri Tržaški občini je namreč preložil odprtje, ker v kopališču še niso dokončali vseh predvidenih del na električni napeljavi. Medtem ostaja odprto kopališče na Trgu Libetá s sledečim urnikom: ob ponedeljkih, torkih, četrtnih, petkih in sobotah od 8. do 18. ure, ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Ob sredah je kopališče zaprto.

V Repnu obnovili restavracijo Križman

V prijetnem in sproščenem domačem vzdušju je bila v torek uradna otvoritev prenovljenega hotela in restavracije Križman v Velikem Repnu. Gostinski obrat vodijo kar družinski člani in sicer mama — gospa Olga Križman, hčerka Danila Žagar ter zet Branko Guštin, ki je danes duša renoviranega obrata. Prav zanimivo je, kako obnavljajo kraški gostinci svoje obrate: ugotavljajo namreč, da morajo slediti zahtevam časa in gostov, katerim ne zadostujejo več dobra hrana in odlična kapljica, ampak zahtevajo tudi prijetne in skrbno urejene prostore. In prav to so storili v hotelu Križman. Popolnoma obnovljeno poslopje se predstavi gostu v novi luči; točilnica in oprema restavracijskih prostorov prav vabita gosta na postanek in pomenek. Otvoritve se je udeležilo mnogo gostov, od krajevnega župana dr. Pavla Colje do predstavnikov Tržaške trgovinske zbornice in Slovenskega deželnega gospodarskega združenja s predsednikom gostinske sekcije Karlom Guštinom na čelu. Otvoritve se je udeležilo tudi mnogo poslovnih kolegov, ki so zaželeli uspeh smelega pobude, ki je vsekakor obogatila gostinsko ponudbo vzhodnega Krasa. (zk)

Slovenski lastnici odprli bižuterijo na Ul. Pascoli

Majhna, a izredno okusno urejena trgovinica na začetku Ul. Pascoli (št. 4), ki sta jo Sava in Marta Sabadin odprli konec preteklega tedna, bo nedvomno zadostila še tako nečimrni obiskovalki. Nova uprava te prodajalne bižuterije in ur, ki nosi zvočno ime Joy, si je za uspešen začetek svoje dejavnosti izbrala najbolj gotovo pot: kljub temu, da ponuja kakovostno in zelo modno izbiro, so cene kar neverjetno nizke. Svetlolasi lastnici sta nam zaupali, da hodita po svoje blago naravnost v tovarne in tako "preskočita" posrednike, kar pomeni občuten prihranek pri ceni.

Ko smo si ob odprtju trgovinice ogledovali razstavljen nakit, smo se prepričali, da ga je na izbiro prav za vsak okus. In že prvi dan je — čeprav nepredvideno — promet zelo dobro stekel, saj je le malo žensk, ki jih ne bi zamikal svetleči se par modnih uhanov za samih 5 tisoč lir! Sava (ki jo vidimo na fotografiji) in Marta pa sta poskrbeli še za eno presenečenje: obiskovalkam sta podarili svoje vizitke, ki jim bodo ob povratku v trgovino omogočile 10-odstotni popust.

gledališča

VERDI
 Poletni festival operete 1987 - od 27. junija do 14. avgusta.

Danes, 13. t. m., ob 20.30 bo na sporedu šesta predstava operete CLIVIA N. Dostala. Dirigent Guerrino Gruber, režiser Gino Landi. Nastopali bodo: Tiziana Sojat, Tiziana Caminiti, Carlo Bini, Elio Crovetto, Riccardo Peroni, Ugo Maria Morosi, Daniela Franchi, Gianfranco Salletta in Giuseppe Botta. Ponovitev jutri. Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča.

razna obvestila

Sklad M. Čuk obvešča, da bo poletno središče v Prosvetnem domu na Opčinah začelo z dejavnostjo v ponedeljek, 17. 8. Prihod ob 8. uri, odhod ob 17. uri. Odprto bo vsak dan, razen sobote in nedelje, do 28. 8. 1987.

KD Kraški dom priredi poletni center za otroke, ki obiskujejo vrtec in osnovno šolo, od 17. do 28. t. m. Urnik od 9. ure do 12.30. Morebitne informacije in vpisovanje pri Vesni Guštin - Repen 54, tel. 227124.

menjalnica

12. 8. 1987

Ameriški dolar	1360.—
Nemška marka	721,50.—
Francoski frank	214
Holandski florint	640.—
Belgijski frank	34,30
Funt šterling	2125.—
Irski šterling	1915.—
Danska krona	186.—
Grška drahma	9.—
Kanadski dolar	1010.—

razstave

V prostorih blivše konjušnice pri Miramaru je do 30. septembra odprta monografska razstava, posvečena Gustavu Pulitzerju Finaliju.

V TK Galeriji - Ul. sv. Frančiška 20 - je odprta grafična razstava domačih umetnikov.

Razstava Človek in trta v Kraškem muzeju v Repnu bo odprta do 16. oktobra. Urnik: od ponedeljka do petka - 17.00-20.00, v soboto in nedeljo - 11.00-13.00 in 17.00-20.00.

SKD Tabor - Opčine - v Prosvetnem domu je odprta razstava ŠPORT, DESIGN IN PROSTI ČAS. Oblikovalca Anka in Boris Selan.

izleti

Sekcija VZPI-ANPI Križ priredi 3-dnevni izlet dne 11., 12. in 13. septembra v Firence. Vpisovanje po tel. 220175 ali 220505 v Domu A. Sirk.

Sekcija PSI - Dolina obvešča, da je še nekaj prostih mest za izlet v Gradec (Avstrija) 5. in 6. septembra. Vpisuje Klavdij Kofol v večernih urah po tel. 228425.

razne prireditve

SKD Tabor - Opčine - Prosvetni dom, do 16. t. m. TABOR 87. Danes, 13. t. m., ob 20.30 BESEDA IN OPERETA - tekst in režija DRAGO GORUP. Izvaja seniorska dramska skupina SKD Tabor. Jutri, 14. t. m., ob 17. uri odprtje kioskov, od 20. ure dalje ples z ansamblom FENIKS iz Ilirske Bistrice. V soboto, 15. t. m., ob 15. uri odprtje kioskov, ob 18.30 nastop koltarkarjev ŠD POLET. Od 20. ure dalje ples z ansamblom TAIMS. V nedeljo, 16. t. m., ob 15. uri odprtje kioskov, ob 18. uri koncert GODBENEGA DRUŠTVA iz Nabrežine, od 20. ure dalje ples z ansamblom TAIMS.

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 13. avgusta
 LILIJANA
 Sonce vzide ob 6.02 in zatone ob 20.17
 - Dolžina dneva 14.15 - Luna vzide ob 22.12 in zatone ob 10.54.

Jutri, PETEK, 14. avgusta
 ALFRED
PLIMOVANJE DANES: ob 0.05 najvišje 33 cm, ob 6.20 najnižje -50 cm, ob 12.57 najvišje 46 cm, ob 19.08 najnižje -26 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 23,6 stopinje, zračni tlak 1014,1 mb ustaljen, veter 18 km na uro severozahodnik, vlaga 55-odstotna, nebo rahlo oblačno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 23,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Davide Mingarelli, Daniele Mingarelli, Paolo Beltrame.

UMRLI SO: 90-letna Margherita marin vd. Levantini, 49-letna Aida Fongaro por. Zerbin, 61-letni Umberto Stocco, 86-letna Caterina Coslovich, 45-letna Rossanna Giacomini por. Rampini, 60-letna Amalia Nemaz, 88-letni Mario Masotto, 67-letni Rodolfo Stormi, 47-letni Vittorio Pacor, 81-letni Giuseppe Leprini, 74-letna Eugenia Zinelli, 64-letni Enrico Karmasin, 85-letni Enrico Dolesi, 82-letna Gemma Pellegrina vd. Marascutti.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 10. avgusta, do sobote, 14. avgusta 1987
Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
 Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. Fabio Severo 112, Ul. Baiaumonti 50.
BAZOVICA (tel. 226210) in **MILJE** (Mazzinijev drevored - tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.
Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
 Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. Fabio Severo 112, Ul. Baiaumonti 50, Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.
BAZOVICA (tel. 226210) in **MILJE** (Mazzinijev drevored - tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.
Nočna služba - od 20.30 do 8.30
 Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.
BAZOVICA (tel. 226210) in **MILJE** (Mazzinijev drevored 1 - tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ŠD ZARJA - BAZOVICA

priredi jutri, 14., 15. in 16. t. m.

tradicionalni ŠPORTNI PRAZNIK

na vrtu Gospodarske zadruge v Bazovici.
 Delovali bodo dobro založeni kioski.
 Vse večere ples z ansamblom Bolero.

kino

LETNI KINO - ARISTON - 21.15 **Platon**, vojni, ZDA, 1986, r. Oliver Stone, i. Tom Berenger, Willem Dafoe, Charlie Sheen, forest Whitaker, Francesco Quinn, John C. McGinley.
LETNI KINO - LJUDSKI VRT - 21.00 **Il mio nemico**.
EXCELSIOR II - zaprto za počitnice.
GRATTACIELO - 18.00, 22.15 **Agente 007 - Vivi e lascia morire**, krim., V.B. 1973, 121'; r. Guy Hamilton, i. Roger Moore, Yaphet Kotto.
NAZIONALE I - 16.00, 22.00 **Torbide emozioni**, porn. □ □
EDEN - 16.00, 22.00 **Marina... una bestia in calore**, porn. □ □
FENICE - zaprto za počitnice.

NAZIONALE II - 16.00, 21.30 **Amadeus**, dram., ZDA 1984, 157'; r. Milos Forman, i. Tom Hulce, F. Murray Abraham.
NAZIONALE III - 16.30, 22.00 **Changeling - il terrore oltre la porta**, □
MIGNON - 17.00, 22.15 **Eva Man**, porn. □ □

EXCELSIOR I - zaprto za počitnice.
CAPITOL - 17.00, 22.00 **Rotta verso la Terra**, fant., ZDA 1986, 100'; r. Leonard Nimoy; i. Leonard Nimoy; William Shatres.

LUMIERE - zaprto za počitnice.
VITTORIO VENETO - zaprto za počitnice.
RADIO - 15.30, 21.30 **Bocca bianca, bocca nera**, porn. □ □

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □ □

Emporio
 FIORENTINO

TRST - Ul. S. Maurizio 16 (Trg Ospedale) - Tel. 794669

POPUSTI POPUSTI POPUSTI

NA VSEH ARTIKLIH:

obleke, krila, bluze, halje, nočne srajce

Obv. občini 13.7.87

PRIMORSKI DNEVNIK V SLOVENIJI, ISTRI IN KVARNERSKEM ZALIVU

LJUBLJANA: v vseh večjih kioskih ob nedeljah: kiosk na avtobusni postaji kiosk na peronu železniške postaje kiosk v Kliničnem centru kiosk Borba na Titovi cesti kiosk Emona na Titovi (nasproti hotela Slon - samo ob nedeljah) kiosk Figovec ali na Trdinovi cesti ali kiosk nasproti hotela Lev (izmenično)

KRANJSKA GORA: kiosk Delo TTL Tobak Hotel Kompas

BOHINJSKA BISTRICA: kiosk TTG tudi ob nedeljah

BOHINJ - JEZERO: Turistično društvo - tudi ob nedeljah

Hotel Zlatorog - tudi ob nedeljah

BLED: kiosk Casino

kiosk Delo - Avtobusna postaja

Avtokamp Šobec

ROGAŠKA SLATINA: kiosk TTL hotel Donat -

tudi ob nedeljah

kiosk Delo - Pernat Mašera - tudi ob

nedeljah

BOVEC: kiosk TTL

kavarna na trgu (samo ob nedeljah)

TOLMIN: kiosk Delo na avtobusni postaji

kiosk TTL Leban Dragica

bife Pirih (samo ob nedeljah)

KOBARID: kiosk TTL

gostilna Kotlar (samo ob nedeljah)

DOBROVO: kiosk Delo

SOLKAN: Market Primorje

bife Soča (samo ob nedeljah)

NOVA GORICA: vsi kioski

avtobusna postaja (ob nedeljah)

ŠEMPETER: kiosk TTL - Štrukelj

kiosk TTL - Mavec

kiosk Delo - Drnovšček

Market Primorje

VRTOJBA: Market Primorje

MIREN: kiosk Delo

RENČE: kiosk TTL

BRANIK: Market Primorje

KOSTANJEVICA NA KRASU: Market Primorje

ŠEMPAS: Market Primorje

OZELJAN: Market Primorje

AJDOVŠČINA: kiosk Delo - Fabčič - Zonta

kiosk TTL (tudi ob nedeljah)

POSTOJNA: knjigarna Primorski tisk

kavarna Jadran (samo ob nedeljah)

ILIRSKA BISTRICA: kiosk TTL

na Gregorčičevi ul.

kiosk TTL na Cankarjevi ul.

kiosk TTL na avtobusni postaji

knjigarna Primorski tisk - Trnovo (samo

med tednom)

SEŽANA: kiosk TTL - Partizanska 33

Supermarket »Kras« (tudi ob nedeljah)

bife Timav na avtobusni postaji (tudi ob

nedeljah)

DUTOVLJE: Market Kras

KOMEN: Market Preskrba

GORJANSKO: Market Kras

LOKEV: Market Preskrba (tudi ob nedeljah)

DIVAČA: kiosk Delo

KOZINA: blagovna hiša Timav (tudi ob

nedeljah)

ŠKOFIJE: kiosk Barolin

ANKARAN: kiosk Delo posl. št. 16

kiosk Tobak posl. št. 20

KOPER: vsi kioski Dela in Primorskega tiska

ob nedeljah:

kiosk Delo na avtobusni postaji

in kiosk Primorski tisk na Kidričevi ulici

IZOLA: kiosk Delo št. 3

kiosk Primorski tisk

kiosk Babič - Ul. 1. maja

Samopostrežna restavracija Stavbenik -

Cankarjev drevored 17 (samo ob nedeljah)

PIRAN: knjigarna Primorski tisk

kiosk Volčič - Tartinijev trg

kiosk Cvetič - Tartinijev trg (tudi ob

nedeljah)

PORTOROŽ: Primorski tisk - knjigarna (tudi ob

nedeljah)

LUCIJA: kiosk Tobak

V glavnih kioskih:

SAVUDRIJA

NOVI GRAD

UMAG

VRSAR

POREČ

ROVINJ

PULJ

LABIN

MALI LOŠINJ

VELI LOŠINJ

OPATIJA

REKA

KRK: Krk, Baška, Punat, Omišalj, Njivice

RAB

PAG

prispevki

Namesto cvetja na grob Cilke Košute darujeta Čana in Ančko 10.000 lir za ŠD Vesna.

V spomin na Zvonka in Sergija Radoviča darujejo Irma, Fatina in Elio 50.000 lir za SKD I. Gruden.

Namesto cvetja na grob Ljudmile Grahonje daruje družina Petaros 15.000 lir za Sklad M. Čuk.

Ob obletnici smrti Petra Petarosa daruje družina 15.000 lir za Zavod za slepe Rittmeyer.

Ob obletnici smrti sestre Marte in nečakinje Ervine ter drugih pokojnih daruje sestra Milka z družino 30.000 lir za Dijaško matico.

mali oglasi

PRODAM osebni računalnik amstrad-schneider 6128 z barvnim monitorjem in s floppy diskom in veliko programov za 900.000 lir ter atari 520 ST s floppy diskom in programi za 800.000, možnost dogovora. Tel. 302748.

UNIVERZITETNI študent daje lekcije iz fizike in matematike. Tel. 229347

ČE POTREBUJETE razgibavanje in masažo pri raznih poškodbah ali boleznih pokličite od 15. do 16. ure na tel. št. 003867/72398 - pridem na dom.

PRODAM računalnik commodore C 64 z disketno enoto (disc drive) z originalnim registratorjem in s svetlobnim peresom za grafično risanje; obenem darujem kupcu tečaj za grafiko na 10. kasetah in približno 80 diskov z najboljšimi programi. Cena po dogovoru. Tel. 229484.

PRODAM opel kadett 1000, letnik 1978, po zelo ugodni ceni. Tel. 229479.

OSMICO je odprl Marko Kovic-Mihelčev v Sovodnjah.

ODDAM črno-belega dva meseca starega psička. Tel. 232223 v popoldanskih urah.

NUJNO iščem hišo ali stanovanje že opremljeno: tri spalne sobe s šestimi posteljami, kuhinja, dnevna soba in kopalnica na Opčinah. Resne ponudbe v večernih urah po tel. 225946.

NUJNO iščem v najem prostor za tiskarno, 250 kv. m, najraje v bližini Opčin ali v okolici. Tel. v večernih urah na št. 225946.

utrinki iz preteklosti

boris kuret

O boju za imena

S Krasa, 25. januarja 1888. — (Boj za imena). Po celem liniji, kjer Slovenci prebivajo v dotiki z drugimi narodi, bodisi z Nemci ali Italijani, bil se je ljuti boj za — imena! Slovenci ne delamo krivice drugojezičnim narodom, a želimo, da tudi oni naši sosedje nam pusté naša starodavna imena zemljišč, njiv, dolin, vinogradov, senošetij itd. V Ljubljani se je vrló potezal za slovensko pisavo v zemljiških knjigah poslanec Kranik, v Gradec Jerman, v Poreči dr. Laginja, v našem Trstu pa edini neupogljivi naš poslanec Naberger. Se vé, da povsodi je malone brezuspéšno naše pravično zahtevanje, a to samo zaradi lagodnosti ali komoditete dotičnih uradnikov, ker se jim studi slovanski jezik. Nemci hočejo, da ostane vse po starem n.p. »Pröse« namesto »Breže«, Munkendorf nam. Krška vas, Weisfach nam. Voke, Feichting nam. Bitinje, Wigaun nam. Begunje, Wresie nam. Breže, Luttergeschiesch nam. Lutersko selo, Rappelegaschiesch nam. Račje selo, Freihau nam. Vrhovo, Kraxen nam. Krašnja, Prästranegg nam. Prestranik itd. na Kranjskem; ali pa na Koroskem, kjer so še hujše popačena imena n.p. Svetnaves nemški Weitzelsdorf, Pörschach namesto Poreče, Wriessnitz-Brezaves, Vögelitz-Budanje, Albersdorf-Pinjavcs, Zwanzerberg-Osojnica, Fürnitz-Brnica, Einersdorf-Loncaves itd., ali na Stajerskem: Wanofzen-Banovci, Rindschein-Runcetova, Wachsenberg-Vosko, Schleinitz-Slivnica, Lichtenwald-Sevnica, Friesach-Brezovo, Fautsch-Buče, Werde-Brda itd.

A pustimo nemške urade, in pogledimo malo v primorske italijanske; morebiti so pravičnejši. Da ne omenjamo Goriškega, kjer je v Brdih neko selo »Collobrida-Goloarda, Vergoglia-Vrhovlje, in nezmisel »Redipuglia«-Sredpolja, slavni grad Devin ima, kakor omenja Pichler v svoji knjigi: »Memorie del Castello di Duino« (pag. 88), trideset raznih pisav: Duinum, Dugnum, Duvigno, Duino, Duvin, Devin, Duwein, Dewein, Döwein, Dowin, Doino, Divinum, Devin, Divin, Tivino, Tubinum, Tubain, Tuba, Tubinum, Tybein, Thybein, Dibey, Tiwein, Towein, Tuwein, in morda tudi Tuffen, Tiuphen, Tiuffen, Teuffen, Teoffen, Töphen, in nekih listinah Ort-tuin, Ortwein.

Nič bolje ni v Trstu s pisavo starih imen. N.p. Opčine se pišejo na dvajset raznih načinov: Opichna, Opechna, Opchiena, Opchyena, Obchiena, Opgina, Opgena, Opgyena, Ochiena, Oppchiena, Opchena, Opchina, Opcina, Opcona, Oppczna, Oppizina, Opzhena, Oppczhna, Obchina, Obcina, in po slovensko Občina, in kakor narod izgovarja Opčine, Opkine, Opčine, No, katera izmed teh 25 pisav je prava? Zvečine pišejo italijančici na tržaškem magistratu po najnovejšem pravopisu »Opicina! Ni čudo; saj Opčine zdaj nimajo nijednega zastopnika v mestnem zboru, odkar je odplul gospod »konsiljer« Žan daleč tja v Sicilijo ter se naselil v pomarančnem mestu Mesini. Kdo boše njegov naslednik, — boga si ga vedi.

Pa kdorkoli boše izvoljenec Opencev, težko boše imel toliko srčnosti, da izvojuje za Opčine, malo »pipico« za pravilno pisavo Opčine. (V Porečkem deželnem zboru smo slišali o vojski za imena s »pipico« — i nomi colla pipa.) To je uže čez mero, kako nam lahoni pačijo in kvarijo poštena slovenska imena! V znanstve-

nem (!!) listu: Archeografo Triestino XIII.p. 342. piše Pavani, da ime vasi Padriče je od nekega Tomaža Padrichiar, ki je kupil »Grisa, Maina, e Staribreg« (grizó, gmaino v starem bregu) od tržaških nun in pravi, da Staribreg se je takrat (!) zval »Bovolenta« o Bonovolenta o Benevolenta! Še malo dalje mešajte, pa boše kar »Bona polenta« vzrasla iz »Hudega leta! Od Ključa gori v reber se vije cesta kakor »hudo leto«, in zato ima tako ime. Drug pisatelj pravi onemu kraju: »Cotteletto! Za pust izvrstno: »dobra polenta s koteleto« — pa izgine »hudo leto!« Varujte se, g. urednik, da Vam o tej pojedinii ne izbijajo slovenske »pipice« iznad Vašega imena! (Bodem oprezen. Ured.)

Edinost št. 9, z dne 1. 2. 1888

SENOSECCHIA

Iz Senožec nam pišejo: Tembolj, ker je v občini senožški na kmilu narodno-napredna stranka, smeli bi pričakovati, da bo občinski zastop zahteval od pivovarne v Senožčah, da bi si priredila slovenski ali vsaj tudi-slovenski napis. Povsod med drugimi narodi dajejo svojemu jeziku — če že ne izključjivosti — pa vsaj prednost pred vsemi drugimi. No, mi na Kranjskem menimo, da treba še nekoliko dalje sezati v toleranciji in zahtevamo svojemu jeziku le enakost z drugimi. Manje menda ni možno zahtevati.

Ne zadošča, da se imenujemo narodno-napredne, ampak treba tudi, da — smol! tudi postopati treba v narodnem duhu ter zahtevati od tujca Žida, da spoštuje čisto slovenski značaj naše občine!

Pa tudi na vozev rečene pivovarne po ulicah tržaških se še vedno pači po »Piccolu« skovani, naravnost neestetični nestvor »Senosecchia«. To je že neodpustno, to je izzivanje naše potrpežljivosti. Tako plačujoči drugorodci našo tolerancijo! Da »Piccolov« Žid Ladislav pošilja svoje smetišče v Senožče pod naslovom Senosecchia, temu se ne smemo čuditi. Čuditi pa se moramo senožškim pravkom, da ničesar ne ukreduje proti falzificiranju našega krajevnega imena in proti takemu žaljenju slovenskega značaja naših Senožec ter našega narodnega ponosa.

O dal Narodni indiferentizem ali kozmopolitizem je lepa stvar med narodi, katerih ekzistenci nikdo ne oporeka, ozir. grozi, ali v narodu, ki je v takem položaju, kakor je naš slovenski, je narodni indiferentizem — naroden greh.

Pristaš narodno-napredne stranke
Edinost, z dne 21. 4. 1902

Velikanska rastava pohištva in tapečarij. Izvenredno ugodne * * * cene. * * * VILJEM DELLA TORRE v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.) Moje pohištvo donesese rečo. -

sklad mitja čuk

jelka cvelbar

Osebni programi za prizadete

Zaradi programov, ki jih v seslanskem vzgojnozaposlitvenem središču sestavljajo za vsakega varovanca posebej, je potrebno sodelovanje. »Enkrat na mesec se zberemo,« pojasni Diego, »nekakšna tehnična komisija, ki jo sestavlja Nadja in jaz, naši štirje vzgojitelji, dr. Danilo Sedmak kot predstavnik Slovenske sociopsihopedagoške službe in nabrežinskega središča za mentalno zdravje, pokrajinska socialna delavka za mladolne, odgovorna za področje vzhodnega Krasa Anamarija Kalc ter občinski odbornik za socialno pomoč Bussani, zato, da načrtujemo bodoče in preverjamo opravljeno delo. Hkrati pa pripravljamo osebne programe za posamezne obiskovalce središča.«

Kaj predvidevajo programi, ki ste jih že izdelali?

»Glede na to, da so prizadetosti različne vrste, težje ali lažje, predvidevamo za tiste, ki bi jih ne mogli usposobiti za delo, vključevanje v družbo v obliki posebne stanovanjske skupnosti, ali bolje skupine, kar imenujejo Italijani »gruppo appartamento«, mi pojasni socialna delavka.

Taka oblika bi reševala hkrati tudi probleme socialno ogroženih, ko je pravzaprav cela družina socialno na nizki ravni. »Rešuje na primer tudi probleme tistih, ki jih sicer ne prizadeva prava psihična ali telesna hiba, ki jih pa vendar ovira okolje, v katerem živijo, ali celo njihova lastna družina.«

Kaj pa tisti, ki jih lahko usposobite za delo? »Trenutno nimamo zelo težkih primerov. Ravno sedaj je aktualen primer dekleta, ki ima že stike z delodajalcem. Trenutno hodi na začasno delo, vendar vse kaže, da bo dosegla v kratkem stalno mesto.«

Spontano vzbrsti novo vprašanje: Torej jih vi usposobite za delo, potem si pa sami iščete delovno mesto?

»Ne, pomagamo jim tudi pri tem iskanju.« In pri usposabljanju skrbite za to, da bo mladostnik posebej usposobljen za delovno mesto, ki ga predvidevate, ali ga usposabljate na splošno?

»Bolj na splošno. Kakor že rečeno moramo varovanje navaditi najosnovnejših stvari, kako iti na avtobus in podobno, tudi zato, ker so s kraških vasi, kjer te potrebe doslej niso poznali, ker niso imeli pogostih poti v mesto. Še celo več: nekatere moramo učiti, da morajo zaradi prometa hoditi po pločniku in ne po cesti...«

Kaj pa če vam delodajalec ponudi delovno mesto za vašega varovanca le v primeru, da ga vi usposobite za to delo. Na primer, da je delodajalec kovač in želi, da kandidata za delovno mesto pri njem vsaj minimalno usposobite za to delo? Imate sami možnost, da to storite?

»Te možnosti nimamo. Vendar so tečaji, kakor so npr. tečaj 150 ur za usposabljanje ali so posamezni primeri naših varovancev, ki obiskujejo knjigovoznice ali podobno in se izučijo v

tem delu. V glavnem se torej usposobijo na delovnem mestu.«

Zdi se pa, vsaj tako je izhajalo iz pogovora, da ti tečaji ne predvidevajo lažjega programa za prizadete. Morda tudi zato ne, ker se noben prizadeti mladostnik ni obiskoval tega tečaja za Slovence.

»Seveda je lažje najti nekomu delo, če je že imel izkušnje.« Vendar vedno ni tako idealno. Predvidevanja za obstoj tega središča za vzgojo in zaposlitev kažejo, da bodo središče obiskovali otroci, ki bodo izšli iz obvezne šole. Torej taki brez vsakršne delovne izkušnje...

Ali je izbira lokacije središča idealna?

»Mogla bi biti boljša,« pravi Diego, »kajti glede na to, da iščemo stik z okoljem, je morda dejstvo, da smo sredi skupnosti, ki nima veliko stika z avtohtonim prebivalstvom, nekoliko zavarajoče. Moram pa reči, da je stik v okviru naselja Sv. Maura zelo dober.«

Kako lahko gojite to izmenjavo stikov?

»Predvsem je zelo pomembno dejstvo, da ne pride do prevelike koncentracije osebkov s podobnimi problemi in da smo struktura odprtega tipa, drugi sami zelo veliko in zelo radi hodimo iz središča med ljudi, končno pa smo tudi s servisom delanja fotokopij motivirali prebivalstvo, da zahaja v naše središče, vidi naše varovance pri delu in jih spoznava. Ima skratka stike z njimi.«

Kaj pa okolje - ali je bolj tenkočutno za take probleme, odkar ste vi tukaj?

»Nedvomno je naša navzočnost tu prispevala k drugačnemu pogledu na prizadete.«

Ko pridejo torej prizadeti mladostniki do vas, že veste, za katero prizadetost gre.

»Seveda, kajti vsem so strokovnjaki že sledili v šolski dobi. Vsekakor imajo vsi pri nas še začetne pregleda, splošno zdravniške, pa tudi okoliščinega, zobozdravniškega... Neverjetno koliko zob v slabem stanju odkrije lahko tak pregled! Popolnoma zapuščeni zobje, ker se starši niso zavedeli, da morajo nanje misliti namesto svojega sina ali hčere.

Na tak način jim najprej s pomočjo vzgojiteljev in v spremstvu staršev nudimo najosnovnejšo zdravniško nego.«

Kako to, da imate samo štiri oskrbovance?

»To so mladostniki, ki so letos izšli iz šole. Naša tendenca je, da bi ne imeli starejših prizadetih, pač pa le tiste, ki pridejo iz šoloobveznega obdobja,« je pojasnil Diego. »To ne pomeni, da druge odganjamo: nekateri, ki že zahajajo na delo, so pač zaposleni, drugim, ki se v delo šele uvajajo, še sledimo, čeprav ne zahajajo več k nam. K nam pa zahaja na primer tudi 30-letno dekle, s katerim ne moremo izvajati posebnega programa, ker je zanjo že prepozno, vendar pri nas najde okolje, ki jo sprejema.«

(se nadaljuje)

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 11.55 Vremenska napoved 12.00 Dnevnik - kratke vesti 12.05 Variete: Portomatto 13.30 Dnevnik 13.55 Dnevnik - tri minute 14.00 Film: Non c'è pace tra gli ulivi (dram., It. 1950, r. Giuseppe De Santis, i. Raf Vallone, Lucia Bosé) 15.45 Risanka: Rosaura 16.30 Dokumentarec: Il falco giocoliere 17.25 Nadaljevanka: Ho incontrato un'ombra (2.del) 18.30 Portomatto (2. del) 19.40 Almanah in vreme 20.00 Dnevnik 20.30 Film: Il terrore corre sul filo (krim., ZDA 1948, r. Anatole Litvak, i. Barbara Stanwyck, Burt Lancaster, Ann Richards) 22.00 Dnevnik 22.10 Vaje opere La Traviata (Giuseppe Verdi) z dirigentom Riccardom Chaillyjem 23.10 Dokumentarec: Artisti d'oggi 23.40 Dnevnik - zadnje vesti	RAI 2 11.55 Risanka: Yakari 12.10 Nad.: Una storia viennese 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.25 Dnevnik - šport 13.30 Nanizanka: Saranno famosi 14.20 Zabavna oddaja: Arcobaleno, vmes dokumentarec, risanka Dick Tracy in nanizanka Blondie 16.45 Film: Il clan dei due Borsalini (kom., It. 1971, r. Giuseppe Orlandini, i. Franco Franchi, Ciccio Ingrassia, Isabella Biagini) 18.25 Športne vesti 18.40 Nanizanka: Perry Mason 19.30 Vreme, dnevnik in športne vesti 20.30 TV film: Per vendicare il nonno (krim., It.-Fr.-Švica 1985, r. Jöel Seria, i. Feodor Atkine, Julien Guimar, Jeanne Goupil) 21.50 Rubrika o modi 22.20 Dnevnik 22.35 Dnevnik - šport 23.35 Dnevnik - kratke vesti 23.50 Film: Panagulis vive (biog., It. 1982, r. Giuseppe Ferrara, i. Puppella Maggio, Stathis Giallelis)	RAI 3 15.30 Šport: teniški turnir (prenos iz St. Vincenta) 19.00 Dnevnik 19.20 Deželne vesti 20.00 Izobraževalna oddaja: Laboratorio infanzia - Spomin in spreminjanje (pripravil Edy Cassioli, r. Augusto Bastianini, 1. del) 20.30 Nanizanka: I professionals - La folia di Mickey Hamilton 21.30 Dnevnik - kratke vesti 21.45 Film: Perfido invito (dram., ZDA 1952, r. Gotfried Reinhardt, i. Van Johnson, Dorothy McGuire, Ruth Roman) 23.10 Dokumentarna oddaja: Planetarij - Radoveden pogled med polletne zvezde (pripravila Giangi Poli in Biancamaria Pontillo, r. Sandra Quarra) 23.25 Dnevnik - zadnje vesti 23.30 Deželne vesti 23.40 Glasbena oddaja: Concertone - Synchronicity Tour, turnejski nastopi ansambla Police (pripravil Lionello De Sena, r. Lillo Gullo)	RTV Ljubljana 18.35 Poročila 18.40 Otroška oddaja: Morski zakladi (V tretji oddaji, ki so jo posneli v Piranu, bo Zvonimir Kralj odkril skrivnosti, ki jih morje hrani za tiste, ki pokukajo pod njegovo gladino.) 18.55 Plesne domislisce: Packa iz Celja (Kratek vpogled v delo celjske plesne skupine Packa, ki jo vodi mentorica, plesalka in koreografinja Gordana Stefanović. Na sporedu so tri solistični plesi in skupinska plesna točka.) 19.10 Risanka 19.26 Vremenska napoved 19.30 Dnevnik 20.00 Variete: Zabava vas Doris Dragović 20.55 Nanizanka: Maupassantove novele (5. del) 21.50 Dnevnik 22.05 Zabavna oddaja: Poletna noč, nato nadaljevanka Sever in Jug (po romanih Johna Jakesa, r. Richard T. Heffron in Kevin Connor, 6. del)	TV Koper 17.00 Otroški program: risanke 18.00 Nadaljevanka: Vite rubate 19.00 Odprta meja Danes v Odprti meji med drugim: TRST — Zmerno zadovoljstvo v zvezi z rafinerijo Aquila GORICA — O preureditvi zdravstvene oskrbe na Goriškem TRST — Sindikalna organizacija CGIL o zaščiti okolja TRST — Boj proti vročini GORICA — Kvalitetna slikarska ponudba na Goriškem TRST — Poletno branje 19.30 TVD Vsedanes 19.45 Nadaljevanka: Veronica 20.30 Film: La gang (krim., r. John Cromwell, i. Robert Mitchum, Elizabeth Scott) 22.00 TVD Vsedanes 22.25 Nadaljevanka: Piccolo mondo antico (r. Salvatore Nocita, i. Laura Lattuada, Mario Cordova, Alida Valli, 4. in zadnji del) 23.20 Rubrika z Barbaro Bouchet
CANALE 5 8.30 Jutranja telovadba 8.40 Nanizanki: La grande vallata, 9.30 Alice 10.00 Film: Il miracolo di Natale (dram., ZDA 1977, r. Kurt Taylor, i. Kurt Russel, Melissa Gilbert) 11.30 Nanizanki: Lou Grant, 12.30 Bonanza 13.30 Nad.: Colorado 14.30 Film: Incidente (dram., ZDA, 1978, r. Barry Shear, i. William Shatner, Christopher Connell) 16.30 Nanizanke: L'uomo di Atlantide, 17.30 L'albero delle mele, 18.00 Una famiglia americana, 19.00 I Jefferson, 19.30 Love Boat 20.30 Glasbena oddaja: Festivalbar 87 23.40 Nanizanki: Mc Gruder & Loud, 0.40 Sceriffo a New York	ITALIA 1 8.30 Nanizanka: La strana coppia 9.00 Film: Spettacolo di varietà (glas., ZDA 1953, r. Vincente Minnelli, i. Fred Astaire, Cyd Charisse) 10.30 Nanizanke: Gli eroi di Hogan, 11.00 Ralph Supermaxieroe, 12.00 L'uomo da sei milioni di dollari 13.00 Nanizanka: Hardcastle and McCormick 14.00 Zabavna oddaja: Deejay Beach 15.00 Nanizanka: I forti di Forte Coraggio	TELEPADOVA 13.00 Risanki: Io sono Tepepei, Conan 14.00 Nad.: Happy End 15.00 Nadaljevanka: Signore e padrone 16.30 Risanke 19.00 Nanizanki: Sanford & Son, 19.30 Laredo 20.30 Film: Il clan del quartiere latino (dram., Fr. 1972, r. Bruno Gentiloni, i. Maurice Ronet, Mario Adorf)	TELEFRILI 12.30 Nanizanki: George, 13.00 Bigfoot e il ragazzo selvaggio 13.30 Nadaljevanka: Marta 14.30 Nanizanka: I cercatori d'oro 15.00 Dražba: Roberta Pelle 15.30 Glasbena oddaja: Music Box 17.45 Nanizanka: Scacco matto 19.00 Dnevnik 20.00 Dnevnik v nemščini 20.30 Nadaljevanka: Corona del diavolo 21.30 Dokumentarec: Africa '80 22.30 Dnevnik 23.30 Nadaljevanka: Le ali della colomba 0.30 Informativna oddaja: News dal mondo	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček, glasba; 8.10 Osebno; 8.35 Mozaik; 9.00 Otroški kotiček: Preljubo veselje; 10.00 Pregled deželne tiska; 10.10 Koncert v KD v Trstu: Camerata labacensis, komorni orkester RTV Ljubljana, vodi Stojan Kuret; 11.20 Glasbeni mozaik; 12.00 Na obisku; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Naš popoldan z glasbo in besedo; 15.00 Diskorama; 16.00 Poezija slovenskega zapada; 17.10 Klasični album; 18.00 Četrtekova srečanja: Primorski emigranti od Soče do Mlade Soče, pričevanja o ljudeh in društvih; 18.30 Glasbene skice. LJUBLJANA 5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 4.30 Jutranji spored; 8.05 Dober dan z...; 8.30 Koncert za mlade; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Danes smo izbrali; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Melodije; 14.05 Enajsta šola; 14.20 Mladi koncertant; 14.45 Mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Ansambli A la carte in Andreja Arnolda; 18.30 Zbori; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Orkester RTV Ljubljana; 20.00 Četrtek večer; 21.05 Literarni večer; 21.45 Melodije; 22.30 Podoknica; 23.05 Literarni nočno; 23.15 Popevke. RADIO KOPER (slovenski program) 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.10 Vreme in prometni servis; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 7.20 Minuta za zdravje; 7.30 Poročila in pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Ljubljana; 13.00 Na valu Radia Koper; 14.40 Intervjuji, reportaže, zanimivosti; 15.30 Informativna oddaja: Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Glasbena oddaja; 17.35 Aktualna tema; 18.00 Počitniški vrtljak; 19.00 Zaključek sporedov. RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.40 Summers ago; 7.00 Za dober dan; 8.00 Prisrčno vaši; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka; 10.35 Vstop prost; 11.00 Sprehod po starih ulicah; 11.15 Hit Nova Gorica; 11.30 Aktualno: Na prvi strani; 11.35 Ansambel Casadei; 12.00 Glasba po željah; 12.06 Zdravniški nasveti; 14.35 Glasbeni mozaik; 14.45 Edig Galletti; 15.45 Počitnice po Jugoslaviji; 18.00 Pulj kliče Koper; 20.00 Nočni spored. RADIO OPČINE 10.30 Za vsakogar nekaj; 20.15 Kulturni program; podnevi in ponoči oddaje povezuje glasba.
RETEQUATTRO 8.30 Nanizanke: Gunsmoke, 9.15 Lancer, 10.00 Lobo, 11.00 La squadriglia delle pecore nere 12.00 Nanizanka: Due onesti fuorilegge		TELEQUATTRO (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: Oddaje so prekinjene do 17. avgusta.		

Na mednarodnih prehodih na Goriškem ni velike gneče

Največ prometa so doslej zabeležili 1. avgusta

Gorica ostaja še zmeraj odmaknjena od glavnih turističnih tokov, kljub temu da razpolaga z ustreznimi mejnimi strukturami in tudi ustreznimi cestnimi povezavami.

Promet na mejnih prehodih je tekoč, dolgih kolon, ki so v tem času skoraj vsakdanji pojav pred mejnimi prehodi na Tržaškem in na Trbižu niso na dveh mednarodnih mejnih prehodih v Gorici zabeležili niti ob konicah, prvo in drugo soboto avgusta, ko je mejo prestopilo vsakokrat nad deset tisoč oseb. "Najbolj živahen promet smo zabeležili 1. avgusta, in takrat je kolona čakajočih vozil na mednarodnem prehodu pri Štandrežu segala le nekaj sto metrov, od prehoda nekako do vozlišča na Tržaški cesti". To so podatki, ki nam jih je v pogovoru posredoval načelnik obmejne policije za Goriško, dr. Oreste Davini.

Beseda je stekla tudi o drugih aspektih letošnjega turističnega vala, tako, kakor ga pač doživljajo na dveh mednarodnih mejnih prehodih, na tistem pri Rdeči hiši (Rožni dolini), ki se ga v največjem številu poslužujejo Goričani in na mednarodnem prehodu pri Štandrežu, ki ga postopoma odkrivajo motorizirani turisti iz notranjosti Italije in pa tujci.

Številke dokazujejo, da se turisti najraje odločajo za potovanje ob sobotah in deloma ob nedeljah. Tako so rekordno število prehodov zabeležili prav v soboto, 1. avgusta. Pri Rdeči hiši je ta dan šlo preko meje, v obeh smereh nad 4600 oseb, skoraj dvakrat večji pa je bil promet na mejnem prehodu pri Štandrežu. Zabeležili so kar 8.505 prehodov. 2. avgusta je bil promet na obeh prehodih za polovico manjši.

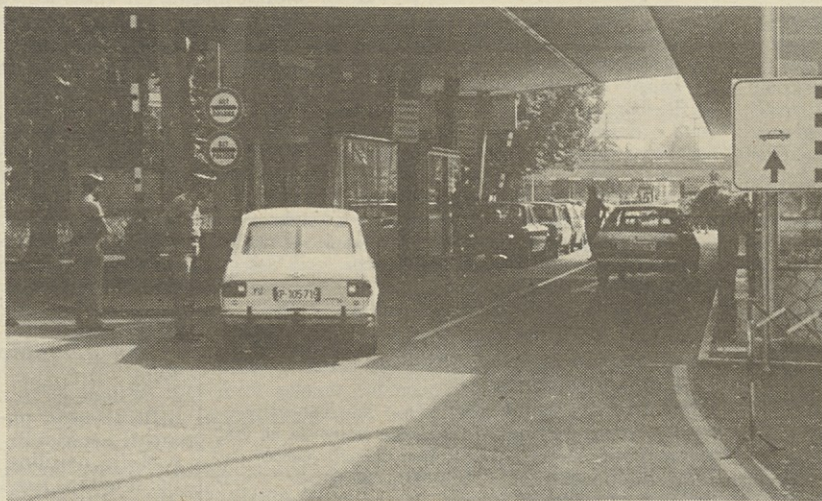
Ob koncu prejšnjega tedna se je pojav ponovil, nov val pa pričakujejo ob velikem šmarnu, predvidoma že od jutri dalje.

"Na prvem mestu so po številu prehodov italijanski in jugoslovanski državljani. Kako je s prisotnostjo tujih državljanov?"

"Veliko je Nemcev, Avstrijcev, Holandcev in Belgijcev. Sledijo Francozi, Danci, Švedi. Letos ugotavljamo precej Fincev."

"Med množico turistov so pač tudi taki, ki nimajo povsem v redu dokumentov, ki ob prehodu meje naletijo na take ali drugačne težave. S kakšnimi vprašanji se najpogosteje ukvarjate?"

"Precej tujih turistov nima v redu dokumentov za prestop meje mlado-

letnih otrok. Italijanski državljani pa so precej pozabljivi glede plačevanja takse, oziroma koleka na potnem listu. Sicer je mogoče pozabljivost urediti na meji, s tem pač, da se v potnem listu nalepi ustrezn kolek."

"Kje so razlogi, da turisti namenjeni v Jugoslavijo, ali pa iz te države zao-bidejo mednarodna prehoda na Goriškem?"

"Treba je pač nekaj časa za spoznavanje in odkrivanje objektov. Letošnji podatki kažejo na to. Mislim, da bo izgradnja avtoceste na jugoslovanski strani v prihodnjih nekaj letih bistveno prispevala k povečanju pretoka. Nekaj več bi morali storiti za ustrezno informiranje zlasti tujih turistov, ki se pripeljejo po avtocesti iz Benetk. Oznake so žal dokaj medle."

Trgovci tokrat niso šli na počitnice

Tudi v velikošmarnem tednu v Gorici odprta večina trgovin

Državni radio in televizija nas zalagata s poročili o počitniškem zaprtju trgovin v Rimu, Milanu, Turinu in drugih večjih mestih. Nekako tako je bilo tudi pri nas v prejšnjih letih, ko smo se znašli pred spušenimi zavojnicami trgovina za več tednov. V juliju in avgustu smo tudi Goričani bili vajeni ugotavljati, da gredo naši trgovci na daljše počitnice.

Že lani smo opazili, da trgovci in obrtniki gredo manj na počitnice kot v prejšnjih časih. Še bolj to opazujemo letos. V ulicah mestnega središča, kjer ima trgovino ob trgovini, so zaprte le nekatere. Ko prebereš listek na vratih ugotoviš, da je trgovec trgovino zaprl le za teden ali dva. Seveda imaš tudi tu izjeme, ko vidiš, da so nekateri odsotni kar ves mesec.

Celo v tem velikošmarnem tednu, ko smo na višku poletnih počitnic, je večina trgovin odprtih. Nekateri pa so se omejili na enotedenske počitnice, le v tem tednu.

Nekateri menijo, da se nam cedita med in mleko. Pa ni tako. Trgovci so hoteli letos kar se da zmanjšati izgubo, ki bi jo imeli s tem, da bi bile njih trgovine zaprte. Zaradi tega so v mnogih obratih gospodarji uslužbenca poslali na dopust izmenično, pa tudi sami so izbrali, kjer se je le dalo, tako vrsto dopusta. Tako so trgovine odprte.

V središču Gorice ni letos tiste praznine, ki je bila značilna za ta čas v prejšnjih letih. Zaradi tega so vedno težave s parkirnimi prostori, kavico ali sladoled pa dobimo v skoro vsaki kavarni na korzu, saj so vse odprte. Tudi kruh, časopis, mleko in druge jestvine dobimo za vogalom, če že ne v trgovini pod našim stanovanjem. Kdor je v avgustu ostal doma bo že preživel teh nekaj tednov do konca avgusta.

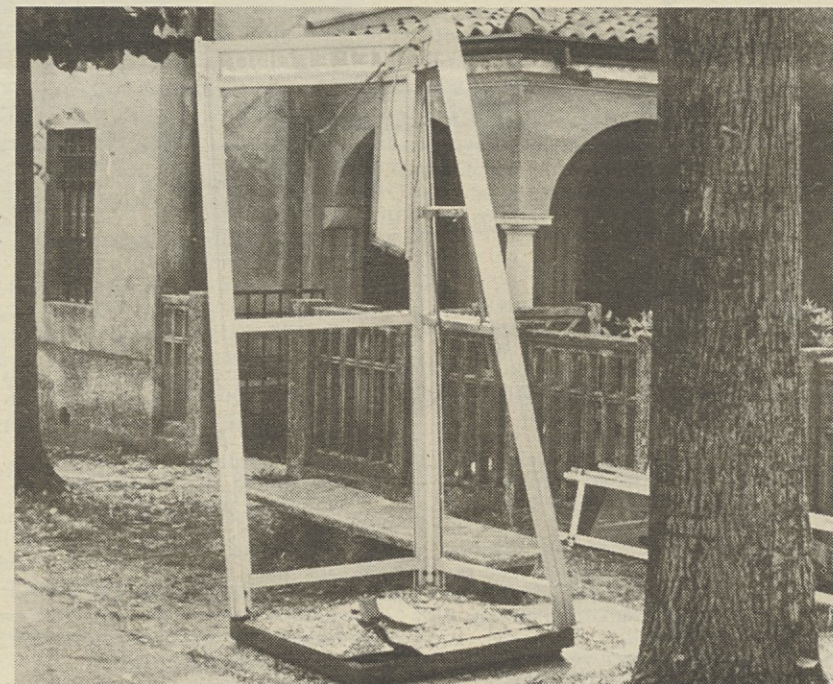
Lestvice na šolah

Pred nekaj dnevi so na oglasnih deskah Šolskega skrbništva in posameznih šol objavili prednostne lestvice za časnega učnega kot tudi neučnega

osebja. Nekateri od teh, ki so bili na lestvicah, so se čutili prizadeti in so vložili priziv.

Te prizive sedaj preučujejo. Iz Šolskega skrbništva smo dobili obvestilo, da bodo nove lestvice popravljene, če bodo sprejeli ugovore, objavljene 20. avgusta.

Storilca še niso odkrili

Včeraj smo poročali o neodgovornem ravnanju šoferja tovornjaka, ki je med obračanjem povsem uničil javno telefonsko kabino pri cerkvi v Sovodnjah, nato pa odpeljal, kar da se ni nič zgodilo. Preiskavo o zadevi vodijo karabinjerji v Sovodnjah, ki pa do včeraj še niso ugotovili istovetnosti šoferja.

Namestitev nove telefonske kabine stane okrog dva milijona lir.

Tekma s časom pacienta iz Gorice V Belgiji so mu presadili ledvico

Na pravcato tekmo s časom je bil prisiljen 37-letni Carlo Kufahl iz Gorice, da je pravočasno prispel v belgijsko glavno mesto, kjer so mu v tork ponoči presadili ledvico. Operacija je po prvih vesteh povsem uspela in čez nekaj dni naj bi se bolnik že vrnil domov.

Do tu vest o operaciji. Precej težav pa je imel bolnik na poti v Bruselj, saj ni lahko v nekaj kratkih urah lahko premagati razdaljo nad tisoč kilometrov.

Sporočilo o pripravi na operacijo je v Gorico dospelo šele v torek okrog 15.30. Približno eno uro zatem so iz Bruslja sporočili tudi, da razpolagajo z organom za presaditev. Nastal je problem, kako čimprej dospeti v kliniko. Prva in najbližja možnost je bilo letalo Lufthanse, ki je v večernih urah odletelo z beneškega letališča Marco Polo za Frankfurt. Od tam bi Kufahl z drugim letalom poletel proti belgijski prestolnici. Po dogovoru s prometno policijo je bilo predvideno, da bo bolnika na izstopni postaji avtoceste pri Quarto d' Altino počakala patrila, ki ga bo nato spremljala do letališča. Nekaj se je zataknilo in tako se je Kufahl sam odpeljal proti letališču. Zaradi gostega prometa je žal pripeljal nekaj minut zatem, ko je letalo vzletelo.

S posredovanjem goriške prefekture in sodelovanjem poveljstva karabinjerjev in prometne policije je takoj zatem stekla solidarnostna akcija. Z vojaškega letališča pri Trevisu so poslali helikopter, ki je na beneškem letališču Marco Polo vkrcal Kufahla ter ga prepeljal v Milano. Opozoriti velja pri tem na veliko razumevanje in pomoč, ki jo je bil bolnik deležen s strani goriškega potovalnega urada in s strani belgijske državne letalske družbe, saj je letalo več kakor uro čakalo na vzletni stezi na letališču Linate.

Kljub težavam je bolnik še v torek prispel v Bruselj v kliniko dr. Alexandra in uspešno prestal operacijo za presaditev ledvice. Poseg je trajal okrog pet ur in je, kot so sporočili iz Belgije, povsem uspel. Prav v tej kliniki je bil Kufahl pred leti že operiran. Vse se je torej izteklo na najboljši način hvala razumevanju in solidarnosti, za kar se pacient in sorodniki javno zahvaljujejo.

Odobren načrt za občinsko garažo

Občinski odbor v Sovodnjah je pred kratkim odobril izvršilni načrt občinske garaže, ki jo bodo zgradili na parceli poleg vrtca. Sklep je sprejel ožji odbor, moral pa ga bo ratificirati še občinski svet, kar se bo zgodilo predvidoma na prihodnji seji, ki bo zadnji teden avgusta. Občinski odbor je z istim sklepom tudi pooblastil župana, da zaprosi za posojilo pri zavodu Cassa depositi e prestiti za finančno kritje. Predvideni strošek znaša namreč 130 milijonov lir. Občina je v začetku leta zaprosila za prispevek Deželo, vendar iz tega vira, kot kaže, ne bo finansiranja. Ostaja zato edina odprta možnost najem posojila.

Potreba po gradnji občinske garaže je prisotna že nekaj let, posebej odkar je Občina z nakupom šolskega avtobusa, novega tovornjaka, avtomobila in drugih strojev spopolnila vozni park.

Upravitelji računajo, da bodo dela za zgraditev občinske garaže lahko oddali v zakup že pred koncem leta.

Najstarejši občan Tržiča

Amedeo Manià iz Tržiča je v svojem dolgem življenju poskusil marsikaj. Bil je kamnar, zidar, opravljal je najtežje poklice. Služil je tudi avstrijskemu cesarju v Karpatih med prvo svetovno vojno, čeprav je bil takrat star že trideset let. V soboto, 15. avgusta, jih bo dopolnil 100.

Visoki jubilej najstarejšega občana bodo, kot je slišati, tudi primerno počastili na Občini, kjer bo v soboto ob 10. uri sprejem za jubilanta in njegove najožje sorodnike.

Dražje mleko

Odkupna cena mleka je od 1. avgusta višja za dve liri. Liter svežega mleka pri proizvajalcu velja tako 593 lir (vključen je davek na dodatno vrednost), oziroma 602 liri, če proizvajalec poskrbi tudi za ohlajitev. Cena mleka v maloprodaji znaša po novem 1115 lir za liter.

razna obvestila

Sekcija VZPI-ANPI Dol-Jamle priredi v nedeljo, 13. septembra, ob 15.30 pri Jordanu Semoliču v Jamljah tradicionalni piknik. Do 7. septembra vpisujeta Ettore Moro in Marijan Semolič.

Udeležence izleta na Koroško, ki ga prireja Društvo slovenskih upokojencev, opozarjamo, da bo avtobus odpeljal v soboto, 15. avgusta, ob 13.45 s Travnika, ob 13.50 izpred gostilne Pavlin na Drevoredu 20. septembra, ob 14. uri s trga pred cerkvijo v Štandrežu. Prosimo točnost. Vsakdo naj ima pri sebi veljaven potni list ali osebno izkaznico, toplo obleko in obutev.

izleti

Občina Doberdob priredi 7. in 8. septembra izlet za upokojence na Plitvička jezera in v Zadar. Cena izleta je 120 tisoč lir, od katerih bo Občina krila 40 tisoč. Celotno vplačilo ob vpisu na Občini. Kdor nima potnega lista, naj prinese s seboj izkaznico in dodatnih 6.285 lir za skupni potni list. Vpisovanje na Občini še danes.

kino

Gorica

VERDI Zaprto.
CORSO 17.30-22.00 »Aliens«.
VITTORIA 17.30-22.00 »Marina's animals«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR Zaprto.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.30-20.30 »Ninja prihaja«.
DESKLE Zaprto. Jutri 19.30 »Nevidni vozniki«.

POGREBI

Danes v Gorici ob 8. uri Alojzija Zaletel vd. Bosco iz bolnišnice sv. Justa v cerkev sv. Justa in na pokopališče v Ločniku. Ob 9.30 Štefanija Madon vd. Berdon iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Štandrežu. Ob 11. uri Onorina Mach iz bolnišnice sv. Janeza od Boga v cerkev in na pokopališče v Ločniku. Ob 12.30 Alferio Blasizza iz splošne bolnišnice v cerkev na Svetogorski cesti in na glavno pokopališče.

Umrla je

Štefanija Madon vd. Berdon

Pogreb bo danes, 13. t. m. ob 9.30 iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Štandrežu.

Bo šlo tokrat zares za spremembe v turistični ponudbi na Lokvah?

Tišina in hlad v Trnovskem gozdu privabljata tudi to poletje turiste. Pred gostiščem Winkler in hotelom Poldanovec stojijo avtomobili z registrskimi oznakami različnih italijanskih mest. Prihajajo gostje iz Gorice, Trsta, Milana, Rima in od drugod. Turistična tradicija tega območja, ki sega daleč nazaj v obdobje med dvema vojnama, se še zmeraj obrestuje. Gostje so napolnili gostišče Winkler, ki ima 30 ležišč in hotelske sobe, v katerih je 66 postelj. Cene so ugodne, posebej za tiste, ki plačujejo z deviznim denarjem. V zasebnem gostišču stane enodnevni penzion milijon 200 tisoč starih dinarjev za osebo, v hotelu pa od 800 tisoč do milijon starih dinarjev.

Sodeč po turističnem vrvežu in obiskih bi kazalo, da je s turizmom in gostinstvom vse v redu. Toda v resnici je ta dejavnost že vse povojno obdobje v krizi. Hotel Poldanovec propada in bi za njegovo prenovo potrebovali vsaj 250 milijard starih dinarjev. Na Lokvah tudi ni vodovoda in morajo vodo zbirati v domačih zajetjih oziroma kapnicah. V sušnih dneh vodo dovajajo gasilci iz Nove Gorice. Za gospodinjstva je voda cenejša, javni loka-

li jo plačujejo dražje. Hotel na primer porabi na dan dve cisterni vode, ki staneta 12 milijonov starih dinarjev. Na Lokvah imajo 4 smučarske vzpenjače, ki so prejšnjo zimo dolgo obratovali in prepeljale na primer tudi 25 tisoč otrok, željnih smučanja. Toda te smučarske naprave so izrabljene in že nevarne za obratovanje oziroma varnost smučarjev.

Na Lokvah skratka nimajo turistične infrastrukture, in tudi zato se vas prazni. Osnovno šolo so že zdavnaj zaprli in poslopje zdaj prenavljajo, da ga bodo uporabljali za druge krajevne potrebe. Nekoč je vas štela celo 600 prebivalcev, zdaj jih je komaj še okoli 150. Od nekdanjega blišča in bogastva je ostal edinole Trnovski gozd, ki ga izkorišča Soško gozdno gospodarstvo iz Tolmina. To je "zlata jama" pravijo na Lokvah, toda z lesom odhaja v dolino tudi denar. Tako je torej sedanje stanje, kot so ga povzeli na izrednem sestanku te dni. Sodelovali so predstavniki prometnega in turističnega podjetja Avtopromet iz Nove Gorice, ki upravlja s hotelom in vlečnicami, pa zastopniki Lokvarjev. Obravnavali

so, kot že tolikokrat, stanje in perspektive turizma, ki je edino možna in donosna dejavnost za prihodnost. Padale so težke besede o tem, da družba pozablja na partizanske Lokve, da zasebniki sicer večajo turistično ponudbo in možnosti, da pa bi morala to dejavnost usmerjati kakšna večja družbena gostinska oziroma turistična organizacija.

Sestanek na Lokvah so pripravili zaradi tega, ker bo Avtopromet 1. septembra zaprl hotel Poldanovec. Gostinstvo in turizem sta za to podjetje pasivna, in zato bodo hotel in vlečnice odstopili drugim. Iskali so kakšno družbeno organizacijo, ki bi ji hotel in vzpenjače oddali brezplačno. Toda ni bilo interesentov. Zato se je Avtopromet odločil, da hotel in vlečnice odda v najem zasebniku. Prišel bo iz Ajdovščine in naj bi s svojo dejavnostjo začel 1. septembra.

Predstavniki Lokvarjev in njihovih družbenopolitičnih organizacij ter Krajevne skupnosti poudarjajo, da imajo na Lokvah zdaj zasebno trgovino, privatno diskoteko, zasebno gostišče in zdaj bo tudi hotel in vlečnice prevzel zasebnik. Vsi ti bodo zagotovo

lahko spodbujali turizem. Toda za prenovo vasi in zgraditev turistične in druge infrastrukture, je potreben večji kapital, ki bi ga lahko imela samo neka večja družbena organizacija.

Lokvarji postajajo nestrpni v svojih željah in zahtevah. Ogorčeni opozarjajo, da je skrajni čas za ukrepe, ki naj zagotovijo prihodnost vasi in razvoj turističnega gospodarstva. Upajo, da bodo prizadevanja novogoriškega Izvršnega sveta in zlasti njene predsednice Jolande Slokar, da bi zagotovili tujega partnerja s kapitalom za Lokve, uspela. Predsednica Slokarjeva je dejala, da obstajajo stvarne možnosti za angažiranje tujega kapitala na Lokvah. Tam naj bi najprej zgradili 30 bungalovov, to je turističnih objektov, nato pa uredili tudi druge objekte in naprave. Pri tem pa bi s svojim kapitalom sodelovala tudi delovna organizacija za hotele, igralnico in turizem HIT v Novi Gorici. V okviru takšnih težav in napovedi je spodbudna tudi vest, da bodo goriški vodovodi 20. avgusta obnovili dela za zgraditev vodovoda na Lokvah.

MARJAN DROBEŽ

Španska keramika v izolski Algi

Galerija Alga je že drugič gostila umetnike, katerih področje je keramika. Prejšnje leto sta razstavljala domačin Zvonko Bizjak in Marisa Muller iz Argentine. Praznine, ki se v galerijski dejavnosti ustvarjajo ravno na področju keramike, kar je seveda krivično, smo izpopolnili z izredno skupino mladih španskih ustvarjalcev iz Bilbao, ki vztrajno hodi po poti keramičnega kiparstva.

Združujejo se pod imenom Skupina FFIJ, v kateri deluje pet umetnikov: Felix Garcia, Felix Martinez, Fernando Mirantes, Idoia Mauraiza in Jesus Pastor. Svoje projekte podpisujejo skupaj.

Žal je keramika v razstavnih prostorih premalo zastopana, kakor da ne bi še prebila ovire, ki ji brani enakovredno stopiti na »območje umetnosti«. Vendar je ta že nekaj tisoč let pred našim štetjem služila ne le kot uporabnostna tehnika, ampak je kmalu z odkritjem človek z njo izražal svoje estetske in umetniške težnje. Bilo bi nelogično, če ne bi izrabljaj njenih materialov, ki jih je sčasoma znal mojstrsko obdelovati. Že sam začetek keramike, ki nas pelje v Azijo, v Grčijo, na otoke Kreto in Kiklade pa do vedno bližjih Etruščanov, odkrije življenjsko pomembnost te vrste ustvarjanja. Arhitektura, ulice, kanalizacije, lončarstvo in končno umetniška keramika, ki je bila res največkrat vezana na verske in kulturne potrebe, kažejo na visoko kulturno in umetniško raven.

Naj bo to v dokaz, da je tovrstno znanje in odkritje človeštva še potrebno (kar je pokazala tudi renesansa). Picasso, Gauguin, Archipenko, Bracque, Miro Zajec, Dolinar, Černigoj, Križnik... zastopajo keramično kiparstvo 20. stoletja, saj daje možnosti od iporetiranja pa vse do abstrakcije.

Skupina FFIJ s svojo intenzivnostjo oblik in barv, kompozicij, ki se ustvarijo z lesom, pa naj bo to le funkcionalni podstavek ali estetski detalj, zagovarja obstoj keramike kot enakovredno članico v umetnosti. Oblike, ki nas vračajo v preteklost (asociacije falusa, kamnitih plošč - nagrobnih ali spominskih, antičnih ornamentov) in oblike sedanjega sveta 20. stoletja dokazujejo, da je keramika človekova večna spremljevalka.

Otvoritev sta se udeležila Idoia Mauraiza in Jesus Pastor. Ob priložnosti smo jima postavili nekaj vprašanj.

Najprej najbolj preprosto, a vredno radovednosti: kdaj in kako je začela delovati Skupina FFIJ?

»Skupina se je formirala leta 1982 kot alternativa tradicionalnim načinom dela v keramiki. Trije keramiki, slikar in mizar smo se združili, da bi ustvarjali keramiko, ki bi bila oddaljena od uporabnostne ali le dekorativne; k njej smo želeli pristopiti kot kiparji. Vsak je prispeval svoja znanja in vedenja, toda vedno skozi objektiv skupine, kar tudi prinaša skupne izdelke. Tako se skupina bogati z izkušnjami posameznika.«

Zanimivo je, da je vsako leto od raz vseh članov. Kako se tu kaže posameznikova umetniška individualnost?

»Kot sva že prej omenila sta med nami tudi mizar in slikar, ki s svojimi izkušnjami z njunega delovnega področja dopolnjujeta znanje keramikov. Mislimo, da je to enkratna združitev posameznikov, ki se želijo realizirati v taki obliki, to je skupinsko — kar je mogoče težje, zahtevnejše, a zato bolj inspirativno.«

Kako skrbijo španske likovne akademije za izobraževanje v tovrstni umetnosti?

»Akademije lepih umetnosti še vedno niso vpeljale v svoj program keramičnega kiparstva, ki bi bilo upoštevano kot prvovrstna umetnost, enakovredna kiparstvu ali slikarstvu. Vse se dogaja nekako ob robu.

Kako sami združujete vašo nujo po ustvarjanju »čiste« keramike in nujo preživetja?

»Vsak keramik mora del svojega delovnega dneva posvetiti drugim delovanjem, ponavadi je to poučevanje (v obliki tečajev) ali pa skrb za prodajo komercialne, to je uporabne keramike, kar izkoristimo posebno ob prazničnih dnevih in sejnih. To nam omogoča eksistenco, vzdrževanje ateljeja, da se lahko posvetimo našim interesom, to je drugačnemu tipu keramike.«

MIRJAM FURLAN

Lepa zbirka za ljubitelje narave

Pri Cankarjevi založbi je izšla zbirka knjižic - priročnikov, ki je namenjena širokemu krogu bralcev, predvsem pa šolski mladini, ljubiteljem narave. Zbirka je primerna tudi za izletnike oziroma vse tiste, ki jih pot zanese v hribe, gozdove, na polja in travnike ali na morje. To so knjižice za živo rabo, v njih bo vsakdo našel, kar bi rad izvedel, po njih pa bodo radi segali tudi vsi, ki jih zanima, kakšna je živa narava v njihovi neposredni okolici.

Ko odpremo katerokoli izmed šestih knjig, nas zgrabi prava raziskovalna strast, ko ugotovimo, da nam je snov, ki nam je bila doslej hkrati tako blizu in istočasno tako daleč, kar naenkrat blizu, da jo dojemamo in si jo zlahka zapomnimo, ne da bi se je hote učili. Vsaka knjižica nas popelje v vrtnice odkrivanja malo znanega, čeprav lahko dostopnega sveta. Pri tem kmalu ugotovimo, kako neverjetno se nam širi obzorje in kako drugačen postaja svet, o katerem se nam je zdelo, da ga poznamo, ali narobe, v katerega smo se ozirali z nezaupanjem, ker smo menili, da ga ne moremo spoznati do vseh potankosti. Knjižice so zgrajene na principu, da prikazujejo posamezna bivalna okolja (planine, gozd, travnik, vrt) ter rastline in živali v njih ali posamezne živalske in rastlinske vrste ali tipe (ptice pevke, ribe) ali druge dele narave in naravne pojave (minerali, zvezde, oblaki in vreme). O tem kako najlažje prepoznamo ribe, ki živijo v Jadranskem morju, nas pouči Miroslav Zei s knjižico *Jadranske ribe*.

Prepoznavanje ptic pevk v gozdu, na polju in v vrtu nam ponazorijo knjižica Jürgena Nicolaia z naslovom *Ptice pevke*. O zanesljivem prepoznavanju oblik in struktur posa-

meznih kamnin piše Rupert Hochleitner v knjižici *Kamnine*. Kako prepoznamo sesalce, ptiče, dvoživke, plazilce in žuželke naših gozdov opisuje Detlef Singer v knjižici *Gozdne živali*. Oblake in vremenske pojave pojasnjuje Ernst Naukamp v knjižici *Oblaki in Vreme*; kako zlahka prepoznavamo zvezde pa nas pouči Joachim Ekrutt v knjižici *Zvezde*.

Vse knjižice so enako velike (16 x 9 cm), obsegajo po 90 strani. Praviloma je na vsaki strani barvna fotografija (žival, rastlina, kamen itd.) in pod njo podroben opis z vsemi potrebnimi, zanimivimi in pomembnimi podatki.

Knjižice so žepnega formata s praktičnim plastičnim zunanjim ovitkom, tako da so dobro zavarovane, praktične in namenjene izletom v naravo. Serijo teh priročnikov v izvirniku že dolgo in uspešno izdaja Münchenska založba Gräfe in Unzer, s katero ima Cankarjeva založba tudi sicer že dolgotrajno in vsestransko razvito sodelovanje.

Znanje, ki nam ga ponujajo omenjene knjižice - priročniki iz zbirke *Sprehodi v naravo*, lahko uporabimo na tri precej različne načine: za izobrazbo (stvari, ki jih moramo vedeti, ker so pomembne), za zabavo in za praktično uporabo (stvari, ki nam pridejo vselej prav). Ne glede na to, kako bomo priročnike uporabljali, je seveda njihov namen, da bi poučevali, da bi nas spremljali na poti skozi nižjo in srednjo šolo, pa tudi univerzo. Res je, da velika količina dejstev ni razen strokovnjakom, pravzaprav nikomur potrebna sleherni trenutek, vendar je njihovo odkrivanje lahko prav zato vir velikega duševnega užitka.

SLAVKO GABERC

Podoba grafičnega ustvarjanja kaže na zastoj

IGOR ZABEL

Podoba najnovejšega grafičnega ustvarjanja, kot jo kaže letošnji 17. mednarodni grafični bienale, ni posebej navdušujoča. Organizatorji zavestno niso želeli omejiti razstave na sorazmerno majhno število najboljših del, zato pa na razstavi prevladujejo tehnično sicer korektni, po svojih konkretnih likovnih rešitvah pa povprečni listi. Organizatorji (Mednarodni grafični likovni center) so se ob tem precej širokosrčno izboru lahko sklicevali na nekaj postavk. Eden od argumentov za to je vsekakor ta, da je grafika že sama po sebi najdemokratičnejša, najširše dostopna zvrst likovne umetnosti in da bi zato ostra kvalitativna selekcija vodila v elitizem, ki bi bil v protislovju z njeno pravo naravo. Opozarjali so tudi, da taka široka selekcija omogoča dober pregled po svetovnem grafičnem dogajanju in tako pomeni vsaj dragoceno informacijo o trenutnem položaju grafike. Prav tako so organizatorji bienala pravzaprav že od začetka poskušali ustvariti prostor, ki bi ponujal vsaj možnost enakopravnega soočenja del iz umetnostno vodilnih dežel in iz dežel, ki so v tem dogajanju na obrobju.

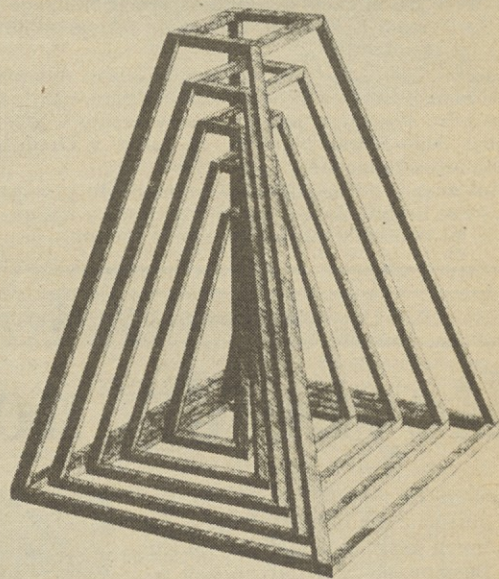
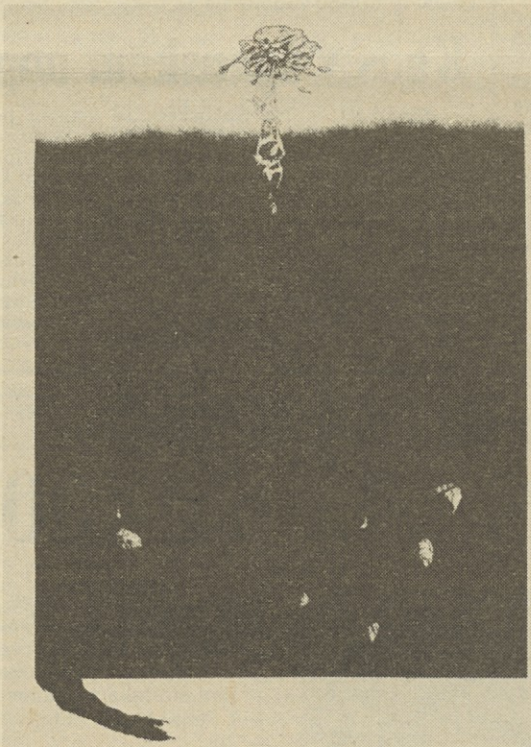
Gre torej za težnjo, da se nekako zaobide tista absolutizacija meril in vrednot zahodnega umetnostnega trga, ki nekatera ustvarjalna okolja in tradicije že vnaprej izključuje iz relevantnega likovnega dogajanja. Bienale je tako pravzaprav že zelo zgodaj začel uresničevati zamisel o odprtem, polivalentnem prostoru umetnosti, v katerem se različni fenomeni uveljavljajo eden ob drugem v svoji drugačnosti, zamisel, ki je v zadnjih letih vedno bolj aktualna. Vsi ti argumenti so gotovo tehtni, toda ob letošnjem bienalu ni uspelo najti ravnesja med temi težnjami in tisto selektivno strogostjo, ki bi razstavi omogočila vsaj osnovno profiliranost in razčlenjenost. Le-ta ostaja v celoti tako pravzaprav amorfn, kar ob izredno velikem številu razstavljenih del (po podatkih navedenih v katalogu, je na razstavi predstavljenih 1664 del 698 avtorjev iz 58 držav) niti ne preseneča. V skladu s tem je tudi ureditev bienala, ki ostaja pri tradicionalni razporeditvi del glede na državo, ki ji avtor pripada.

Kolikor letošnji bienale podaja vsaj približno objektivno podobo novejšega grafičnega ustvarjanja, lahko ugotovimo, da grafika ostaja pravzaprav vedno bolj na obrobju aktualnega likovnega dogajanja. Medtem ko je tehnični, obrtni nivo danes očitno precej visok tudi v »malih« umetnostnih okoljih, večina del ne prinaša novih in prelomnih idej in

konceptualnih zasnov. Številna dela eklektično črpajo iz najrazličnejših virov, pri čemer lahko na splošno nasledimo dve temeljni liniji: prva nadaljuje esteticizem »visoke« grafične umetnosti šestdesetih in sedemdesetih let, druga pa se navezuje na »neposrednost« in »ekspresivnost« novega slikarstva sedemdesetih in prve polovice osemdesetih let. V zelo velikem številu razstavljenih del gre torej za ponavljanje že danih rešitev; od tod občutek prevladujočega povprečja.

Osebnostno se mi zdi med posameznimi nacionalnimi selekcijami kot celota letos najzanimivejša britanska (v okviru katere razstavljajo med drugim Victor Pasmore, Joe Tilson, Howard Hodgkin in Bruce McLean). Japonska grafika je zaradi svoje izjemne kvalitete na bienalih vedno pomenila posebno poglavje; z Japonske je letošnji dobitnik Velike častne nagrade Tetsuya Noda. (Mednarodna žirija je podelila posebno priznanje Michelu Seuphuru za

njegov prispevek k razvoju moderne umetnosti, ostale nagrade pa podelila Danu Allisonu, Elisabeth Ingram, Walterju Valentiniju in Zorici Tasić). Predstavitev grafike iz ZDA je bila zame razočaranje, kajti razstavljenata dela ne prinašajo kakih odločilnih konceptualnih inovacij. Med deželami iz vzhodne Evrope sta češkoslovaška in poljska selekcija potrdili visoki nivo grafične umetnosti v teh dveh deželah, toda v teh delih ostajajo v veliki meri odločilne rešitve iz sedemdesetih let. Italijanski izbor ne presega splošnega nivoja razstave. Kvalitetni nivo razstavljenih del je precej izenačen; za večino razstavljenih del velja, da so po svojih likovnih rešitvah korektna, nobeno od njih pa ne bi mogli imeti za izjemno. Težave, ki se pojavljajo ob jugoslovanskem izboru, so podobne tistim, ki veljajo za bienale kot celoto: izbor je očitno preširok, kvaliteta del je neuravnotežena, vrsta avtorjev je zastopana le s po enim delom, tako da je celotni vtis nejasen in amorfen.

SLOVENCİ IN GORE

FRANCE ZUPAN

VII.

Drugemu plezalcu, ki opisuje svoj zimski vzpon na Skuto, pa se zdi Skuta lepa, toda kruta kraljica, ki hoče zdrobiti in uničiti svojega vnetega oboževalca, ki se poskuša povzpeti nanjo. Domišljajska slika kaže svoj izvor: Skuta je »fatalna ženska« iz romanov s konca prejšnjega stoletja, ki nastopa v kožuhi in z bičem. Namesto biča — erotične rekvizita — pošilja nad svojega nekoliko mazohističnega oboževalca snežni vihar, sodro in strele... Podobna simbolika, kjer nastopa gora kot nedostopna ženska, je sicer pripisatelj tridesetih let kar pogosta. Sam Axel Munthe je dal zgled, ko pripoveduje o svojih poskusih vzpona na Jungfrau in druge vrhove. Slovenci so ga posnemali, tudi takole: »Kaj dekleta! Kaj bo burni objem deve proti strastnemu pritisku ob sive skale naše izvoljenke...«

Dovolj bo, če kdaj za zabavo prelistamo stareštevilk Planinskega vestnika: kje daleč so že stari pionirji s svojim umirjenim, nadzorovanim načinom pisanja! Toda vse to, o čemer govorimo, je že potekalo v grozeči senci druge svetovne vojne, ko je odnos Slovencev do gora dobil še nove elemente: po gorah namreč v vojnih letih niso hodili več turisti, ampak so v njihovem zavetju manevrirale partizanske brigade, nastajale bolnišnice, partizanske tehnike in kurirske postaje. Bilo je več bitk v gorskih razmerah, ena spet na Krnu, 2000 m visoko, v opuščenih jarkih iz prve

svetovne vojne. Najusodnejša za partizane so bile bitke po zimi, v globokem snegu, ko so lačne, slabo oblečene in od večdnevni pohodov izmučene partizane praviloma obkrožili številnejši, spočiti in bolje opremljeni okupatorjevi vojak, ki so jim pomagali izdajalci. Nekaj pohodov partizanskih oddelkov v snegu prek visokih vrhov in prepadnih strmin je takih, da še danes vzbujajo spoštovanje tudi po alpinistični plati. Leta 1944 poznamo vrsto partizanskih patrol na naš najvišji vrh Triglav, kjer so razvili našo zastavo, recitali priložnostne pesmi in tudi tako pokazali tesno povezanost našega ljudstva z njegovimi gorami, Triglav pa je bil že od začetka boja proti okupatorjem slovenski nacionalni simbol, ki ga ima v svojem grbu tudi Socialistična republika Slovenija.

Po zmagi je bilo seveda veliko dela pri obnovi razrušene dežele, toda v gorah je postalo kmalu zelo živahno. Kljub vsesplošnemu pomanjkanju, kljub težavam z informacijami in nekritičnim kopiranjem sovjetskega modela so se obnovila planinska društva in znova so se odprle planinske koč, ki so bile med vojno če že ne požgane, pa praviloma izropane. Starejšim plezalcem in planincem, ki so se vrnili iz taborišč in ujetništev in bili demobilizirani, so se pridružili mladi in Slovenci so, če rečemo nekoliko pesniško, spet veselo zaživeli s svojimi gorami, kjer so se počutili neprimerno bolj sproščene kot v dolini. Mnogim predstavnikom starejših generacij se zdi, da nikdar več ni bilo v gorah tako veselo in po kočah tako živahno kot tista povojna leta — toda to so pač najbolj verjetno le sentimentalni spomini na mlada leta in nekdanje čase.

Standard je rasel, z njim so prišli avtomobili in naenkrat se je tudi v gorah začela dogajati čudna sprememba. Nove ceste so zarezale v doslej nedotaknjena področja, rasli so vikendi po najlepših krajih, na vrhu Trigalva so hoteli zgraditi observatorij, Bohinjsko jezero so hoteli spremeniti

v rezervoar za hidrocentralo, nastajali so načrti za zimsko-porna središča, hotele in žičnice v najlepših kotičkih alp. Čim več članov planinskih društev naj bi bilo in čim več ljudi naj bi bilo treba spraviti v gore. Ker smo demokratična družba, je treba vsakomur omogočiti, da lahko uživa razgled s Triglava, pa čeprav je za to potrebno zgrdit ceste, železnice ali vsaj vzpenjače. Optimizmu potrošniške družbe ni bilo meja. Glasovi tistih, ki so opozarjali na nevrnosti in nesmiselnosti takega početja, so bili redki in označeni za konservative nasprotnike napredka — malodane tudi režima.

Razmerje Slovencev do gora je torej prišlo v fazo, ko so gore na najboljši poti, da se iz nekdanih prebivališč bogov spremenijo v smetišča — in vsaj ponekod so take tudi postale. Toda streznitev je tu. Gore niso več močnejši partner, ampak zaslužijo našo skrb, varovanje, saj je človek danes s svojo tehniko popolnoma sposoben, da jih spremeni, onesnaži, uniči ekološko ravnotežje, izseka cele gozdove in prepušči eroziji pobočja in doline. Kazen je, vsaj ponekod, že huda in danes je pri Slovencih prebujena ekološka zavest. Zavest o odgovornosti za njihovo ohranitev in s tem tudi zavest o drugačnem obnašanju v gorah je tu in je tudi vsak dan močnejša.

Sicer pa, če smo že prehodili vso to dolgo pot in skušali z nekaterimi primeri vsaj približno skicirati odnos Slovencev do gora, si ob tem seveda ne delamo utvar. Gre pravzaprav za velikansko človeško sebičnost, saj tudi takrat, ko vzdihujemo nad lepotami gora in nad njihovimi pobočji v jutranji zarji ali ko uživamo mir, ki leži nad vrhovi, vidimo predvsem le sebe. Tudi takrat, ko nas skrbi, kaj bo z gozdovi in vodami, ki izvirajo v njihovih nedrih, nas skrbi predvsem zase. V bistvu nismo daleč od filozofov starega veka. Kako je že dejal pesnik? »Govor gore je molk«.

(KONEC)

Trikrat izboljšal svetovni rekord v krogli Sanjska serija Andreia

sedanji državni rekord, v drugem metu je dosegel znamko 22,37, v tretjem pa je z 22,72 m iztrgal svetovni rekord Vzhodnemu Nemcu Udo Bayerju, ki je 20. avgusta lanskega leta v Berlinu sunil kroglo 22,64 m daleč. Z nezadržnim »crescendo« je nato zabeležil rezultat 22,84 m, končno pa se je z metom 22,91 približal magični meji 23 metrov. Metal je seveda tudi šestič, a dosegel »le« rezultat 22,74 m.

Ostali zmagovalci: **moški** - 100 m: Smith (ZDA) 10"24; 400 m ovire: Dia Ba (Sen.) 48"87; troskok: Kimble (ZDA) 17,00 m, 2. Kožul (Jug.) 16,91 m; 4x100 m: Italija 39"44; 200 m: Evans (ZDA) 20"74; 800 m: N'Hand (Mar.) 1'48"23.

Poraz Rome

PARMA — V prijateljskem nogometnem srečanju z drugoligašem Parmo je Roma nepričakovano zgubila z 2:1. Bolje se je odrezal Milan, ki je proti španskemu Real Sociadadu v Milanu z goloma Gullita in Virdisa zmagal z 2:1 (0:1). Juventus je s 4:0 premagal Ancono (Laudrup 2, Cabrini in Rush). Na trofeji Triveneto pa je Udinese z golom Vagheggija z 1:0 premagal Vicenzo.

VIAREGGIO — Italijanski metalec krogle Alessandro Andrei, olimpijski prvak v Los Angelesu, je na atletskem mitingu v Viareggiu z naravnost sanjsko serijo šestih metov preko 22 m trikrat izboljšal svetovni rekord, a vsakič je prekosil svoj dosedanj najboljši doseg.

Andrei, ki je zdaj seveda prvi favorit za bližnje rimsko SP, je »za ogrevanje« najprej z metom 22,19 za dva centimetra izboljšal svoj do-

Nogomet: šestnajstina finala za jugoslovanski pokal Čelik izločil Integral Olimpijo

LJUBLJANA — Enajsterica zeniškega Čelika, ki letos nastopa v jugoslovanskem prvoligaškem prvenstvu, je v šestnajstini finala za jugoslovanski pokal po enajstmetrovkah premagala domače moštvo Integrala Olimpije, ki je tako izločeno iz tekmovanja. Ljubljanci so bili veskozi boljši od nasprotnikov, vendar so zagrešili preveč napak in to se jim je na koncu maščevalo. Gugoljevi varovanci so zastreljali enajstmetrovko in dvakrat zadeli prečko. Pri streljanju enajstmetrovk so bili gostje prisrebnejši, Čelikov vratar Radović pa je celo ubranil dve enajstmetrovki, tako da so Zeničani odnesli zmago s 4:1.

Naj še navedemo, da je Olimpija včeraj utrpela prvi poraz na uradni tekmi, odkar je vodstvo ekipe prevzel Nedeljko Gugolj in da je bil Integralov vratar Irgolič nepremagan od 27. aprila letos.

Do nepričakovanih izidov je prišlo v Bugojnu, kjer je domača Iskra po enajstmetrovkah izločila državne prvake beogradskega Partizana s 4:3. V Čačku je ista usoda doletela nogometaše Rijeke, ki so proti tamkajšnjemu Borcu izgubili z 1:0. Med »ugledne žrtve« sodi vsekakor tudi zagrebški Dinamo,

ki je v Subotici klonil pred Spartakom s 4:3 po enajstmetrovkah.

Ugled prvoligašev so tokrat rešile postave skopskega Vardarja, sarajevskega Željezničarja, niškega Radničkega in Prištine, ki so odpor svojih drugoligaških tekmecev strle že po regularnem času.

Veliko pričakovanje pa je vladalo v Vinkovcih za spopad med Dinamom in Sarajevom, ki je na račun Vinkovčanov ohranilo status prvoligaša. Gostje so izbojevali zmago s 3:2.

IZIDI

Integral Olimpija - Čelik 1:4; Radnički - Budućnost 1:2; Radnički (K) - Priština 0:3; Bilišće - Crvena zvezda 4:6; Jedinstvo - Željezničar 0:1; Borac (Č) - Rijeka 1:0; Mladost - Sutjeska 1:0; Vlaznimi - Vardar 0:2; Spartak - Dinamo (Z) 4:3; Dinamo (V) - Sarajevo 2:3; Radnički (N) - Proleter 2:1; Iskra - Partizan 4:3; Lučki Radnik - Hajduk 0:2; Velež - Radnički (P) 3:0; Vojvodina - Sloboda 3:2; Borac (BL) - Osijek 4:3.

Žrebanje za sestavo parov osmine finala bodo opravili 14. t. m. Prvo kolo bo na sporedu 19. avgusta, povratno kolo pa 9. septembra.

Maratonski plavalec Tanko jutri na pot

KOPER — Celjski ultra plavalni maratonec Jože Tanko, nosilec neuradnega svetovnega rekorda, ki ga je postavil lansko leto, ko je neprekinjeno plaval od Benetk do Savudrije (105,6 km), bo jutri ob 7. uri ponovno startal, tokrat iz Kopra do Gradeža in dalje do Benetk. Pot je dolga približno 125 km in če mu bo podvig uspel, bo dosegel novi svetovni rekord.

Tanko je prvi maraton odplaval 1979. leta od Umaga do Kopra, doslej pa ima za sabo že 34 maratonov, od tega 20 v Italiji in 9 v Egiptu. Letos je sodeloval tudi na svetovnem prvenstvu v maratonu, kar pa je za njega prekratka razdalja, zato je dosegel 21. mesto v absolutni in 11. mesto v svoji kategoriji. Kot nam je zaupal, pričakuje, da bo imel srečo z vremenom in da bo v Benetke priplaval v 40 urah. »Najtežje bo od Kopra do Gradeža, potem pa bo ob italijanski obali lažje,« nam je povedal Tanko, ki bo, glede na smer toka, pristal pri Lidu ali pri Trgu sv. Marka. (Kreft)

Pierce še v vodstvu

SACRAMENTO (ZDA) — Sedmo etapo kolesarske dirke Coors classic je osvojil Kappes (ZRN), Italijan Rosola pa je bil tretji. Na skupni lestvici vodi Američan Pierce, Italijan Bombini pa je osmi po 11'12".

Pri Segafredu še težave z najemom drugega tujca

GORICA — Goriški košarkarski prvoligaš Segafredo še vedno ni najel drugega tujca za letošnje prvenstvo A-2 lige. Z ekipo, ki jo vodi trener Mario De Sisti in kondicijski trener Ezio Romano, ta čas trenira tudi 23-letni ameriški center Scott Meents (208 cm). Lani je ta košarkar branil barve veronskega Citrosila, ki je izpadel v B ligo skupaj s tržaškim Stefanelom. Meents bo s Segafredom odigral tudi prva tri srečanja v okviru bližnjega turnirja Alpe-Jadran (v skupini s Segafredom nastopajo še ljubljanska Smelt Olimpija, videmski Fantoni, celjska Libela in Benetton iz Trevisa), vendar vse kaže, da ga goriški klub le ne bo najel, saj baje ne ustreza De Sistijevemu konceptu igre. Meents je namreč k treningom Segafreda pristopil na lastno prošnjo, a se bo kmalu vrnil v ZDA, kjer bo na kampu profesionalnega moštva Chicago Bulls skušal iztržiti boljši aranžma.

Težave v zvezi z najemom ameriškega centra nadvse skrbijo vodstvo. Razpoložljivih igralcev je bore malo, večina pa zahteva izredno visok aranžma. Tako je odpadla možnost, da bi najeli člana ameriškega profesionalnega moštva Seattle Hestingsa, ki je baje za svoje usluge zahteval več kot 200 tisoč dolarjev.

Razveseljiva pa je vest, da je Jugoslovian Arsenije Pesić popolnoma okreval. Zdj vadi s polno paro, njegova forma pa se hitro stopnjuje, tako da njegov nastop v prvem kolu turnirja Alpe-Jadran (v torek, 18. julija, v Gradežu proti Libeli) ni v dvomu.

Kot znano, bo Segafredo v prvem kolu prvenstva A-2 lige, ki se bo pričelo 27. septembra, gostil v Reggio Emilii, kjer se bo pomeril z moštvom Cantine Riunite.

Uboj na nogometnem igrišču!

RIO DE JANEIRO — Med neko amatersko tekmo v južni brazilski državi Bahia je skupina prenapetežev vdrla na neograjeno igrišče, potem ko je sodnik dosodil enajstmetrovko eni od ekip. S palicami se je razjarjena skupina spravila nad moža v črnem dresu, a ta jim je zbežal, zato so se huligani znesli nad 26-letnim igralcem Renatom Alvesom Dos Santosom in ga do smrti pretepili. Tekma je sodila v okvir prireditve neke krajevne zasebne radijske postaje, tovrstna srečanja pa so v Braziliji zelo pogosta.

Polemike na vseameriških igrah

INDIANAPOLIS — Vseameriške igre v Indianapolisu se odvijajo v zaostrenem ozračju. Poleg nezadovoljivih tekmovalnih rezultatov (slabši od Caracasa 1983) in političnih problemov, vzbujajo veliko ogorčenja verodostojnost analiz proti doping, saj bodo zaradi pomanjkanja ustreznih naprav pregledali le 70 odstotkov atletov. Prisotnih je 1070 tekmovalcev, ki tekmujejo v 30 disciplinah. Olimpijsko naselje je predčasno zapustilo 8 dominikanskih atletov, a uradno je njihova odsotnost opravičena z vestjo, da so si šli poiskati zaposlitev v New York. V plavanju si je medtemšestnajstletnica Silvia Poll (Kostarika) z zmago na razdalji 200 m hrbtno zagotovila že tretje zlato odličje in bržkone naslov kraljice iger.

Kaos v španskem nogometnem svetu

MADRID — Na Španskem se vrtinec polemik okrog sklepa nogometne zveze, da smejo prvoligaški nogometni klubi razpolagati z neomejenim številom tujih igralcev, le da hkrati med prvenstvenimi tekmami lahko nastopata samo dva, še ni polegel. Domala vsi manj premožni klubi so zagrozili, da bodo izstopili iz zveze. Obtožujejo jo, da se s tem sklepom skušajo favorizirati velike klube. Ni naključje namreč, da je Barcelona že registrirala kar štiri tuje nogometaše (Schusterja, Linekerja, Hughesa in Archibalda), da bi jih lahko (hkrati!) uporabila v prvem srečanju pokala UEFA. Zdj sicer kaže, da se je nogometna zveza zblala groženj. Neuradno se govori, da bodo sporni sklep spremenili, tako da bodo morali klubi morebitno zamenjavo tujih igralcev vsakič upravičiti. Stanje je vsekakor še nejasno, saj tudi takšen kompromis izgleda težko izvedljiv, a časa za razmislek je malo, saj se bo špansko prvenstvo pričelo čez dva tedna.

Pričetek kampa ZŠSDI v Pulju

Jutri bo skupina približno 40 mladih košarkarjev odpotovala v Pulj, kjer se bo do 22. t. m. mudila na enotedenskem košarkarskem taboru v organizaciji ZŠSDI, od 22. do 30. t. m. pa bo na sporedu 2. izmena kampa, ki se je bodo udeležili pretežno mladi Borovi košarkarji.

V prvem turnusu bodo skupaj vadili najmlajši predstavniki goriškega Doma, Poleta, Sokola in Bora, ki bodo pilili predvsem osnove individualne tehnike pod vodstvom mag. Braneta Dežmana, ki predava na ljubljanski Fakulteti za telesno kulturo in ob sodelovanju skupine domačih trenerjev. Organizacijski vodja tabora pa bo Borov članski trener Valter Vatovec.

Organizator poziva vse udeležence, da s seboj prinesejo lastne košarkarske žoge. Tečajniki bodo nameščeni v »Jugoslovenskem dječjem i rekreacionem centru« v Puntizeli pri Pulju (tel. 003852/22819 oz. 25202).

Pripravo in priredbo letošnjega kampa je omogočila Mednarodna košarkarska akademija (IBA), ki že drugo leto uspešno deluje v istrskem glavnem mestu.

Zarjini mladinci v Kočevju

Po poletnem odmoru se bo 25 mladincev bazoviške Zarje podalo na enotedenske priprave v Kočevje. Igralci (od 8. do 12. leta starosti) prihajajo tudi iz bazoviške okolice in bodo od 16. do 23. t. m. nastanjeni v tamkajšnjem mladinskem domu. Trenirali bodo dvakrat na dan, saj dom razpolaga z res primernimi športnimi objekti. Mlade nogometaše spremljata trenerja Boris Primožič in Mirjan Žagar ter Žarko Doljak, Edi Grgič in Marjan Gornik. Med tednom bodo spremljevalci poskrbeli tudi za ogled izletniških in zgodovinskih zanimivosti okolice.

svetovno atletsko prvenstvo v rimu 29. 8. - 6. 9.

Reynolds, nova sila na 400 m

Najstarejša rekorda v atletiki sta bila dosežena 18. oktobra 1968. V istem dnevu je tedaj na mehiški planoti Bob Beamon skočil v daljino 8,90 m, Lee Evans pa je 400 m pretekel v 43"8.

Samo teoretsko se lahko preračuna vrednost teh dosežkov v odgovarjajoče na obmorski višini.

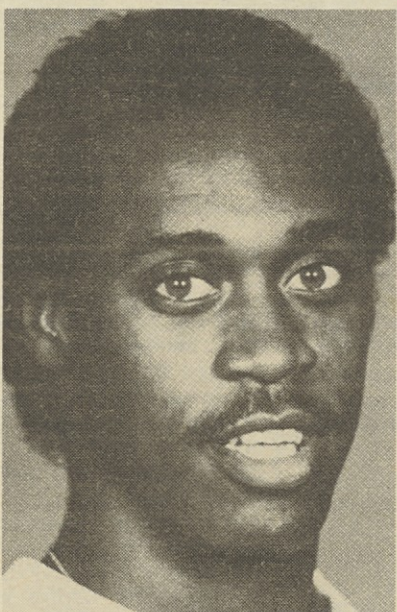
Beamona sta tako na obmorski višini kot visoko nad nadmorsko višino ogrozila Emmijan in Lewis, napad na Evansa, ki bi posebno močno odjeknil s časom pod 44 sekundami, pa še ni postal stvarnost. Že vrsto let je tek na 400 m brez izrednih junakov. Krivdo je treba iskati v prvi vrsti v pretiranem zanimanju za teke na srednje in dolge proge, med katerimi atleti dlje zabavajo občinstvo in z reklamo dlje ostajajo na televizijskih ekranih.

Ne glede na visoko nadmorsko lego je bil do nedavnega najboljši čas 44"26, ki ga je leta 1976 dosegel Kubanec Juantorena. Med letošnjo sezono je prišlo do premika, ki bi lahko bil pomemben tudi pri naskakovanju absolutnega rekorda.

V ZDA se je pojavil 23-letni Harry Reynolds, ki je po standardnem času 45"57, 3. maja pretekel razdaljo v 44"09, čas, ki je predstavljal najboljšo znamko na obmorski višini.

Reynoldsu so na hitro zgradili življenjepis, ki je povedal, da je bil fant prvotno skromen skakalec v daljino. Pri 19 letih se z dobrimi sedmini metri ni mogel izkopati iz poprečja, poskusil pa je teči na 400 m in dosegel čas 48"1. Leto kasneje je že tekel 45"47 in ob tem še 4-krat pod 46 sekundami.

Telesno je Reynolds 193 cm visok in 84 kg težak silak. Že večkrat so ga pestile poškodbe. Tako je v letu 1985 povsem počival, lani pa je nekajkrat nastopil samo v prvem delu sezone.

Harry Reynolds

Fant je skoraj brez vsake mednarodne izkušnje.

Od letošnjega začetka sezone mu gre vse kot po maslu, dobra konkurenca iz Afrike (Tiaoch iz Slonokoščene obale in Egbunike iz Nigerije), iz Evrope, s Kube in iz Avstralije pa obeta izreden finale, kjer bi lahko padel tudi svetovni rekord.

Sploh je svetovni rekord v tej panogi sporen. Mednarodna zveza je svoj čas priznala dosežek 43"8, ki je bil uraden tudi za tedanje olimpiado. Različni viri pa večkrat prinašajo znamki 43"86 ali celo 43"84.

V Mehiki so dejansko merili na stotinko, čase pa so nato zaokroževali na desetinko z odbitkom 5 stotink, ki naj

bi predstavljale čas med strelom starterja in začetkom dejanskega premikanja. Danes se ta čas ceni v 14 stotinkah. Evansov čas bi tako s tedanjimi petimi stotinkami, danes lahko dopolnili še z 10 in dobili električni čas 43"95.

Upanje na nov svetovni rekord zbuja tudi občutljivost Reynoldsa na tekmovalno vzdušje. Na študentskem prvenstvu ZDA je dosegel 44"13, na raznih drugih tekmovanjih pa še 44"43 in dvakrat 44"46.

Olimpijski stadion v Rimu ima v svoji zgodovini že svetovni rekord na 400 m. Na Ol leta 1960 je Otis Davis (ZDA) pretekel krog v 44"9 in za las prehitel Nemca Kaufmanna, kateremu so prisodili isti čas. Vseh 6 finalistov je tedaj dosegel čase pod 46 sekundami, kar je bil tedaj zgodovinski dogodek.

BRUNO KRIŽMAN

na poti v rim...

Nadzorstvo nad regularnim potekom devetdnevnihih tekmovanj na SP in meritive bo v Rimu opravilo 240 sodnikov. Vsi so Italijani, atletska zveza FIDAL pa jih je izbrala med osem tisoč svojih včlanjenih sodnikov. Kriterij izbire je bila izkušnost, saj jih je kar 106 med 40. in 50. letom starosti, najmlajši, elektrotehnik iz Rima, jih ima sicer 21, najstarejši, predsednik turistične ustanove v Pescari pa jih ima 68. Moških je 188, žensk pa 52. Šest sodnikov se je pred 27 leti že udeležilo rimskih olimpijskih iger. Tehnični delegati mednarodne atletske zveze, ki imajo nalogo, da koordinirajo delo sodnikov, so tuji, med temi pa je tudi Jugoslovian Artur Takáč. Ostala člana te komisije sta Vzhodni Nemec in Sudanec.

šport na primorskem

Na vrsti je nogomet

S tekmami prvega kola za pokal nogometne zveze Slovenije se je tudi na Primorskem začela letošnja nogometna sezona. Srečanja so se v glavnem iztekla po pričakovanju, preseneča pa poraz Vozil v Postojni.

Izidi: Solinar Piran - Koper 0:3, Jadran Lama - Izola 2:3, Postojna - Vozila 2:1, Primorje - Tabor Jadran 2:3.

Ekipe, ki se pripravljajo na ligaška tekmovanja, so odigrale tudi nekaj prijateljskih tekem. Vozila so zmagala v Dekanih s 4:0, Izola pa je premagala drugoligaša Integral Olimpijo z 2:1.

Atleti so začeli v četrtek slovensko prvenstvo v Ljubljani. Tudi primorski atleti pričakujejo nekaj visokih uvrstitev. Omenimo še, da se novogoriški tekmovalce Rafko Marinic ni uspel uvrstiti v finale teka na 800 metrov na mladinskem evropskem prvenstvu. Koprčanka Leonida Smerdu pa ni nastopila, saj je šafeta 4x400 m odpovedala sodelovanje.

Končalo se je prvenstvo v slovenski vaterpolski ligi. V drugi skupini je Žusterna zasedla 1. mesto, Partizan Renče 3. in Koper II zadnje, četrto. V medrepubliški ligi je Koper izgubil v Rovinju. (dk)

Kros tek na Stari grad

Slovensko prosvetno društvo Jepa Baško jezero (športna sekcija) iz Loč in Slovenska športna zveza iz Celovca vabita na 3. mednarodni kros tek na Stari grad, ki bo v nedeljo, 16. t. m., ob 10. uri v Ločah nedaleč od Beljaka.

Podroben spored je naslednji:

10.00 za pionirje (pri Starem gradu); 10.10 za šolarje, šolarke, ženske - ob cesti pri km 2; 10.30 v Ločah - 641 m za mladince, juniorje, splošni razred in starostne skupine; cilj: na Starem gradu - 950 m; proga: vodi po položnih gozdnih poteh do Starega grada; za tekmovalce iz Loč je dolga 4 km; šolarji, ženske 2 km, pionirji 400 m; razvrstitev po starostnih skupinah: pionirji I, II, šolarji I, II, mladinci, juniorji, splošni razred, starostni razredi I, II, III, ženske I, II, mladinke, šolarke; nagrade: pokali, kolajne, denarne nagrade, druge stvari; štartnina: za udeležence iz Slovenije odpade; prijave: Joško Wrolich, 9582 Loče, tel. 9943 4254 2995 in pred štartom do 9.00, razglasitev zmagovalcev ob 13. uri pri štartu. Vsak udeleženec tekmuje na lastno odgovornost. Tekmovanje bo ob vsakem vremenu.

obvestila - obvestila - obvestila

KOŠARKARSKA KOMISIJA PRI ZŠSDI

obvešča, da bo avtobus za udeležence košarkarskega kampa v Pulju (Puntizela) odpeljal jutri, 14. t. m., z naslednjim redom: 7.00 Gorica (Travniki); 7.30 Nabrežina; 7.45 Opčine (Prosvetni dom); 8.00 Trst (Foro Uplano).

ZŠSDI poziva vse udeležence, da se pred odhodom še enkrat zglasijo na sedežu združenja, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 767304.

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR

sklicuje v torek, 18. t. m., ob 18. uri na stadionu »1. maj« sestanek s starši udeležencev poletnih priprav v Škofji Loki.

ŠK KRAS

obvešča vse tekmovalce, da se bodo redni treningi v namiznem tenisu pričeli v ponedeljek, 17. t. m., ob 17. uri v športno-kulturnem centru v Zgoniku.

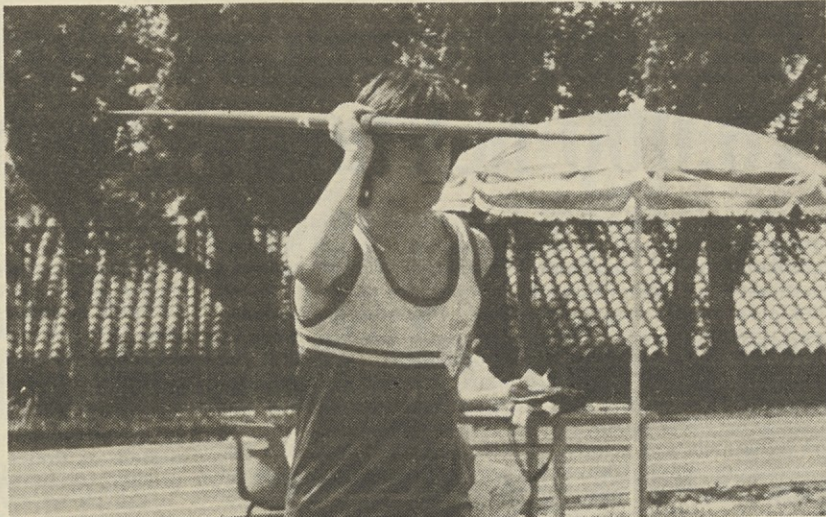
Atletika: pred drugim delom sezone

Nestrpnost pri Boru Infordata Na priprave tudi v Ljubljano

Pri Atletskem društvu Bor Infordata z nestrpnostjo pričakujejo drugi del sezone. Ta drugi del naj bi dal odgovor na vprašanje, ali bo letošnja sezona za nadarjeno generacijo mladincev uspešna, kot to društvo pričakuje.

Za najmlajše, ki so po večini obiskovali atletsko šolo, se je vse, kar je bilo pomembnega (to so razna pokrajinska prvenstva), končalo že s prvim delom sezone. Povsem drugačni pa so cilji starejših atletov. Za večino je ta cilj deželno posamično prvenstvo, za nekatere pa tudi državno mladinsko prvenstvo. Normo za nastop na tem prvenstvu ima v tem trenutku samo mlajša mladinka, metalka kopja Analiza Bavčar, a v društvu upajo, da bo to uspelo še nekaterim.

Na to nalogo se naši atleti zavzeto pripravljajo, nekateri brez prekinitve že vse poletje, večina ostalih kandidatoev za dobre uvrstitve pa je pred zaključkom predtekmovalnih ciklusov. Nekateri (maturantje), ki so si poletne počitnice raztegnili čez običajno mero, pa so na začetku gradilnega treninga. Za večino, ki v drugem delu sezone računa na solidne rezultate, pa bodo odločilnega pomena že tradicionalne poletne priprave. Le-te bodo letos od 16. do 23. t. m. v Ljubljani. Okrog petnajst atletov našega društva se bo teden dni intenzivno pripravljalo na najlepšem in najmodernejšem atletskem stadionu v Jugoslaviji. Stadion, ki sicer še ni dograjen (predvsem gre seveda za prostorno, 140 m dolgo dvorano pod tribunami), že postaja glavni republiški atletski center, katerega

bližino in kakovostne usluge namerava izkoristiti tudi naše društvo. Naši atleti bodo ob tej priložnosti gostje domačega Železničarskega atletskega društva Ljubljana. Zanimiva je ugotovitev, da bodo prav naši atleti prvi, ki bodo kot skupina na pripravah na tem novem objektu. V lokalnem časopisu (Ljubljanski dnevnik) so se o tem dejstvu razpisali kot že dolgo ne. V okviru priprav naj bi se skupina atletov, ki bo v tem času izvajala tekmovalni mikrociklus, udeležila tudi dvodnevnega tekmovanja v Kranju na kvalifi-

kacijah za atletski pokal Slovenije za mladince. V času priprav naših atletov bo v Ljubljani 22. in 23. t. m. tudi absolutno državno prvenstvo za posameznike, ki si ga bo vredno ogledati že zaradi nastopa znanih jugoslovanskih atletov, ki bodo to prvenstvo izkoristili kot zadnji test pred nastopom na svetovnem prvenstvu v Rimu. Poleg treninga in tekmovalnih izkušenj se udeležencem obeta zanimiv teden ob spoznavanju kulturnih in drugih zanimivosti glavnega mesta Slovenije. (I. P.)

Na sliki: Alan Oberdan.

Novi Jadranov center Fabio Banello iz Tržiča

Bolničar za »prvo pomoč« pod košema

Prvo srečanje z novim prišlecem je navadno, ali vsaj mnogokrat, nesproščeno, vsaj dokler ne popusti začetna napetost, ki je delno vezana na miselnost predstavo in na predvidevanja reakcij še nepoznane osebnosti s strani »izpraševalca«.

Vsega tega ni bilo ob prvem snidenju s Fabiom Banellom, ki bo v letošnji sezoni ojačil Jadranovo moštvo in prispeval k večji udarnosti »oddelka« Brumnovih centrov.

Banello je čistokrvni Tržičan, letnik 1962, visok 201 cm, ki je svojo dosedajšo košarkarsko pot prehodil v vrstah matičnega kluba Solvay (prej ItalMonfalcone in Italcantieri), izjemno enoletne izkušnje v A-2 ligi, pri videmskem prvoligašu Fantoniju.

»V glavnem sem nastopal v tretjeligaškem, kot kadet pa že v drugoligaškem prvenstvu,« je uvodoma povedal Fabio, »pri Fantoniju pa sem si nabral dovolj dragocenih izkušenj, čeprav sem že od začetka vedel, da bom dobil zelo malo priložnosti za igro.«

Banello je zaposlen v tržičski bolnišnici, kot bolničar v ekipi anesteziotov. S košarko se ukvarja polnih 14 let in kot mladinec je s svojim moštvo dosegel tretje mesto v deželni fazi državnega prvenstva. Kontinuiteto njegove igralske razvojne poti mu je pretrgala hujša poškodba kolena, ki je bržkone tudi preprečila, da bi se nekoliko prej preizkusil med prvoligaši.

Zakaj si za nadaljevanje svoje kariere izbral prav Jadran?

»Ob koncu letošnje sezone so se mnogi drugoligaški klubi pozanimali

zame in čeprav sem si želel nastopov na višjem nivoju, mi oddaljenost teh klubov ni odgovarjala. Jadran pa me je od nekdaj zanimal, zaradi vsega, kar predstavlja za Trst in za slovensko prebivalstvo tudi izven košarkarskega igrišča. Igralce sem že poznal, vedel sem, da ekipi sledi številno občinstvo, poleg tega pa sem pristaš hitre igre in končno je možnost igranja v B-2 ligi v neposredni bližini Tržiča pravi izziv, tako da sta se kluba takoj sporazumela.«

Kako bi predstavil svoje splošne igralske značilnosti?

»Najbolje se znajdem pod košema, v vlogi klasičnega centra, s hrbtom proti košu. V tej poziciji igram že vrsto let in menim, da me je moj bivši trener Paschini (svoj čas prvoligaški center) dobro izšolal. Poleg tega sem imel priložnost za kakovostno »izpopolnjevanje« ob Clarenceu Kei, temnopoltem centru, ki je igral pri Fantoniju in od katerega sem se marsičesa naučil. Sezona v Vidmu mi je koristila tudi zato, ker sem veliko pridobil na moči in na mišični masi. Trenutno sem sicer nekoliko »otežen«, saj sem pravkar sklenil dopust, toda v kratkem bom prišel do optimalne teže in nameravam vaditi predvsem za izboljšanje osnovne hitrosti, ki se mi je po poškodbah kolena delno poslabšala.«

Kakšni so tvoji vtisi po prvem stiku z novim okoljem?

»Fante že poznam od prej in jih zelo cenim. Jezik ne predstavlja problema, ker so mi vsi na razpolago za dodatna pojasnila. Menim, da je moštvo s povratkom Kladvijske Starce obogatilo svojo že itak visoko mero ustvarjalnosti v igri. Upam, da bom s svojim doprinosom omogočil Jadranu več uspehov. Menim, da ima ekipa izjemno višino za tovrstno konkurenco in ne vem, koliko drugoligašev si lahko privoščijo hkratni nastop štirih visokih igralcev z enim playmakerjem. Prepričan sem, da se bom v kratkem popolnoma vključil v razmeroma novi milje. Zaenkrat je najbolj pomembno ujeti ustrezen ritem dela.«

IGOR CINCIANI

ga zdravljenja«, ki mora zaobseči tako preventivni program kakor koncept redne medicinske terapije.

Nikakršnega dvoma ni, da dosledno povezovanje vseh znanih možnosti borbe proti raku lahko milijone ljudi obvaruje smrti za rakom.

VITAMINI IN RUDNINSKE SNOVI

»Noben človek ni tako zdrav in tako dobro hranjen, kakor bi lahko bil«

FRANZ XAVER MAYR

V dandanašnji povprečni hrani je le okrog tretjina ali največ slaba polovica življenjsko nujno potrebnih vitaminov, rudninskih snovi in elementov v sledih. Največji vzrok za tako pomanjkanje pomembnih snovi v hrani, do katerega prihaja kljub prevelikim količinam kalorij v tej hrani - je v denaturiranih, se pravi v veliki meri nenaravnih živilih, ki jih dandanašnja živilska industrija pretežno proizvaja (glej tudi poglavje Starost in civilizacija). Zdravje spodkopavajo zlasti velike količine sladkorja, ki ga porabimo okrog 30 kg letno na osebo. Tako prehrana ne slabi le odpornost organizma za kužne bolezni in ne pospešuje samo razvijanja sladkorne bolezni, marveč terja tudi veliko dodatnih vitaminov. Upravičeno trdimo, da je sladkor največji ropar vitaminov. Poleg tega je treba pomisliti, da zdravstveno prizadeti - med njimi so na prvem mestu starejši ljudje - tudi ne morejo dobro vključevati in sprejemati vseh vitaminov, ki jih dobivajo s hrano.

Naravno sredstvo za dobro ohranjanje zdravja bi po vsem, kar smo povedali, bila optimalna prehrana, ki ne bi obsegala le vse potrebne gradbene snovi v pravih količinah razmerjih, temveč bi kakovost hrane tudi presegla njeno količino. V dandanašnji kulturi pridelovanja hrane, ko se v velikih količinah uporabljajo insekticidi in umetna gnojila, je iluzorno misliti, da bi se dalo uresničiti preskrbovanje z resnično zdravimi živili. O onesnaženem zraku,

IGRA IN BISERI

Bogdan Biščak

Na Passo Superior smo bili ob desetih ponoči. Počakali smo, da je mraz strdil sneg v skorjo in zakoračili na ledenik. Na Italijansko škrbino smo prisopihali skupaj s soncem, ki se je na drugi strani pravkar spuščalo po vzhodni steni Cerro Torreja. Ob prizuromu smo za hip kar pozabili zakaj smo tam, potem pa nas je čakala ena najtežjih odločitev na odpravi. Bilo je že kasno in bali smo se, da v enem dnevu ne pridemo do vrha. Če bi ne uspeli, bi morali nazaj in bi bili naslednji dan verjetno pretrujeni za ponovno poizkus. Zdelo se je najbolje vzpon odložiti za en dan, po drugi strani pa je bilo vreme čudovito, popolnoma mirno in zamuditi v Patagoniji nekaj takega, je lahko usodno. Casa za debatiranje ni bilo. Na hitro smo opravili že utečeno glasovanje in krenili proti prvi pritrdjeni vrvi. Vrh zadnje smo dosegli ob enajsti uri. Rado se je zapirail v poč nad nami, se zapletal in moral nazaj, pa smo uro kasneje vendarle stali pod previsnim kaminom, nad katerim smo slutili položnejši svet. Z Matevžem sva poslušala zabijanje klinov nad nama in se naenkrat zavedla, da postaja vse temnejše. Bilo je prav neverjetno! V pol uri je iz mirnega, sončnega vremena, nastal divji veter, začelo je tudi narahlo snežiti. Vendar pa je Rado, od zgoraj, že naznanil konec težav in molče smo šli prek vprašanja, ali naj obrnemo. Veter je že postajal nevzdržen, ko sem končno smel za njim. Matevž me je rotal, naj pohitim pa sem se v kaminu tako zagodil, da sem se rešil šele potem ko sem odložil nahrbtnik in plezal z njim v roki. Veter mi je nabijal pod vetrovko in opletal z mano, še huje pa je bilo zgoraj pri Radu. Ko sem ga zagledal, sem se resno ustrašil, da se mu je zbledlo. Obraz, zadelan s snegom, je imel obrnjen proti meni, a njegove oči so šle skozme, kot bi me ne bilo. Enakomerno je vlekel vrvi in z visokim dvigovanjem nog hodil na mestu. Približal sem se mu in videl, da je le neznanško premražen. Vzel mi je dvojne čevlje iz nahrbtnika in jih obul namesto plezalk, oblekel je tudi vetrovko, ki bi ga prej, prav tako ovirala pri plezanju. Še danes mi ni jasno, kako je lahko takšen, vzdržal več kot uro v tisti vetrovni.

Vrh smo dosegli ob petih popoldan v megli, sneženju in vetru. Nisem se ga prav zavedel, v meni je bil le strah pred sestopom, ki nas je čakal. Upravičeno, saj smo se le nekaj trenutkov kasneje, krčevito borili za življenje.

Prek vršnih snežišč kmalu dosežemo mesto, kjer bomo pripravili prvi spust, ki nas bo privedel do fiksnih vrvi. Veter je tu neznošen, zmeraj bolj tudi sneži, tako da napol slepi spravljamo v red vrvi, po katerih naj bi se spustili navzdol. Trga nam jih iz rok, če jih spustimo, stoje v celi dolžini 50 metrov navpično navzgor. Rado in Matevž bosta morala še čakati na tem mučnem mestu, sam pa pričnem s spustom. Ves čas piha ob steni navzgor, bojim se že, da me bo dvignilo. Vse delam le po občutku, saj zaradi vetra, ki mi s podivjano močjo, zaganja v obraz drobne iglice snega, ne morem gledati navzdol. Nenadoma se vrvi, ki jih je veter dvignil prek mene, nekje zgoraj zataknejo. Visim pod previsom, veter me nosi po več metrov sem in tja in v hipu mi postane jasno, da bo to lahko moj konec. Poskušam se zbrati in odločiti, kaj naj naredim, a se kmalu sprijaznem s tem, da mi preostane le še čakanje,

saj Matevžu in Radu, spričo strahotnega bučanja vetra, ne morem sporočiti, kaj se dogaja z menoj. Visim v dulferjevemu sedezu (osmico za spuščanje sem izgubil že pred dnevi) in bolečine v hrbtu postajajo vse hujše - dolgo ne bom več zdržal. Ne da bi vedel kako, začne možnost smrti počasi izginjati iz mene, obstaja le še neke tam na robu zavesti kot vedenje, nič več kot čutenje in spustim se. Zgodi se ne nič, še vedno visim v zraku, veter se še zmeraj poigrava z menoj in še zmeraj sem živ. Tako trdno sem zapleten v vrvi, da enostavno nisem zdrsnil iz njih. Sedaj, ko imam obe roki prosti, hitro priprnem prižemo nanje in stopim v lestvico. Tedaj tudi zagodeni del vrvi pade navzdol. Fantoma zgoraj se je zdelo čudno, da so vrvi tako dolgo obremenjene, Matevž se je kar po rokah spustil nekaj metrov navzdol in jih sprostil.

Z zadnjimi močmi se spustim na stojišče, potem pa se začne neskončno dolgo spuščanje po zaledenelih vrveh, ko vsak trenutek posebej izgubljam upanje, da se bomo izlekli. Ob polnoči potem vendarle dosežemo Francosko sedlo in prespimo na Italijanski škrbini. Tam sta že bivakirala dva Švicarja, Kurt in Martin, ki smo ju spoznali že v Rio Blancu in sta na

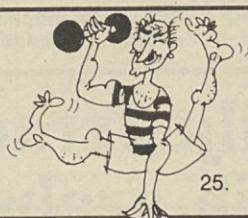
Na vrhu Fitz Roya

goro odšla dan za nami. Ko sem jim povedal odkod prihajamo sta imela za nas le eno označbo: »Crazy people!« (Norci!) Dan ksaneje smo se po 44 urah plezanja in spuščanja, ne da bi pri tem kaj pojedli ali popili spustili še v bazo.

Fitz Roy je bil tako končan. Za nami je bilo doživetje, s katerim smo se robu približali, kot že nikoli poprej. Prvič kar hodim v gore, se mi je zgodilo, da sem bil resno prepričan, da je tokrat zagotovo konec, da je ves naš boj le poizkus, ki smo ga dolžni lastnemu dostojanstvu. V bazi sta tudi Matevž in Rado priznala, da sta čutila isto. Vrednost smeri, ki smo jo splezali in posvetili Borisu Simončiču, je tako daleč presegla vrednost prvenstvene smeri. Spoznali smo, da so naše meje dosti dlje, kot smo jih videli pred tem in obenem upali, da se jim nikoli več ne bomo tako nevarno približali.

Manfred Köhnlechner

ZDRAVA STAROST

Urejeno zdravljenje z encimi od štiridesetega leta starosti naprej pomeni lahko več ugodnih vplivov na zdravje in splošno počutje. Varuje nas arterioskleroze in s tem zmanjšuje enega bistvenih različnih faktorjev, povezanih predvsem s kapjo in srčnim infarktom. Prav tako pa povečuje prekrvlenost tkiv in preprečuje motnje, ki se pojavljajo zavoljo slabe prekrvlenosti. Poleg tega uravnava delovanje organizma tako, da ne prihaja do bolezenskih starostnih sprememb. Možnosti zdravljenja z encimi segajo celo na področje raka. Urejeno jemanje encimov vključuje tudi varovalno delovanje zoper pojavljanje zločestih obolenj. Jemanje encimov bistveno omejuje ponoven razvoj raka po operacijah in obsevanju zoper to bolezen. Rakave celice delajo metastaze (hčerinske bule) samo tam, kjer se po krvi krožeče rakave celice lahko utrdijo na stenah žil. »Lepilo« pa je tudi v tem primeru fibrin. Z majhnimi izjemami si dandanes ne moremo predstavljati uspešnega varovanja pred rakom in uspešnega zdravljenja raka brez ustrezne zaščite organizma z encimi.

Po heidelberškem profesorju Bauerju jih bo od sedanjih prebivalcev Zvezne republike Nemčije zanesljivo umrlo za rakom vsaj 12 milijonov. V tem številu pa so zajeti prebivalci Bavarske in dežele Schleswig-Holstein skupaj. Dokler ne bomo vprašanja raka razrešili na drug način, smo pred sedanjim ukazom, da si moramo prizadevati, da vključujemo v zdravljenje uspešne metode »celostnega biološke-

ki ga vdihavamo in o kakovosti vode, ki jo pijemo, je bolje, da ne govorimo. O zdravem okolju lahko le sanjamo in bomo o njem zelo verjetno lahko le sanjali tudi v prihodnje. Ob vsem tem pa je treba upoštevati, da ne more vsakdo živeti med zdravilišči, počitniškimi domovi in trmsko stezo. Vse pogostejše namreč vidimo, kako težko se nekateri ljudje odpovedujejo samo nekaterim od svojih priljubljenih navad v prehrani, pa če so še tako škodljive. Kolikor manj človek resnično ve o škodljivosti in kolikor večji so neizogibni škodljivi vplivi okolja, s toliko večjo vneto in znanjem si je treba prizadevati, da škodljivo delovanje čim bolj omejimo. Z usmerjenim in dobro pretehtanim dodajanjem vitaminov je dandanes že omogočeno izravnnavati nekatere grehe, ki jih delamo v prehrani in okolju, kaže celo, da se bomo v prihodnje znali uspešneje varovati pred rakom, ki se zdi, da je v sedanjem času še zmeraj nepremagljiv sovražnik starosti. Najprej moramo omeniti vitamin A, ki ima najpomembnejšo vlogo pri vzdrževanju naše imunosti, se pravi sposobnosti, da se obvarujemo pred okužbami, vendar tudi pred rakavimi celicami. Zanesljivo je dokazano, da je zbolevanje za kužnimi boleznimi in rakom toliko večje, kolikor je v mejah potrebnosti manjša količina vitamina A v organizmu. Zdravilno delovanje vitamina A - v splošnem ga imenujemo očesni ali pa kožni vitamin - sega torej daleč čez tiste meje, ki mu jih je začrtovalo dosedanje poznavanje njegovega delovanja. Vitamin A deluje tudi kot protistresni vitamin, pospešuje delovanje priželjca in vranice in se uveljavlja pri zdravljenju predrakovnih obolenj kože in sluznic. Tudi pri hudih kadičih, ki se cigaretam ne morejo odpovedati, se zdi, da redno jemanje vitamina A zmanjšuje možnost nastajanja pljučnega raka.

Knjiga bo izšla jeseni
pri Založništvu tržaškega tiska

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 200.- din, naročnina za zasebne mesečno 2.000.- din, trimesečno 5.000.- din, letno 20.000.- din, upokojenci mesečno 1.500.- din, trimesečno 3.750.- din, letno 15.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000.- din, letno 30.000.- din, nedeljski letno 4.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593

ADIT 61000 Ljubljana

Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglaš 650 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtice, zahvale in sozolja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

13. avgusta 1987

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Clan italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Strah pred atentati

Francoska policistka v neprebojnim jopiču in z brzostrelko ob boku v neposredni bližini iranskega veleposlaništva v Parizu. (Telefoto AP)

Požar od včeraj popoldne pod popolnim nadzorstvom Ognjena ujma na Rodosu uničila 16.000 hektarov gozdne površine

ATENE — Požar, ki je zajel 9. avgusta srednjevzhodni del Rodosa in se zaradi vetra bliskovito raztegnil proti jugozahodu, je od včerajšnjega popoldneva pod popolnim nadzorstvom gasilcev. Plameni so do včeraj uničili že 16.000 hektarov gozdov, na desetine vasi in hotelov je bilo treba evakuirati, na vsem otoku so razglasili izredno stanje, a zdaj so se začeli ljudje vračati na domove.

Rodos, največji izmed 52 otokov, ki sestavljajo Dodekanez (1460 kvadratnih kilometrov) v južnem delu otočja Sporadi, je osrednja turistična privlačnost Egejskega morja, saj ga odlikujejo milo podnebje, krasna narava s kristalno čistim morjem ob obalah ter velike umetniške in zgodovinske tradicije. No, tisoči grških in tujih letoviščarjev, ki so prišli semkaj na avgustovski oddih, je otok zapustilo; kdor pa ni našel prostora na trajektu ali letalu, se je preselil v severne predele otoka, ki jih ogenj ni ogrozil.

Ugledni atenski večernik Eleftherotypia piše, da bi požar opustošil pol Rodosa, ko ne bi včeraj vetrovi popustili. Več deset tisoč domačin in divjih živali je poginilo, velika škoda je tudi na električnem in telekomunikacijskem omrežju. Protipožarne operacije vodi notranji minister Cosmas Sfiru, na delu pa je 13 letal, na desetine helikopterjev, 19 gasilskih brizgalk, 15 zasebnih vodnih cistern, 30 strojev za odkopavanje in odvažanje zemlje, 5.500 članov posebne civilne službe za odstranjevanje posledic ujm, 59 pripadnikov specializirane protipožarne službe in vojska. Italijansko ministrstvo za civilno zaščito je na prošnjo atenskih oblasti poslalo na Rodos letalo C-130, ki je posebej opremljeno za gašenje velikih požarov.

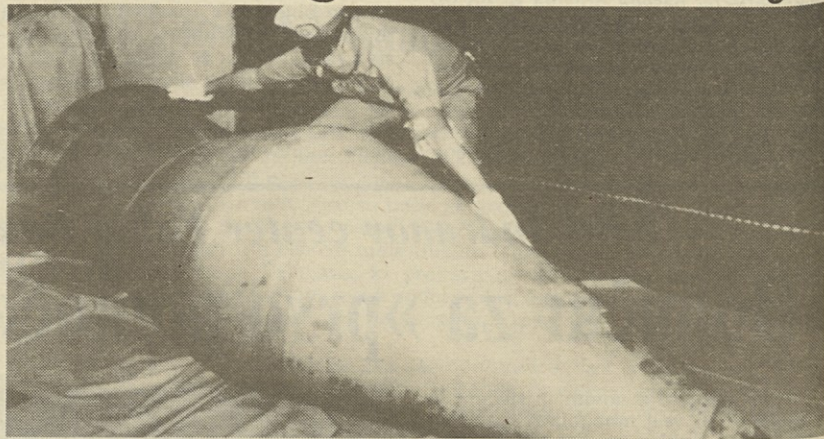
Kje pa so vzroki vsega tega? Nekateri grški časopisi namigujejo na sabotažo skrajnežev, ker je na Rodosu tudi vojaško oporišče, skoraj gotovo pa gre za samovžig dračja zaradi hude vročine.

Tajfun Betty pustoši po Filipinih

MANILA — Severni del otoka Samar, tretjega po velikosti izmed filipinskih otokov, je včeraj hudo opustošil tajfun Betty, najhujši v zadnjih šestih letih. Veter je pihal s hitrostjo 260 kilometrov na uro, obilen naliv je povzročil poplavo širokih območij, 10.000 ljudi pa je moralo zapustiti svoje domove.

Filipinska meteorološka postaja predvideva, da bo tajfun prizadel 25 pokrajin, med temi tudi močno obljudeno prestolnico Manilo, nato se bo preselil na južni del Kitajske. Domača letalska družba je bila zato prisiljena odpovedati 11 notranjih poleto. Tajfun Betty je iste jakostne stopnje kot tajfun Irma, ki je leta 1981 povzročil 470 mrtvih.

Jumbo »izgubil« del motorja

Japonski policist razkazuje del motorja korejskega boeinga 747, ki ga je jumbo »izgubil« med poletom iz Tokia v Seul. (Telefoto AP)

Hud stavkovni val je zajel 192 južnokorejskih obratov

SEUL — Južnokorejska tiskovna agencija Yonhap je včeraj posredovala vest, da je bilo v pouličnih spopadih med stavkajočimi rudarji in posebnimi oddelki policije v vzhodnem delu države ranjenih najmanj 23 oseb.

Tiskovna agencija tudi obvešča, da je še vedno zaustavljen promet okrog rudnika Kun-Yong, kjer se je spopadlo 600 rudarjev in 480 policijskih agentov. Sicer so huda sindikalna trenja razširjena tudi po drugih južnokorejskih mestih, kjer je stavkovni val zajel kar 192 industrijskih obratov. Delavci povsod zahtevajo zvišanje plač in izboljšanje delovnih razmer.

Južnokorejski minister za delo je dejal novinarjem, da so delavci v državnih podjetjih stavkali v 670 primerih odkar je vlada 29. junija sprejela sklep, da se bo obvezala za večjo demokratizacijo južnokorejske družbe in bo odstala zato nevtralna v primerih socialnih konfliktov in sindikalnih sporov.

Do hudih spopadov je prišlo v industrijskem kompleksu Changwon, na jugovzhodni obali Južne Koreje. (AP)

Slepo nasilje izraelske vojske na zasedenih arabskih ozemljih

KAIRO — Izraelci še vedno nadaljujejo z represijo na zasedenih ozemljih. Na zahodnem bregu reke Jordan sistematično razstreljujejo z dinamitom hiše Palestincev.

Med žrtvami okupatorskega nasilja je tudi Nehida Džaber. Izraelci so mu razstrelili hišo in s tem prizadeli njegovo družino, ker se hočejo masčevati nad njegovim 28-letnim sinom Naderjem. Izraelske oblasti kričijo Naderja, da je sodeloval pri atentatu na izraelski avtobus leta 1983, kjer je umrlo 6 izraelskih potnikov.

V dvajsetih letih okupacije so izraelske čete razstrelile in zrušile z zemljo okoli 1.300 arabskih domov na območju zahodnega brega Jordana in na območju Gaze. To nasilje Izraelci opravičujejo kot preventivno pred terorističnimi napadi gverilcev PLO.

Samo na zapadni obali so Izraelci v zadnjih treh letih poru-

šili 129 arabskih domov, brez strehe pa je ostalo kar 1.028 Arabcev. Te podatke posreduje organizacija »Zakon v službi človeka«, ki jo sestavljajo palestinski pravniki in ima svoj sedež v mestu Ramala.

Izraelske oblasti zavračajo take trditve in zagotavljajo, da nimajo nobene krivde pri teh akcijah. V protislovju z nadrejenimi, pa je neki izraelski vojaški predstavnik izjavil, da podpira tako politiko na okupiranih ozemljih. Take akcije niso nič drugega kot odgovor terorizmu in so pravzaprav preventivna značaja. Vse to soppada z mnenji funkcionarjev izraelske vojske, ki trdijo, da se morajo teroristi zavedati, da s svojimi dejanji škodujejo tudi lastnim družinam.

Za mednarodno komisijo pravnikov, ki ima svoj sedež v Ženevi, je taka praksa nadvse protizakonita in krši ženevsko

konvencijo iz leta 1949, predvsem pa določila o ravnanju z ljudstvi na zasedenih ozemljih. S svoje strani pa Izraelci trdijo, da je njihovo ravnanje upravičeno, ker se sklicuje na odredbe britanskih vojaških oblasti o izrednem stanju iz leta 1945. V smislu teh odredb si torej Izraelci lastijo pravico represije na okupiranih območjih.

V logiko nasilja sodijo tudi brezobzirne aretacije ob najmanjšem sumu. Primer Nehide Džaber je najzgovornejši dokaz. Njegovega sina Naderja so obtožili sodelovanja pri atentatu na neki izraelski avtobus. Džaber pa zatrjuje, da je sin v tistem času študiral na univerzi zvezne države Tennessee v ZDA s štipendijo organizacije Vanderbilt. Naderja Džaberja niso nikoli prijeli in tudi sodili mu niso. Izraelska brezobzirna okupatorska jeza pa je kljub temu porušila hišo njegove družine.

KRALJICA HAT

Riše in piše NIKOLA MITROVIĆ

III. epizoda — št. 3

